

Брюксел, 2.5.2018г.
COM(2018) 321 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Модерен бюджет за Съюз, който закриля, предоставя възможности и защитава

Многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г.

{SWD(2018) 171 final}

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

„Хоризонт Европа“

„Хоризонт Европа“ е водещата инициатива на ЕС за подпомагане на научните изследвания и иновациите.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Научните изследвания и иновациите са важна част от основаното на знания общество, както и област, в която благодарение на силното европейско измерение е възможно да бъдат привлечени допълнителни средства на национално равнище без доказателства за заместване. По принцип подбраните за финансиране от ЕС проекти в областта на научните изследвания и иновациите позволяват по-високо равнище на европейско или международно сътрудничество. Много често мащабът, обхватът и степента им на сложност не им позволяват да се развият само с национално финансиране: 83 % от оценените като „отлични“ проекти на ЕС за научни изследвания и иновации нямаше да бъдат осъществени без подкрепата на ЕС. В свят, в който конкуренцията в областта на технологиите е висока, преминаването към нисковъглеродно общество, в което цифровите технологии все повече навлизат в материалния и биологичния свят, се случва бързо. В този контекст липсата на инвестиции в научни изследвания и иновации на ниво на ЕС ще доведе до намаляване на конкурентоспособността ни на световно равнище. Това ще доведе до последици в икономическата и социалната сфера, както и по отношение на околната среда. Конкретните ползи от инвестициите на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите са:

- ▶ обединяването на публични и частни ресурси и познания за постигането на по-значително въздействие и критична маса с цел справяне с глобалните предизвикателства и постигането на водеща позиция в ЕС и на световните пазари;
- ▶ насърчаване на конкурентоспособността на ЕС чрез създаването на транснационални и мултидисциплинарни мрежи, вериги за създаване на стойност и на пазари, съпътствано от правилното разпространяване на знания и трансфери на технологии в целия Съюз с цел подготовката и улесняването на разпространението на нови продукти и услуги;
- ▶ укрепване на високите научни постижения чрез конкуренция и сътрудничество в целия ЕС;
- ▶ укрепване на подкрепата за авангардни/създаващи пазари иновации, като същевременно се съблюдават принципите за лоялна конкуренция;
- ▶ повишаване на привлекателността на ЕС като място за образование, научни изследвания, иновации и бизнес;
- ▶ наличие на положителен структуриращ ефект върху националните среди за научни изследвания и иновации и общеевропейските инфраструктури за научни изследвания;
- ▶ подпомагане и укрепване на целите на Съюза и ефективно съдействие за постигането на резултати по приоритетите на политиките.

2. ЦЕЛИ

Програмата „Хоризонт Европа“ е насочена към науката и иновациите и целта ѝ е:

- ▶ укрепване на научната и технологичната база на ЕС;
- ▶ насърчаване на конкурентоспособността на ЕС, както и на резултатите в областта на иновациите;
- ▶ постигане на стратегическите приоритети на ЕС и справяне с глобалните предизвикателства.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата е изградена около три стълба:

1) Отворена наука — въз основа на успеха на Европейския научноизследователски съвет, действията „Мария Склодовска-Кюри“ и изследователските инфраструктури със стълба се добавят повече ресурси за проекти с по-голямо въздействие. Проектите се подбират чрез подход „отдолу нагоре“, определянето и ръководството им се извършва от научни изследователи и мрежи, а оценката им — въз основа единствено на критерия за високи постижения. Целта е да се стимулират иновациите и предприемачеството в образованието в цяла Европа с цел осигуряване на уменията и компетентностите, необходими за подобряване на конкурентоспособността на Европа в световен мащаб.

2) Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на промишлеността — основава се на клъстери, чиято цел е да се използват силните страни и активите на Европа чрез генериране на нови знания, които да бъдат превърнати в полезни иновации, чрез прилагане на цифрови и главни базови технологии, както и на нов подход, основан на мисии. С това допълнително ще се гарантира, че дейностите в областта на научните изследвания и иновациите подкрепят приоритетите на политиките на ЕС в области като постигането на целите за устойчиво развитие, здравеопазването, храните и природните ресурси, устойчивостта и сигурността, климата, енергията и мобилността за осигуряване на нисковъглеродно, кръгово и устойчиво на измененията в климата общество, на конкурентоспособност на промишлеността и на други обществени предизвикателства. В рамките на стълба и програмата като цяло ще бъде наблегнато на **водещите позиции в промишлеността**.

3) Отворени иновации — този нов стълб ще предлага „обслужване на едно гише“ за новатори с висок потенциал, като целта е Европа да заеме челно място в областта на иновации, създаващи пазари, чрез подход „отдолу нагоре“. В неговите рамки ще бъдат разработвани бъдещи революционни технологии и ще бъдат привлечани иновативни дружества с потенциал за разрастване на международно/европейско равнище. Той ще предостави бързи, гъвкави безвъзмездни средства и съвместно с частни инвеститори — пазарни инструменти, като същевременно ще гарантира, че близката до пазарните дейности подкрепа не нарушава неоправдано конкуренцията между новаторите. Тези цели ще бъдат преследвани чрез създаването на Европейски съвет по иновациите.

Чрез допълнителни мерки ще бъде насърчено подпомагането на европейската иновационна среда, по-специално посредством партньорски инициативи за съфинансиране и по-широко използване на обществените поръчки в сферата на иновациите. Насоченост към правителствата и публичните администрации с цел внедряването на новаторски технологии и разпространението на резултатите от

европейските научни изследвания и иновации ще допринесат за постигането на максимални ползи от иновациите за европейските граждани и предприятия.

Като част от програмата, **Съвместният изследователски център** ще предоставя на отговорните за изготвянето на политиките в ЕС независими научни доказателства и техническа подкрепа на всички етапи от изготвянето на политиките. **Европейският институт за иновации и технологии** ще подпомага трите стълба и ще бъде насочен конкретно към глобалните предизвикателства, най-вече чрез своите общности на знанието и иновациите, обединяващи стопански дейности, научни изследвания, висше образование и предприемачество.

Програмата ще продължи да полага усилия за допълнително опростяване на правилата за бенефициерите. Основните оперативни характеристики ще включват:

- ▶ Продължаване на **по-нататъшното опростяване** на действащата система за възстановяване на действителните разходи, включително нейния опростен модел на финансиране и принципа на единна ставка на финансиране на всеки проект. Освен това с цел намаляване на административната тежест ще бъде проучено по-широкото използване на еднократни суми за финансиране на проектите чрез сумарни плащания срещу изпълнение на дейностите, наред с други опростени форми на финансиране, предвидени в новия Финансов регламент.
- ▶ С цел **увеличаване на гъвкавостта** бъдещата програма ще даде възможност за разпределяне на фондове между стълбовете и вътре в тях, за да се реагира бързо на нововъзникващи въпроси или предизвикателства, свързани с политиката;
- ▶ Ще бъдат предвидени **допълнителни подобрения на процеса на представяне на предложения и на тяхното оценяване**. Критериите за оценка, процеса и включването на независими експерти ще акцентират върху високите постижения и въздействието на програмата.
- ▶ Инструментите и **схемите за финансиране в рамките на европейската среда за научни изследвания и иновации** ще бъдат **рационализирани и координирани** в полза на усъвършенствани дейности в областта на научните изследвания и иновациите. Благодарение на успеха на съвместните предприятия партньорствата ще бъдат подобрени и обвързани с конкретни мисии. В частност, конкретните схеми за подпомагане на иновациите ще бъдат рационализирани с новосъздадения Европейски съвет по иновациите. Ще бъде улеснено също така комбинирането на безвъзмездните средства по „Хоризонт Европа“ и финансови инструменти по фонда InvestEU, заедно с други релевантни програми на ЕС за финансиране.
- ▶ Налице е също така възможност за допълнително **разширяване на използването на нови начини на управление**, включително чрез делегиране на агенции и опростен набор от партньорства.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Допълването и полезните взаимодействия с други програми на ЕС за финансиране ще бъдат използвани в пълна степен. За тази цел **европейските структурни и инвестиционни фондове** ще продължат да бъдат важна част от финансирането от

страна на ЕС за научни изследвания и иновации чрез по-голямо съсредоточаване върху иновациите. Ще бъде разширена схемата „печат за високи постижения“, за да може проектите, които са били успешно оценени съгласно критериите на „Хоризонт Европа“, да бъдат финансирани на регионално ниво в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове.

Преследваните от други програми цели на политиките в много случаи ще бъдат подкрепени от действия за научни изследвания и иновации по линия на „Хоризонт Европа“ — програми като **Програмата за цифрови технологии в Европа** ще се възползват от научни и иновационни значими открития, а дългосрочният напредък в области като киберсигурността и изкуствения интелект зависи в голяма степен от научноизследователските постижения. Същото важи и за селското стопанство и рибарството, здравеопазването, транспорта, енергетиката и много други сектори. Фондове като **фондът „Вътрешна сигурност“** и **фондът за интегрирано управление на границите** ще се възползват от резултатите от научните изследвания и иновациите и ще стимулират използването на продуктите от научни изследвания. Посредством фонда **InvestEU** ще стане възможно прехвърлянето на резултатите от „Хоризонт Европа“ към пазара чрез конкретни направления, предназначени за научни изследвания и иновации и за подкрепа на иновативни МСП. Ще бъде осигурено допълването и полезните взаимодействия в рамките на **Европейския фонд за отбрана** и с **космическата програма**, така че резултатите от всяка от тези програми да насърчават иновациите като цяло.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Пакет за „Хоризонт Европа“	97 600*
Пакет за Програма на Евратом за научни изследвания и обучение	2 400
Общ бюджет за периода 2021—2027 г.	100 000*

* Този пакет включва 3,5 милиарда евро, разпределени по линия на фонда InvestEU и 10 милиарда евро за подкрепа на научните изследвания и иновации в сферата на храните, селското стопанство, развитието на селските райони и биоикономиката.

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

Програма на Евратом за научни изследвания и обучение

По програмата на Евратом за научни изследвания и обучение се предоставя финансиране за **ядрените изследвания и обучение** в Европейския съюз.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Основната европейска добавена стойност на програмата на Евратом е мобилизирането на по-широк набор от научни постижения, експертен опит и интердисциплинарен подход в областта на ядреното делене и термоядрения синтез, отколкото това е възможно на равнището на отделните държави членки. Свързаните с ядрената енергия и йонизиращите лъчения технологии продължават да играят важна роля в живота на европейските граждани, независимо дали става дума за енергия и за сигурността на доставянето ѝ, използването на лъчения в медицината и промишлеността или за управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци. Безопасното и сигурно използване на тези технологии е от първостепенно значение и изследователските програми помагат за поддържане на най-високи стандарти за безопасност, сигурност и защита в тази област. Програмата на Евратом също така е съсредоточена върху развитието на термоядрената енергетика, която е потенциален неизчерпаем и благоприятен за климата източник на енергия.

Наличието на общоевропейски подход към ядрената безопасност е също така важно, тъй като всяка ядрена авария би могла да има отрицателни последици за държавите в Европа и извън нея. Програмата на Евратом предоставя също така възможност за разширяване на координирането в сферата на образованието и обучението в цяла Европа, използването на научноизследователската инфраструктура и международното сътрудничество. Това е от особена полза за по-малките държави членки, които могат да се възползват от икономии от мащаба благодарение на обединяването на ресурси на европейско равнище. Чрез Съвместния изследователски център програмата предоставя важни независими научни становища в подкрепа на изпълнението на европейските политики в областта на ядрената безопасност, управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци и радиационната защита. Със своите независими инфраструктури Съвместният изследователски център също така предоставя уникални услуги в областта на ядрената безопасност и сигурност и играе ключова роля в системата на Евратом за ядрени гаранции. Участието на европейската промишленост в научноизследователски дейности в областта на термоядрения синтез насърчава иновациите, например чрез разработването на високотехнологични допълнителни продукти в други сектори, като например медицината и въздухоплаването.

2. ЦЕЛИ

Целите на програмата на Евратом за научни изследвания и обучение са да се отстояват и подкрепят научните изследвания относно всички аспекти на **ядрената безопасност и сигурност, намаляването на рисковете, свързани с експозицията на йонизиращо лъчение, подкрепата за готовност и реагиране при извънредни аварии, свързани с радиация, и управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци**. Освен това Програмата има за цел да подкрепи **развитието на термоядрената енергетика**

предвид нейното значително потенциално въздействие, допринасящо за намаляването на въглеродните емисии на енергийния микс.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата на Евратом предоставя безвъзмездни средства за научни изследвания чрез конкурентни покани за предложения (непреки дейности), както и финансира научни изследвания, извършени от Съвместния изследователски център на Комисията (преки дейности). Програмата се изпълнява с помощта на инструментите и правилата на Рамковата програма за научни изследвания и иновации. По-нататъшно опростяване на програмата ще бъде постигнато чрез предлагане на единен списък на цели за преки и непреки действия.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Програмата на Евратом допълва и осигурява полезни взаимодействия с „Хоризонт Европа“ в области като здравеопазването (медицински приложения на йонизиращи лъчения), сигурността, енергетиката и образованието и обучението. Програмата на Евратом за научни изследвания ще се провежда при пълно взаимно допълване и координация с дейностите на **Международния термоядрен експериментален реактор**. С нея ще продължи привличането в съответствие на националните програми в областта на термоядрения синтез, радиационната защита и управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци, чрез прилагането на Европейски съвместни програми. Освен това се очакват полезни взаимодействия с **програмите за извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения** в области като технологичното развитие и тестване, обучение и обмен на най-добри практики.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Пакет за „Хоризонт Европа“	97 600*
Пакет за Програма на Евратом за научни изследвания и обучение	2 400
Общ бюджет за периода 2021—2027 г.	100 000*

* Този пакет включва 3,5 милиарда евро, разпределени по линия на фонда InvestEU и 10 милиарда евро за подкрепа на научните изследвания и иновации в сферата на храните, селското стопанство, развитието на селските райони и биоикономиката.

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ

ITER — международен експериментален термоядрен реактор

ITER, международният експериментален термоядрен реактор е **първи по рода си дългосрочен проект за изграждане и експлоатация на реактора с цел изпитване на осъществимостта на термоядрения синтез като източник на енергия.**

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Термоядреният синтез е потенциален неизчерпаем и благоприятен за климата енергиен източник, който не поражда парникови газове, нито дълготрайна радиоактивност. В контекст, в който декарбонизацията на икономиката и справянето с изменението на климата са основен приоритет в дневния ред, термоядреният синтез предоставя перспективи, които не могат да бъдат пренебрегвани.

Нито промишлеността, нито която и да било отделна държава биха успели да изпълнят проекта сами. Ето защо през 2006 г. Европейската общност за атомна енергия (Евратом) подписа международен договор, „Споразумение за ITER“ — с шест партньори (САЩ, Русия, Япония, Китай, Южна Корея и Индия). Общността участва с около 45 % от разходите за изграждане. Франция като държава домакин финансира 20 % от вноската на Евратом, като останалите 80 % се предоставят от бюджета на ЕС. С действията на равнището на ЕС се гарантират икономии от мащаба, по-малко разпокъсаност и критична маса от ресурси и експертен опит.

Изграждането и експлоатацията на термоядрения синтез е дългосрочна цел, но проектът вече носи важни ползи за европейската промишленост и научни изследвания по отношение на процедурите за възлагане на обществени поръчки и етапите на изграждане. Повече от триста дружества, включително малки предприятия от 20 държави членки и Швейцария, както и около шестдесет научноизследователски организации участват в авангардни научни изследвания и иновации, за осигуряване на различни компоненти, което им дава възможност да разработват допълнителни продукти в други сектори (енергетика, медицина, въздухоплаване и високи технологии).

2. ЦЕЛИ

В съответствие с международните задължения на Евратом програмата подкрепя **изграждането на реактора** на площадката в Кадараш (Франция), така че той да инициира експерименти с водородна плазма от 2025 г. нататък, поставяйки основите за успешно преминаване към цялостния електропроизводствен етап на експлоатация към 2035 г. Тези етапи са необходими стъпки, за да може термоядреният синтез да се превърне във възможен устойчив източник на енергия.

Програмата не допринася само за постигането на устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика в областта на климата, но също така насърчава създаването на работни места и растеж, като предоставя на европейските високотехнологични сектори и малките предприятия ценна възможност да въвеждат иновации и да разработват продукти извън областта на термоядрения синтез. Накрая, навременното предоставяне на компонентите на ЕС и на активно участие в процесите на управление гарантират запазване на водещата роля на ЕС в проекта.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата ще продължи да се изпълнява от името на ЕС от съвместното предприятие „Ядрен синтез за добиване на енергия“. ЕС ще поддържа таван за разходите в Регламента относно многогодишната финансова рамка и ще гарантира, че изплащането им е въз основа на постиженията и действителните резултати на място. В това отношение цялостното преосмисляне на управлението на проекта през 2015 г., както и актуализацията на изходната линия през 2016 г. подобриха надеждността на графика и разходите на проекта до неговото приключване.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Като един от най-големите експериментални проекти, строени някога, Международният термоядрен експериментален реактор допринася за водещата позиция на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите в световен мащаб. Той мобилизира значителни ресурси и ноу-хау, което ще доведе до положително въздействие върху научноизследователската общност на промишлената база на ЕС. Това е в пълен синхрон с програмата на Евратом, която подкрепя разработването на **авангардни изследвания в областта на термоядрения синтез**. Тя е част от общата концепция за пътна карта за термоядрен синтез, разработена от европейската научна общност в тази област. Освен това програмата ще консолидира допълнително позицията на ЕС като надежден международен лидер, който изпълнява своите международни задължения и е ангажиран в усилията си за борба с изменението на климата.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за периода 2021—2027 г.	6 070

ЕВРОПЕЙСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ИНВЕСТИЦИИ

InvestEU

Фондът InvestEU е **новият инструмент на Съюза за инвестиции**. Той предоставя гаранция от ЕС за мобилизиране на публично и частно финансиране под формата на заеми, гаранции, собствен капитал или други **пазарни инструменти** за стратегически инвестиции в подкрепа на вътрешните политики на ЕС. Фондът се основава на успешното изпълнение през настоящия период 2014—2020 г. на Европейския фонд за стратегически инвестиции и други финансови инструменти.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Дългосрочните цели на ЕС по отношение на устойчивостта, конкурентоспособността и приобщаващия растеж изискват значителни инвестиции в нови модели на мобилност, възобновяеми енергийни източници, енергийна ефективност, научни изследвания и иновации, цифровизация, образование и умения, социална инфраструктура, кръгова икономика, природен капитал, борба с изменението на климата и създаване и растеж на малки предприятия. Необходими са подновени усилия за справяне с продължаващата неефективност на пазара, причинена от избягването на риска от частните инвеститори, ограничения капацитет на публичния сектор и структурната неефективност на инвестиционната среда. Държавите членки не могат винаги да компенсират този недостиг на инвестиции сами.

Справянето със значителния недостиг на инвестиции не може да стане само с отпускането на безвъзмездни средства. Използването на финансови инструменти с ефект на лоста и по-близо до пазара ефективно допълва безвъзмездните средства в бюджета на ЕС. Намесата на равнището на Съюза осигурява икономии от мащаба при използването на иновативни финансови инструменти чрез насърчаването на частните инвестиции в целия Съюз и оптималното използване на европейските институции и техният опит и знания за тази цел.

Намесата на ЕС дава достъп и до диверсифициран портфейл от европейски проекти и предоставя възможност за разработване на иновативни решения за финансиране, които могат да бъдат увеличени или повторени във всички държави членки. По този начин мултиплициращият ефект и резултатите на място са много по-значими, отколкото това, което може да бъде постигнато от дадена инициатива в една-единствена държава членка, в частност за широкомащабните инвестиционни програми. Намесата на равнището на ЕС също така осигурява гъвкавост за подпомагане на посредниците и крайните бенефициери в местата, където те са най-необходими, често в градските райони, които не се възползват непременно от европейските структурни и инвестиционни фондове. Освен това тя позволява ефективното удовлетворяване на нуждите от инвестиции, свързани с общоевропейски цели на политиките, допълвайки усилията за насърчаване на структурни реформи и подобрена регулаторна среда, като по този начин се преодолява продължаващият недостиг на инвестиции в периода след 2020 г.

2. ЦЕЛИ

Целта на фонда InvestEU е мобилизирането на инвестиции в ЕС, за да се подпомогнат политическите приоритети и да се допринесе за интегрирането на европейските капиталови пазари и за укрепването на единния пазар. Фондът ще бъде насочен към инвестиции за насърчаване на **устойчивата инфраструктура, научните изследвания и иновации, цифровата трансформация, достъпа до финансиране за малките и средните предприятия, образиванието, уменията, социалната инфраструктура** и към развитието и укрепването на пазарни структури в основата на **микрокредитите и социалната икономика**. Инвестициите в цифрови технологии ще бъдат ключов хоризонтален приоритет за всички направления в рамките на InvestEU. Освен това фондът InvestEU предоставя консултативна помощ и съпътстващи мерки за насърчаване на създаването и развитието на проекти.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата InvestEU ще включва фонда InvestEU, подкрепата InvestEU и портала InvestEU.

Фондът InvestEU ще обедини всички централно управлявани финансови инструменти в единен, гъвкав, обхващащ различни политики гаранционен инструмент на равнището на ЕС¹, което ще даде възможност за значителни икономии от мащаба — постигането на повече с по-малко средства — и за привличане на частни инвеститори. Въз основа на Европейския фонд за стратегически инвестиции с фонда InvestEU ще бъде преодоляна неефективността на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации чрез предоставяне на гаранция от ЕС на стратегическия партньор на Комисията по изпълнението, групата на ЕИБ, както и на други партньори, като например националните насърчителни банки и институции или международните финансови институции (например Европейската банка за възстановяване и развитие). С цел да се осигури възможно най-добрия набор от стратегически проекти за финансиране в целия ЕС, фондът InvestEU ще даде възможност за опростено комбиниране с безвъзмездни средства от бюджета на ЕС, както и с европейските структурни и инвестиционни фондове (на доброволни начала).

Въз основа на опита на Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси, с подкрепата InvestEU ще се осигури единна входна точка за всеобхватна помощ за разработване на проекти, насочена към организаторите на проекти. Въз основа на силна партньорска мрежа подкрепата InvestEU ще помага за стартирането на проекти и ще ги подготвя да получават инвестиции. Порталът InvestEU ще обединява инвеститори и организатори на проекти въз основа на Европейския портал за инвестиционни проекти.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Като инструмент за осъществяване на политиките на ЕС фондът InvestEU насърчава инвестициите при пълно съгласуване със съответните политики и програми на ЕС, като например **Механизма за свързване на Европа, „Хоризонт Европа“ и Програмата за**

¹ Без да се засяга отговорността на съответните генерални дирекции.

цифрови технологии в Европа или **програмата за единния пазар**. Той ще осигури допълване с инвестициите по линия на **европейските структурни и инвестиционни фондове** и с подкрепата на ЕС, предоставена от **съответните разходни програми** под формата на безвъзмездни средства. Освен това с програмата ще се даде възможност за съчетаване на финансови инструменти с безвъзмездни средства от други програми, по-специално за проекти, които не генерират достатъчни приходи.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>		<i>(милиони евро)</i>
Направление	Бюджетна гаранция	Мобилизирани инвестиции (прогнози)
Устойчива инфраструктура	11 500	185 000
Научни изследвания и иновации	11 250	200 000
Социални инвестиции и умения	4 000	50 000
Малки и средни предприятия	11 250	215 000
Общо	38 000	650 000

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за периода 2021—2027 г.	15 725*
включително:	
обезпечаване на Гаранционния фонд	15 200*
помощ за разработване на проекти	525

* Този пакет включва 1 милиард евро от очаквани обратни постъпления от текущите финансови инструменти.

ЕВРОПЕЙСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ИНВЕСТИЦИИ

Механизъм за свързване на Европа

Механизмът за свързване на Европа подкрепя инвестициите в **трансгранична инфраструктура в областта на транспортния, енергийния и цифровия сектор.**

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

В основата на единния пазар е гаранцията, че стоки, капитали, услуги и труд могат свободно да се движат от една държава членка в друга. Продължават обаче да съществуват пропуски между държавите членки и регионите, които фрагментират ЕС и възпрепятстват гладкото функциониране на единния пазар. Това може, например, да се дължи на топографията или на липсата на оперативно съвместими стандарти. За да се преодолее това фрагментиране и да се гарантира, че единният пазар изпълнява всички свои цели, в член 170 от Договора за функционирането на Европейския съюз се предвижда, че ЕС следва да разработва трансевропейски мрежи в областта на транспорта, далекосъобщенията и енергийната инфраструктура. Освен това въпросите, свързани с околната среда, изискват енергийната политика на ЕС да насърчава взаимната свързаност на енергийните мрежи и трансграничната интеграция на възобновяемите енергийни източници. Това съответства и на необходимостта да се отговори на предизвикателствата, свързани с декарбонизацията и цифровизацията на европейската икономика.

Механизмът е създаден с цел насърчаване на инвестициите в трансевропейските мрежи. Тези мрежи и трансграничното сътрудничество са от съществено значение не само за функционирането на единния пазар, но също така са от стратегическо значение за прилагането на енергийния съюз, цифровия единен пазар и развитието на устойчиви видове транспорт. Оперативно съвместимите трансгранични мрежи са от основно значение за намаляване на съществуващата фрагментация. Без намеса от страна на ЕС частните оператори и националните органи не разполагат с достатъчно стимули да инвестират в трансгранични инфраструктурни проекти. Механизмът предвижда също така възможност за внедряване на технологии, разработени на ниво ЕС, по-специално чрез рамковите програми на ЕС за научни изследвания и иновации, като се стимулира тяхното навлизане на пазара и се гарантира, че трансевропейските мрежи използват най-съвременното налично оборудване.

2. ЦЕЛИ

Механизмът за свързване на Европа подкрепя инвестициите и сътрудничеството за развитието на инфраструктура в транспортния, енергийния и цифровия сектор и свързва Европа и нейните региони. Освен това той е в съответствие с целите на политиката на декарбонизацията и цифровизацията на европейската икономика, като обхваща три направления:

- В сектора на транспорта целта му е да допълни и двете нива на европейската мрежа за всички видове транспорт: стратегическата основна инфраструктура (т.е. основната мрежа) до 2030 г. и по-широкото ниво (т.е. широкообхватната мрежа) до 2050 г. Той също така подкрепя разгръщането на **европейските системи за управление на движението** за въздушния и железопътния

транспорт и подпомага ЕС в прехода към **свързана, устойчива, приобщаваща, безопасна и сигурна мобилност**. Той съдейства за **декарбонизацията на транспорта**, например чрез формирането на европейска мрежа от инфраструктура за зареждане и за алтернативни горива или чрез предоставяне на приоритет на екологосъобразни видове транспорт;

- ▶ За **енергията** акцентът се поставя върху завършване на приоритетните участъци на енергийните мрежи от особено значение за вътрешния пазар. Чрез Механизма се цели също така да се осигурят **интелигентни и цифровизирани енергийни мрежи**, за да се постигнат целите във връзка с междусистемните връзки и да се подобри сигурността на доставките. Насърчаването на сътрудничеството между държавите членки при интегрирането на **трансгранични проекти за възобновяема енергия** ще бъде от основно значение;
- ▶ За **цифровите технологии** Механизмът ще увеличи максимално ползите, които всички граждани и предприятия могат да получат от цифровия единен пазар. Внедряването на **цифрови мрежи с много голям капацитет** подпомага всички иновативни цифрови услуги, включително свързаната мобилност. Освен това Механизмът спомага да се гарантира, че всички основни средища, движещи социално-икономическото развитие, като например училища, болници, транспортни центрове, основни доставчици на обществени услуги и предприятия, използващи активно цифрови технологии, имат достъп до **ориентиран към бъдещето широколентов интернет** до 2025 г.

3. ПРИЛАГАНЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Механизмът за свързване на Европа ще се управлява централно от Комисията с подкрепата на Изпълнителната агенция за иновации и мрежи. Агенцията показва отлични резултати за оптимизиране на използването на Механизма и натрупа богат опит в мониторинга на проекти. Делегирането на трите сектора на Механизма на една агенция ще генерира икономии от мащаба и полезни взаимодействия между направленията за транспорта, енергетиката и цифровите технологии.

Отпускането на безвъзмездни средства ще продължи да бъде предпочитания начин за отстраняване на пропуските, засягащи инфраструктурните проекти. Използването на опростени форми на безвъзмездни средства ще бъде насърчавано и в бъдеще.

Безвъзмездните средства ще бъдат използвани за съчетаване с финансови инструменти, по-специално от фонда InvestEU, или с финансиране от публични или частни финансови институции с цел привличане на инвестиционна подкрепа. Програмата няма да разполага със собствени финансови инструменти, тъй като те ще бъдат поети от фонда InvestEU с цел избягване на припокриване, каквото имаше през текущия период, както и рационализиране на финансовите инструменти на ЕС.

Механизмът ще позволи напълно да се използват полезните взаимодействия между транспортния, енергийния и цифровия сектор. В частност е необходим специален акцент върху иновативните решения за инфраструктурата (като например интелигентни мрежи, съхраняване на енергия, електромобилност, инфраструктура за зареждане и алтернативни горива), за да се постигнат резултати в рамките на пакетите „Чиста енергия за всички“ и „Чиста мобилност“. Затова правилата и изпълнението на бъдещата програма ще бъдат достатъчно гъвкави, за да подкрепят действия, намиращи се на пресечната точка на различните направления, като например алтернативни горива и електромобилност за всички видове транспорт (които засягат както енергията, така и

транспорта), автоматично управление на превозни средства и плавателни съдове (транспорт/цифрови технологии), включване на цифрови технологии (в частност „интернет на предметите“) в енергийни мрежи, създавайки интернет на енергията (което засяга енергията, транспорта и цифровите технологии) и интегриране на възобновяеми енергийни източници, подпомагано с функционална трансгранична екологосъобразна инфраструктура (енергия и цифрови технологии).

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/ПРИВЕЖДАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС В СЪОТВЕТСТВИЕ С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

В допълнение към полезните взаимодействия в рамките на програмата Механизмът ще взаимодейства по-добре с други програми на ЕС. Например дейността му по отношение на физическата инфраструктура за свързаност в целия ЕС ще допълни развитието на цифрови услуги в рамките на **Програмата за цифрови технологии в Европа**.

Програмата и **европейските структурни и инвестиционни фондове** ще се допълват взаимно с цел постигане на резултати в сферата на инфраструктурните инвестиции. Например в транспортния сектор Механизмът ще се съсредоточи върху измерението, свързано трансевропейската мрежа, особено по отношение на трансграничните коридори, а Европейският фонд за регионално развитие и Кохезионният фонд ще дават предимство на проекти в областта на транспорта с национална, регионална и градска насоченост. Също така в областта на енергията Механизмът ще се съсредоточи върху инфраструктура, включително проекти, свързани с интегрирането на възобновяемите енергийни източници с трансгранично значение, докато европейските структурни и инвестиционни фондове — върху местни интелигентни мрежи и проекти за енергия от възобновяеми източници. Направлението за цифрови технологии ще се съсредоточи върху проекти със силно трансгранично и междусекторно въздействие с цел оптимално използване на частните инвестиции. Освен това Механизмът ще се стреми да повиши своята привлекателност за обединяването на средства от националните бюджети в проекти от общ интерес в сектора на цифровите технологии.

Програмата може да подкрепя внедряването на новаторски технологии, разработени в рамките на програма „**Хоризонт Европа**“, а тази програма ще подпомага развитието на технологиите нагоре по веригата.

Въз основа на положителния опит от текущия период принос от **Кохезионния фонд** ще бъде предоставен на направлението за транспорта при пряко управление. Освен това ще бъде предоставено финансиране от клъстъра за **отбрана** за направлението за транспорта, за да се гарантира, че транспортните инфраструктури от стратегическо значение са подходящи за нуждите от военна мобилност.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ бюджет за периода 2021—2027 г.	42 265
Цифрови технологии	3 000
Енергетика	8 650
Транспорт	30 615
включително:	

Общ пакет	12 830
Принос от Кохезионния фонд	11 285
Подкрепа за военна мобилност	6 500

ЕВРОПЕЙСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ИНВЕСТИЦИИ

Програма за цифрови технологии в Европа

Програмата за цифрови технологии в Европа е нова програма, посветена на **цифровата трансформация** на публичните услуги и предприятия чрез насърчаване на челни инвестиции във **високопроизводителни изчислителни технологии и данни, изкуствен интелект, киберсигурност и усъвършенствани цифрови умения**, както и **широко внедряване на цифровите технологии** във всички сектори на европейската икономика. Тя се основава на съществуващи дейности, като например решения за оперативна съвместимост за европейските публични администрации, предприятията и гражданите и пилотни проекти в областта на киберсигурността и високопроизводителните изчислителни технологии.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Цифровизацията сама по себе си е трансгранично и междусекторно явление. Действията на равнище ЕС могат да превърнат в реалност цифровия единен пазар, в който цифровите технологии са координирани в целия ЕС, цифровите обществени услуги и инфраструктури, внедрени от държавите членки, не са вече разпокъсани, а цифровите технологии са равномерно разпределени, преодолявайки разминаванията между програмите на ЕС и тези на държавите членки в областта на цифровизацията и избягвайки „цифровото разделение“. С намесата на ЕС ще се създадат съвместни инвестиции и ще се постигнат икономии от мащаба от съвместни доставки на суперкомпютри и от икономии от разходите за поддръжка.

Цифровият капацитет е от съществено значение за справяне със световната конкуренция и за анализиране на критичната маса на големите информационни масиви за иновации в сферата на изкуствения интелект. Международната конкурентоспособност на Европа е ограничена от ниската степен на цифровизация на малките и средните предприятия — проблем, който изисква подобряване на достъпа до финансиране, технологии и умения. Акцентът се поставя върху цифровия капацитет и напредналите умения, които са от съществено значение, за да се отговори на конкуренцията в световен мащаб, на обществените предизвикателства, и за да достигнат ползите от цифровата трансформация до всички граждани и предприятия.

С програмата ще бъдат подкрепени набор от амбициозни проекти, които ще използват по най-добрия начин тези цифрови възможности и най-новите цифрови технологии в области от обществен интерес, като например здравеопазването, публичната администрация, образованието, съдебната система, и ще гарантират наличността и оперативната съвместимост на решения в целия ЕС.

Киберсигурността е от ключово значение, за да се гарантира доверието в цифровите продукти и услуги и трябва да бъде разглеждана на европейско равнище, предвид бързината и широкото разпространение на компютърни атаки. Инвестициите на равнище ЕС ще предоставят на публичните и частните сектори по-сигурна инфраструктура и инструменти и експертен опит за преодоляване на възникването и разпространението на атаки, както и средства за проследяването и предотвратяването им. Тази инвестиция ще бъде от основно значение, за да бъдат защитени гражданите, правителствата и предприятията в целия ЕС.

2. ЦЕЛИ

Европейската цифрова трансформация и конкурентоспособност в международен план трябва да бъдат ускорени чрез:

- ▶ **Укрепването на капацитета** в областта на високопроизводителните изчислителни технологии, киберсигурността, изкуствения интелект и цифровите умения;
- ▶ Разширяването на **разпространението и оптималното използване на цифрови технологии** в публичния и в частния сектор, когато е налице неефективност на пазара (напр. за малките и средните предприятия);
- ▶ **Привеждането в съответствие на политиките на ЕС, на политиките на държавите — членки на ЕС, и на регионалните политики и обединяването** на частни и промишлени ресурси за увеличаване на инвестициите и развитието на по-силни полезни взаимодействия.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата ще се управлява централно от Комисията въз основа на пет взаимозависими и взаимно подсилващи се стълба.

- 1) Инфраструктурите за **високопроизводителни изчислителни технологии** и за обработка на данни ще се поръчват съвместно за изграждането на европейска интегрирана среда от суперкомпютри (включително хардуер, софтуер, приложения), използвана по-специално в областите от обществен интерес;
- 2) **Капацитетът за киберсигурност** както в публичната администрация, така и в предприятията ще бъде засилен чрез i) обществени поръчки за усъвършенствани решения, оборудване, инструменти и данни; ii) подобряване на достъпа до съоръжения за тестване и сертифициране; и iii) предоставяне на техническа помощ и експертен опит;
- 3) Отворени платформи и „общо пространство за данни“ за **изкуствения интелект** ще бъдат придобити и предоставени навсякъде в ЕС в центровете за цифрови иновации, осигурявайки средства за тестване и знания за малки предприятия и местни новатори.
- 4) Стълбът за **специализирани умения в областта на цифровите технологии** ще предлага на студенти и експерти възможност да получат обучение в областта на модерните цифрови технологии (големи информационни масиви, роботика, изкуствен интелект, блокова верига, киберсигурност, високопроизводителни изчислителни технологии и т.н.), специализирани курсове и стажове в дружества, които разработват усъвършенствани технологии;
- 5) Широкомасштабни проекти за внедряване ще подпомагат **прехода на области с широк обществен интерес към цифровата ера**. Те ще съгласуват инвестициите на държавите членки и на ЕС, за да се гарантира широка достъпност и оперативна съвместимост на произтичащите от това решения, продължаване на мерките и услугите, предоставяни в рамките на предходните програми. Ще бъде предоставена подкрепа и за малките и средните предприятия, за да се ангажират в цифровата трансформация, по-специално в области като изкуствения интелект.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Освен подкрепа за осъществяване на цифровия единен пазар в по-широк план Програмата за цифрови технологии в Европа ще предостави изграждане на капацитет и широкото внедряване на цифровите технологии, необходими на редица други програми на ЕС. В много области, например в областта на здравеопазването, публичната администрация, правосъдието и образованието, програмата ще допринесе за работата на ЕС за насърчаване на ефективни и модерни публични услуги. Подкрепа за динамичен икономически сектор, което също така ще укрепи програмите и индустриалната политика, насочени към растежа. Изграждането на сигурна среда за цифрови услуги ще бъде от полза на всички основани на цифрови технологии действия, а в сферата на киберсигурността, програмата ще допълни действията, конкретно в рамките на **фонд „Вътрешна сигурност“**.

Програмата на свой ред ще се възползва от научните изследвания и иновационните пробиви в рамките на **програмата „Хоризонт Европа“**, като ги включи постепенно в области от обществен интерес и съдейства за тяхната търговска експлоатация. **Механизмът за свързване на Европа** ще подпомага физическата свързаност на инфраструктурата, необходима за услуги, предоставяни в рамките на Програмата за цифрови технологии в Европа. Центровете за цифрови иновации за малките и средните предприятия и местни новатори и координираната цифровизация на регионалните администрации ще подобрят оперативната съвместимост и ще създадат полезни взаимодействия с националните/регионалните програми по линия на **европейските структурни и инвестиционни фондове**. Ще бъде организирана отворена покана за представяне на предложения за отпускане на безвъзмездни средства за създаването на центрове за цифрови иновации във всички европейски региони, за да се предоставят съоръжения за тестване в сферата на изкуствения интелект и за знания с цел улесняване на цифровата трансформация на малките предприятия.

Ще бъдат поощрявани конкретни полезни взаимодействия с други иновационни инструменти като **Европейския институт за иновации и технологии**, както и подкрепата чрез **Европейския фонд за регионално развитие**. Усъвършенстваната схема „Цифрова възможност“ допълва целите на **Европейския социален фонд +** и „Еразъм +“ чрез преодоляване на разликата между търсенето и предлагането на експерти в областта на новите цифрови технологии.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за периода 2021—2027 г.	9 194

ЕДИНЕН ПАЗАР

Програма за единния пазар

Новата **Програма за единния пазар** подпомага както ефективното функциониране на единния пазар чрез осигуряване на сътрудничеството между органите, така и предоставянето на услуги на гражданите и предприятията, особено на малките и средните предприятия. Тя също така подкрепя определянето на стандарти и създаването на правила на ЕС в области като достъпа до пазари и финансиране, защитата на потребителите, безопасността на храните, борбата срещу изпирането на пари, конкуренцията, статистиката, финансовото отчитане и одит. Програмата обединява успешни действия, като например COSME, програмата за малките и средните предприятия и статистическата програма. Тя ще бъде допълнена с механизми за управление и услуги на вътрешния пазар като портала „Вашата Европа“, „Вашата Европа — Съвети“, Службата за информация относно вътрешния пазар, както и „SOLVIT“ — мрежата за ефективно решаване на проблеми в единния пазар.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Единният пазар е крайъгълен камък на ЕС. Ползите от него непрестанно заемат предно място сред нещата, които гражданите и предприятията ценят най-високо и очакват от ЕС. Подкрепата на равнището на ЕС е абсолютно необходима, за да се гарантира **ефективното функциониране на единния пазар**. Това включва гарантиране на доброто му управление и високото качество и значимост на неговите правила. Това означава също така да се гарантира, че гражданите и предприятията разполагат с правилните инструменти, за да го разбират и да се възползват от неговите предимства.

За доброто функциониране на единния пазар има необходимост от информирани граждани, както и от оправомощени потребители и предприятия, и по-специално малките предприятия, които осигуряват две трети от работните места в Европа. Като се има предвид постоянното нарастване на трансграничната дейност, бързото развитие на технологиите и появата на нови продукти/услуги/практики, повишените очаквания на потребителите и трансгранични предизвикателства, са необходими непрестанни и координирани действия на равнището на ЕС по отношение на **двойно предизвикателство**. Първото е справянето с продължаващата **раздробеност** на единния пазар чрез засилени сътрудничество, механизми за превенция, правоприлагане, консултации и комуникация относно правата и възможностите. Второто е **адаптирането** на разпоредбите и стандартите на ЕС и тяхното прилагане по отношение на растящи и комплексни предизвикателства. Тези предизвикателства са по-специално свързани с комбинираното въздействие на трайно присъстващи тенденции: цифровизацията и глобализацията на търговията със засилване на конкурентния натиск, който може да се очаква от трети държави.

Защитата срещу трансгранични заплахи за безопасността на храните може да бъде ефективна и ефикасна единствено ако се координира на равнището на ЕС. В тези области добавената стойност на ЕС е увеличена благодарение на единната стандартизация и защита на потребителите в целия ЕС.

Пред малките предприятия в целия ЕС стоят също общи предизвикателства, които не засягат големите предприятия, докато на самите тях не им позволяват да се възползват

от предимствата на единния пазар. За преодоляването на тези пречки е необходима подкрепа на ЕС.

2. ЦЕЛИ

За да има добре функциониращ, насочен към бъдещето единен пазар, са необходими мерки за **даване права на потребителите и за създаване възможности за предприятия и публичните администрации**, така че те да се възползват в пълна степен от интеграцията и отварянето на пазара. Програмата ще спомогне за укрепването на техния капацитет да представляват и защитават своите интереси.

Тя ще вземе под внимание **специфичните нужди на предприятията, и по-специално на малките и средните предприятия**, на различни етапи от тяхното развитие, за да се възползват по-добре от възможностите на единния пазар, включително чрез достъп до бързо разрастващите се пазари извън ЕС и световните вериги за създаване на стойност.

Програмата ще укрепи **регулаторното и административното сътрудничество** както между държавите членки, така и с Комисията. Тя ще стимулира оперативния капацитет на държавите членки за правоприлагане, за да се гарантират по-добро сближаване/интеграция, доверие и ефективно предотвратяване на пречки и за да бъдат защитени гражданите.

Програмата ще гарантира високо качество и ефективност при **определянето на правила и стандарти**. С нея на участниците, които отговарят за прилагането на законодателството за единния пазар, ще бъдат предоставени солидна доказателствена основа и правилните инструменти за справяне с новите и във все по-висока степен трансгранични предизвикателства. Програмата ще осигури сътрудничество с международни партньори за сближаване на международните стандарти и прокарването на интересите на политиките на ЕС.

Тя ще насърчава високо равнище на **здравето на животните и хуманното отношение към тях, а също и на здравето на растенията**, като по този начин защитава потребителите и околната среда, включително чрез готовност за действие и реакция при кризи и чрез ефективен официален контрол като производствени фактори за растеж, работни места и сигурност, допринасящи за доброто функциониране на единния пазар и подобряване на конкурентоспособността на ЕС.

В рамките на програмата ще бъдат изготвяни и разпространявани висококачествени **европейски статистически данни**, които са абсолютно необходими за вземането на решения във всички области на политиката, а също и за оценката на резултатността и въздействието на инициативите на ЕС.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Интегрирането в една програма на различните свързани с единния пазар инструменти, управлявани централно от Комисията, има за цел да ограничи припокриването, да увеличи полезното взаимодействие и да улесни комуникацията и работата в мрежа с различните групи заинтересовани страни. С подобно консолидиране на дейностите се увеличават рентабилността и ефективността на разходите.

Гаранциите по заемите за малките и средните предприятия ще бъдат предоставяни през съответния компонент на **фонда InvestEU**. Все по-често ще бъдат използвани

опростени варианти за разходите (фиксираны ставки, еднократни суми и единични разходи) с цел да се намалят тежестите за бенефициерите и администрациите. Използването на електронни обществени поръчки и електронно предоставяне на безвъзмездни средства за пряко управление ще бъде насърчавано, а също и възможността за по-нататъшно възлагане на прякото управление на средствата на изпълнителни агенции. Бъдещата програма ще позволи прехвърлянето на средства между и в рамките на различните ѝ стълбове.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Координацията ще бъде гарантирана с дейностите за сътрудничество, подпомагани съответно по програмите **Фискалис** и **Митници**, които представляват ключови елементи в усилията за укрепване на единния пазар на ЕС. **Програмата в областта на цифровите технологии за Европа** ще предоставя цифровата оперативна съвместимост и инфраструктурите, необходими на редица програми на ЕС, включително на програмата за единния пазар. Мерки, които са насочени към насърчаването на мобилността на труда и на младите хора по линия на **Европейския социален фонд+** и **Еразъм +**, ще служат като катализатор за свободното движение на хора — една от основните свободи в рамките на единния пазар. В същия дух трансграничните и транснационалните дейности, целящи икономическо сътрудничество по линия на **европейските структурни и инвестиционни фондове**, подпомагат също така конкретно единния пазар. Освен това програмата ще насърчава малките предприятия да се възползват от революционни иновации и други решения, разработени в рамките на други водещи програми на ЕС като **„Хоризонт Европа“** и **Космическата програма**. С подкрепата за дейности в областта на дружественото право, договорното право, борбата срещу изпирането на пари и политиката за защита на потребителите бъдещата програма за единния пазар ще развие полезни взаимодействия с **фонда „Правосъдие, права и ценности на ЕС“**, като допринася за създаването на европейско пространство на правосъдие чрез равен достъп до правосъдие за гражданите и предприятията и съответно обучение за работещите в съдебната система, за да се гарантира, че търговското право и правото за защита на потребителите се спазват.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ пакет за 2021—2027 г.	6 089*
включително:	
Конкурентоспособност на малките и средните предприятия (COSME)	3 000*
Безопасност на храните	1 680
Статистика	552
Финансови услуги	528
Потребители	188
Конкуренция	140

* Пакетът включва 2 милиарда евро, разпределени във фонда InvestEU.

Бележка: сборът не съвпада напълно поради закръгляване.

ЕДИНЕН ПАЗАР

Програма на ЕС за борба с измамите

Програмата на ЕС за борба с измамите подкрепя усилията на държавите членки за **предотвратяване и борба с измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС.**

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Защитата на финансовите интереси на ЕС е отговорност както на равнището на държавите членки, така и на равнището на ЕС. ЕС не толерира никакви измами и трябва да защитава своя бюджет, особено във времена на недостатъчни ресурси. По отношение на разходите бюджетът е изложен на риска от измами и нередности. По отношение на приходите особено изложени на риска от измами са също два важни източника на бюджета на ЕС: митата и данъкът добавена стойност (ДДС), събирани от държавите членки. В митнически съюз, в който стоките се движат свободно между държавите членки, националните разследващи служби трябва също да могат да обединяват усилията си и да координират своите разследвания и обмен на данни.

Общоевропейското измерение на програмата улеснява трансграничното сътрудничество и обмен. Освен използването на ресурси, което е по-ефективно, отколкото при националните/регионалните интервенции в същата област, то дава възможност за подобряване на планирането и мониторинга.

2. ЦЕЛИ

Програмата на ЕС за борба с измамите предоставя техническото оборудване и обучение, които правят възможни (съвместни) операции и разследвания за борба с измамите. Наред с това програмата допринася за нови електронни структури, които способстват за това, държавите членки да се борят ефективно с измамите в тясно сътрудничество с институции и органи на ЕС, като например Европейската прокуратура.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата на ЕС за борба с измамите ще финансира редица дейности за подкрепа в тази област чрез отпускане на безвъзмездни финансови средства и обществени поръчки. По-специално тя ще се съсредоточи върху закупуването на техническо оборудване, конференции, обучителни дейности и обмен на най-добри практики между нейните бенефициери (главно национални органи). Програмата също така ще предостави финансиране за обща мрежа от информационни системи и бази данни в подкрепа на взаимопомощта и митническото сътрудничество в борбата срещу измамите, по-специално чрез осигуряване на обмен на митническа информация между държавите членки, ЕС и трети държави. Тя ще осигури финансиране и за докладването на нередности от страна на държавите членки.

Програма на ЕС за борба с измамите ще съчетае финансирането на два съществуващи инициативи: програмата „Херкулес III“, насочена към подкрепа на борбата срещу измами, корупция и нередности; и „Информационната система за борба с измамите“, която подкрепя по-специално взаимната помощ по митнически въпроси. Програмата

ще продължи финансирането на системата за управление на нередностите, които понастоящем се предлага в рамките на Информационната система за борба с измамите.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Програмата на ЕС за борба с измамите ще допълни съществуващите инструменти на политиката за борба с измамите и ще отчита предстоящите събития и предизвикателства в областта на защитата на финансовите интереси на ЕС, по-специално Директивата за защита на финансовите интереси, която държавите членки трябва да транспонират до юли 2019 г. Тя ще генерира също така силно взаимодействие с **Европейската прокуратура**, която до края на 2020 г. ще започне да разследва и преследва измамите, засягащи бюджета на ЕС. Програмата ще даде възможност да се избегне припокриване, ще доведе до подобряване на ефективността и ще предостави повече гъвкавост, за да се отговори на новите приоритети, свързани с разследванията.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ пакет за 2021—2027 г.	181

ЕДИНЕН ПАЗАР

„Фискалис“ — сътрудничество в областта на данъчното облагане

„Фискалис“ е програма на Съюза за сътрудничество, която предоставя възможност на националните данъчни администрации да създават и обменят информация и експертни познания.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

„Фискалис“ допринася за гладкото функциониране на данъчните системи в Съюза, като подкрепя сътрудничеството между данъчните администрации на държавите членки и предлага икономически ефективни и взаимно съвместими информационно-технологични решения, които държавите членки иначе би трябвало да разработят поотделно.

Програмата осигурява европейска добавена стойност посредством приноса си към борбата срещу данъчните измами, отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци, като увеличава данъчната справедливост и прозрачността и като оказва подкрепа за функционирането на единния пазар и за конкурентоспособността. Това може да бъде успешно постигнато единствено чрез съвместно действие на равнището на Съюза и на държавите членки.

2. ЦЕЛИ

„Фискалис“ се съсредоточава върху създаването на ефективни механизми, включително инструменти на информационните технологии, за подобряване на данъчната администрация и административното сътрудничество, по-специално с цел осигуряването на по-ефективни средства за националните данъчни администрации в борбата им срещу данъчните измами и отклонението от данъчно облагане, като същевременно се улеснява спазването на данъчното законодателство. Като цяло програмата допринася за адекватното функциониране на данъчните системи на Съюза, т.е.:

- ▶ подпомага **предотвратяването и борбата с данъчните измами, отклонението от данъчно облагане, избягването на данъци;**
- ▶ подпомага **предотвратяването на ненужната административна тежест** за гражданите и предприятията (включително малките и средните предприятия) при трансгранични сделки;
- ▶ подкрепя разгръщането на пълния потенциал на **единния пазар** и поощрява конкурентоспособността на Съюза;
- ▶ насърчава и подкрепя съвместен подход на Съюза в **международните форуми.**

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Като се има предвид естеството на нейните дейности и съсредоточаването ѝ върху данъчните администрации като бенефициери, „Фискалис“ ще продължи да се изпълнява при пряко управление. Това ще даде възможност за целенасочено и

подходящо разпределение на средствата, съчетано със способност за бързо адаптиране към нововъзникващи приоритети и потребности.

Ще бъде постигнато допълнително опростяване на нейното изпълнение посредством максимално използване на еднократни суми и единични разходи във връзка с безвъзмездните средства. Също така част от механизмите за изпълнение на тази програма ще бъдат договорите за обществени поръчки.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

„Фискалис“ генерира полезни взаимодействия с други програми, като например с програмата „Митници“, по-специално в областта на електронните системи, управлението на програми и съвместните действия, както и с **Програмата за цифрови технологии в Европа**. Налице е също така допълване с новата програма за структурна реформа, която включва помощ за данъчните администрации.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ пакет за 2021—2027 г.	270

ЕДИНЕН ПАЗАР

МИТНИЦИ — сътрудничество в областта на митниците

Програмата „Митници“ подкрепя работата и **сътрудничество между митническите органи** и по този начин осигурява защита на финансовите и икономическите интереси на Съюза и на неговите държави членки. Тя укрепва целостта на единния пазар.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Митниците са от изключителната компетентност на Съюза с висока степен на хармонизирано законодателство на ЕС. Прилагането обаче се извършва от държавите членки. Поради това силното сътрудничество е от съществено значение за постигането на по-тясна интеграция, която ще даде възможност на митническите органи в различните държави членки да работят като един. Това ще спомогне също за правилното събиране на митата (15 % от бюджета на ЕС, т.е. 20 милиарда евро през 2016 г.), данъка върху добавената стойност при внос и акцизите. Тъй като дейностите в митническата област са от трансгранично естество, те не могат да се осъществяват по ефективен и ефикасен начин от отделните държави членки.

Програмата „Митници“ предоставя на Съюза рамка за сътрудничество между националните митнически администрации, включително по въпроси относно информационните технологии. Митническото сътрудничество се основава на специална съобщителна мрежа с висока степен на сигурност и на множество от взаимосвързани и оперативно съвместими трансевропейски електронни системи, използвани от националните митнически органи, включително за обмен с икономическите оператори. Получената структура е със значително по-голяма ефективност на разходите, отколкото ако всяка държава членка изгражда собствена рамка за сътрудничество на двустранна или многостранна основа.

2. ЦЕЛИ

Програмата има за цел да **подкрепя митническите органи** при защитата на финансовите и икономическите интереси на Съюза и на държавите членки. Програмата **улеснява административната среда** за международните търговски оператори, включително цифровизацията на взаимодействието между търговските оператори и митниците. В допълнение програмата **засилва сигурността и защитата на гражданите** и работи за модернизирането на митниците. Тя има ключова роля за оптимизиране на функционирането на митническия съюз във всичките му аспекти, като по този начин повишава привлекателността и надеждността на ЕС като търговски партньор в един глобализиран свят.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата ще се стреми към изпълнение на своите цели чрез пряко управлявани обществени поръчки и безвъзмездни средства за разработването на оперативно съвместими трансевропейски електронни системи и съвместни действия. Ще бъде потърсено допълнително опростяване на нейното изпълнение посредством максимално използване на еднократни суми и единични разходи във връзка с

безвъзмездните средства. Възстановяване на разходите на експерти ще бъде също част от механизмите за изпълнение на програмата.

Данните, обменяни между митническите органи въз основа на принципа „само веднъж“, допълнително ще опростят дейностите в областта на митниците. Освен това с ново поколение сигурна мрежова инфраструктура за обмен на данни ще се предоставят по-качествени и по-сигурни услуги.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Програмата е тясно свързана с **Фискалис**, **Перикъл** и **Програмата на ЕС за борба с измамите** по отношение на дейностите, механизма за изпълнение и целевите бенефициери. Тя също така ще генерира полезни взаимодействия с **Програмата за цифрови технологии в Европа**, при което ще бъдат разработени общи решения за архитектурата и инфраструктурата на електронните системи, позволяващи по-нататъшно рационализиране и икономии от мащаба между системите. Сътрудничество между програмите вече е факт, а именно във връзка разработването на някои компоненти на електронните системи. Налице са също така връзки с **фонда „Интегрирано управление на границите“**, по-конкретно с компонента **Оборудване за митнически проверки**, което ще помогне на националните митнически органи да си набавят оборудване, както и с фонд **„Вътрешна сигурност“**. И накрая, съществува също така и допълване с **инструмента за техническа подкрепа** с цел да бъде подпомогнато повишаването на капацитета на митническата администрация.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ пакет за 2021—2027 г.	950

КОСМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

Европейска космическа програма

Космическата програма финансира разполагането и експлоатацията на **европейски космически инфраструктури** и свързаните с тях услуги.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Предоставяните с космическа инфраструктура услуги в подкрепа са се превърнали в абсолютна необходимост в ежедневието на европейските граждани при използването на мобилни телефони, при шофирането или откриването на адреси с помощта на навигационни системи, при пътуването със самолет или плаването по море. Те също така спомагат да се гарантира защитата на хората (например чрез по-добро оценяване на въздействието на природните бедствия и управление на реакцията срещу тях), на околната среда и на основните икономически системи (енергийни централи, банкови трансакции, сигурни комуникации). С появата на нови космически технологии и иновационни услуги значението на най-съвременните космически инфраструктури непрекъснато нараства.

Финансирането на мрежа от спътници и реализирането на космически програми надхвърля финансовите и техническите възможности на държавите членки поотделно. Също така, ако всяка държава членка разработваше свои ракети носители, спътници или регулаторни стандарти, това би довело до разхищение на ресурси и раздробяване. Космическият сектор е стратегически сектор и ЕС трябва да гарантира както своята водеща роля, така и своята автономност в тази индустрия, за да остане световен фактор в областта. Договорът за функционирането на Европейския съюз възлага на ЕС задачата за изготвянето на европейска космическа политика с подкрепата на европейска космическа програма.

2. ЦЕЛИ

Космическата програма гарантира, че ЕС използва изцяло икономическия и обществен потенциал, свързан с космическото пространство:

- ▶ да гарантира **непрекъснатост на съществуващите космически инфраструктури и услуги, както и разработването на нови такива**. ЕС разполага с три водещи инициативи: *Коперник* — световен лидер по отношение на предоставянето на данни за наблюдение на Земята; *Галилео* — глобалната навигационна спътникова система на ЕС; и *EGNOS* — система за подобряване на качеството на сигналите за ползватели на въздушния, морския и сухопътния транспорт. За да се продължи с предоставянето на данни и с внедряването на иновативни услуги, трябва да бъдат изстрелвани нови спътници, а инфраструктурите на земята се нуждаят от поддръжка и модернизиране;
- ▶ да насърчава **иновативен европейски космически сектор, който да може да се конкурира в световен мащаб**. Програмата подкрепя промишлената конкурентоспособност, интернационализацията и развитието на уменията на всички сегменти на космическата индустриална верига за създаване на стойност — от силно развита промишленост за производство на спътници до динамичен сектор на услугите надолу по веригата. Тя също така спомага да се гарантира

стратегическата автономност на ЕС в космическия сектор. Същевременно програмата насърчава трансфера и взаимното обогатяване на технологии с некосмически сектори;

- ▶ да укрепва капацитета на ЕС да разполага с **гарантиран достъп до космическото пространство и космически услуги**. Космическият капацитет е в такава висока степен стратегически, че ЕС трябва да намали зависимостта от външни участници за построяването, изстрелването и експлоатацията на спътници. Съюзът трябва да запази своята свобода на действие и автономност при вземането на решения. Поради това Космическата програма подкрепя новаторските усилия на ЕС да запази своята конкурентоспособност в сектора на ракетите носители и космическия сектор като цяло, както и гарантира по-добра защита и проследяване на спътниците в космоса (космическо наблюдение и проследяване, информираност за ситуацията в космоса) и сигурни спътникови съобщителни услуги за европейските и националните публични органи.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Космическата програма ще бъде изпълнена в по-голямата си част чрез обществени поръчки. Някои специфични дейности ще бъдат делегирани на агенции и международни организации, по-специално Европейската агенция за глобални навигационни спътникови системи (GSA) и Европейската космическа агенция. Когато това е целесъобразно, ще бъде разгледана и възможността за допълнителни механизми за изпълнение като публично-частните и публично-публичните партньорства.

Бъдещата програма ще консолидира всички дейности, свързани с космическото пространство, в един общ регламент. Това ще осигури по-голяма съгласуваност, видимост и гъвкавост на бюджета. С това рационализиране се цели да се генерира повишаване на ефективността, което в крайна сметка ще послужи за внедряването на нови услуги на основата на космически технологии.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Космическа програма ще бъде фактор, способстващ за няколко политики на ЕС. Тя ще подобри наблюдението на природните ресурси, изменението на климата и миграционните маршрути. Ще подпомага и внедряването на интелигентни и устойчиви транспортни решения и прецизно земеделие. Програмата ще допринесе за постигането на по-голяма сигурност на Съюза. Тя ще създаде възможности за бизнес и по този начин за повишаване като цяло на заетостта, растежа и инвестициите в ЕС. В подкрепа на Парижкото споразумение за климата, независимият капацитет за наблюдение и проверка на въглеродните емисии в световен мащаб ще позволи на Европа да поеме водачеството в света в борбата срещу изменението на климата и развитието на „зелена“ и устойчива икономика. Ще бъдат гарантирани полезните взаимодействия и допълването с „Хоризонт Европа“, по-специално за свързани с космоса действия за научни изследвания и иновации. И накрая, Космическа програма ще допринесе за приоритетите на сигурността и отбраната, като се има предвид, че космическият капацитет е „с двойна употреба“ по своя характер (т.е. за използване от гражданските и военните потребители).

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ пакет за 2021—2027 г.	16 000

РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И СБЛИЖАВАНЕ

Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд

Европейският фонд за регионално развитие и Кохезионният фонд подкрепят икономическото, социалното и териториалното сближаване на Европейския съюз. Те допринасят за намаляване на различията, които все още съществуват между европейските региони и държави. По-специално Европейския фонд за регионално развитие допринася за структурни корекции и икономически преход, докато Кохезионният фонд е насочен към инвестиции в областта на околната среда и транспортната инфраструктура. Заедно с Европейския социален фонд те представляват източниците за финансиране на политиката на сближаване на Европейския съюз.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Икономическите и социалните различия варират значително между регионите на ЕС и възпрепятстват хармоничното развитие на Съюза. Въз основа на член 174 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съюзът има за цел намаляването на неравенството между нивата на развитие на различните региони и подкрепата за развитието на най-необлагодетелстваните региони. Политиката на сближаване е както израз на солидарността между европейците, така и **основната инвестиционна политика** на ЕС. Насърчаването на икономическа конвергенция при най-слабо развитите региони чрез Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд укрепва единния пазар и създава възможности за работниците, потребителите и дружествата в целия Съюз. В Европа, в която по-развитите и по-слабо развитите региони са неравномерно разпределени между отделните държави, политиките за намаляване на тези различия трябва да бъдат организирани не на национално, а на по-високо равнище.

Политиката на сближаване подкрепя икономическата адаптация на държавите членки. Тя играе също така важна роля за смекчаването на икономическите и финансови сътресения, като стабилизира публичните инвестиции в периоди на фискална консолидация.

Европейският фонд за регионално развитие и Кохезионният фонд подкрепят развитието чрез съфинансирането на инвестиции в научни изследвания и иновации; изменението на климата и околната среда; бизнес подкрепа на малките предприятия; услуги от общ икономически интерес; далекосъобщителни, енергийни и транспортни инфраструктури; здравна, образователна, културна и социална инфраструктура; устойчиво градско развитие и интелигентни села. Налице са доказателства, че без двата фонда дори и в по-силно развитите държави членки и региони само определени части от тези инвестиции биха били направени. Освен това те не биха могли да се ползват от рамката, която е изградена за фондовете, включително **многогодишно програмиране, принципа на партньорство и създаването на стратегии за интелигентна специализация.**

Европейският фонд за регионално развитие също предоставя финансиране за знаков елемент на европейската добавена стойност — програмите **INTERREG**, които оказват подкрепа за **трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество**

в цяла Европа и дават възможност на държавите членки и регионите да работят заедно през границите за преодоляване на общите предизвикателства.

Повече от 20 години Европейският фонд за регионално развитие също така предоставя специално финансиране за трансграничните програми в подкрепа на мира и помирението в **Северна Ирландия и пограничния регион на Ирландия**. Комисията възнамерява да предложи продължаването на тези програми въз основа на техните съществуващи структури на управление.

2. ЦЕЛИ

През периода 2021—2027 г. подкрепата от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд ще помогне на държавите членки да намалят своите икономически, социални и териториални различия посредством намеси, съсредоточени върху пет цели:

- ▶ **По-интелигентна Европа:** с цел насърчаване на конкурентоспособността, цифровата трансформация, предприемачеството и иновациите (включително приобщаващ растеж и социални предприятия) и подобряване на средата за бизнес като част от приспособяването на промишлеността към предизвикателствата на глобализацията, изменението на климата и кръговата икономика;
- ▶ **По-зелена безвъглеродна Европа:** чист и справедлив енергиен преход с цел повишаване на енергийната ефективност; подкрепа на прехода към икономика с ниски въглеродни емисии; насърчаване на енергията от възобновяеми източници; подкрепа на иновативното използване на нисковъглеродни технологии, подкрепа на зелените и сините инвестиции, включително в устойчиво управление на природните ресурси, кръговата икономика, приспособяването към изменението на климата и смекчаване на последиците от него;
- ▶ **По-добре свързана Европа:** мобилност, енергийна свързаност и регионална свързаност въз основа на ИКТ с цел изграждане на регионални мрежи и системи за насърчаване на устойчив транспорт, интелигентни енергийни мрежи и високоскоростен цифров достъп, така че да бъдат подобрени регионалните, местните и трансграничните връзки, включително сигурността;
- ▶ **По-социална Европа:** прилагане на принципите на европейския стълб на социалните права, по-специално учене през целия живот, инфраструктура, предназначена за образование и обучение, както и здравна, културна и социална инфраструктура;
- ▶ **Европа по-близо до гражданите:** устойчиво и интегрирано развитие чрез местни инициативи за стимулиране на растежа и социално-икономическото местно развитие на градските, селските и крайбрежните район.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Фондовете се реализират в партньорство с държавите членки и техните региони чрез споделено управление. Тези партньорства включват силна мобилизация на заинтересованите страни на национално, регионално и местно равнище, както и на гражданското общество. Това гарантира ангажираност с целите и постиженията и

приближава Европа до нейните граждани. Те също така допринасят за засилването на националните, регионалните и местните администрации.

Опростеният и по-ефективен подход към изпълнението ще бъде ключов елемент от предложените нови регламенти със следните изменения, считано от 2021 г.:

- ▶ намалена административна тежест чрез синергии и съгласуването на правилата за прилагане във всички фондовете, засилено взаимно използване на одити и възможността за запазване на съществуващите системи за управление и контрол;
- ▶ диференцирано изпълнение чрез по-необременяващи системи за управление и контрол на програмите с добри резултати;
- ▶ гъвкавост под формата на средносрочен преглед, за да се коригират, ако е необходимо, приоритетите на последните три програмни години, така че да се вземат предвид нововъзникващите приоритети, както и да се отчете напредъкът по отношение на инвестиционни насоки, изготвени заедно със специфичните за отделните държави препоръки и постигнати резултати;
- ▶ увеличено използване на финансови инструменти, включително чрез участие в новия InvestEU фонд;
- ▶ акцент върху резултатите, а не толкова върху разходите.

По-високото национално съфинансиране ще спомогне за увеличаване на ангажираността на местно равнище, както и на въздействието на политиката.

Ще бъде постигнат по-стабилен и предвидим профил на плащанията през целия период. Като се има предвид значителният размер на неразплатените поети ангажименти от периода 2014—2020 г., процентът на предварителното финансиране ще бъде понижен. Повторното въвеждане на правилото „година $n + 2$ “ също така ще доведе до по-добро финансово управление и по-бърз старт на настоящия програмен период.

За да се увеличи максимално въздействието на политиката на сближаване, инвестициите трябва да бъдат съпроводени от „меки“ мерки, включително повишаване на уменията на работната сила. За тази цел програмите могат да съчетават подкрепа от Европейския социален фонд +, от Европейския фонд за регионално развитие и от Кохезионния фонд.

Относителният брутен вътрешен продукт на глава от населението ще продължи да бъде основният критерий за разпределяне на средства, но и други фактори, като например безработицата, изменението на климата и приемането/интегрирането на мигранти, ще бъдат взети под внимание.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Ще има общи правила за всички фондове със споделено управление (Регламента за общоприложимите разпоредби), като те ще обхващат: **Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд+, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за морско дело и рибарство, фонда „Убежище и миграция“, фонда „Вътрешна сигурност“ и фонда „Интегрирано управление на границите“.** Това ще доведе до сближаване на правилата, което ще подобри съгласуваността и полезното взаимодействие между тези фондове.

Европейският фонд за регионално развитие и Кохезионният фонд ще се съгласуват по-точно с **европейския семестър за координация на икономическите политики**, който също ще засили своето регионално измерение. Подробният анализ на предизвикателствата пред държавите членки в контекста на европейския семестър ще служи като основа за програмирането на финансовите средства в началото и в средата на следващия период. Това ще послужи като пътна карта за кратко-, средно- и дългосрочното планиране и мониторинг на средствата. Ще бъде запазена системата от предварителни условия и обвързаност с макроикономическите условия. Чрез процеса на европейския семестър Комисията и държавите членки (по-специално посредством своите национални програми за реформа) ще гарантират координацията и допълването на финансирането от фондовете на политиката на сближаване и от новата **програма за подкрепа на реформите** във връзка с подкрепата за структурните реформи.

Политиката на сближаване ще засили акцента, поставян върху иновациите. Допълването с **Еразъм +** и **„Хоризонт Европа“** също ще бъде задълбочено чрез съгласуване на съответните правила, укрепване на механизмите на „печат за отличие“ и специални предварителни условия. Ще продължи по-нататъшното развитие на концепцията за стратегия за интелигентна специализация.

Проектите, свързани с трансевропейските транспортни мрежи ще продължат да бъдат финансирани от Кохезионния фонд както чрез споделено управление, така и чрез режим на пряко изпълнение по линия на **Механизма за свързване на Европа**. За тази цел 11 милиарда евро от Кохезионния фонд ще бъдат прехвърлени към Механизма за свързване на Европа.

Ще бъде осигурени полезно взаимодействие с **програмата LIFE за действия в областта на околната среда и климата**, по-специално чрез стратегически интегрирани проекти на програмата LIFE, с цел оптимизиране на усвояването на средствата в подкрепа на инвестициите в областта на околната среда.

Що се отнася до свързаните с миграцията предизвикателства, всички фондове на политиката на сближаване ще бъдат насочени към дългосрочните нужди, свързани с интеграцията, докато **фонд „Убежище и миграция“** ще бъде съсредоточен върху краткосрочните нужди.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ пакет за 2021—2027 г.	16 000
включително:	
Европейски фонд за регионално развитие	226 308
включително:	
Инвестиции за растеж и работни места	215 172
Европейско	9 500
териториално	
сътрудничество	
Най-отдалечени региони и слабо населени райони	1 637
Кохезионен фонд	46 692
включително принос за Механизма за свързване на Европа (MCE)	11 285

Бележка: сборът не съвпада напълно поради закръгляване.

РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И СБЛИЖАВАНЕ

Подкрепа за общността на кипърските турци у

Целта на програмата е да се подпомогне обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

ЕС има уникалната възможност да предоставя политическа и икономическа подкрепа за обединението на острова. При присъединяването на Кипър към ЕС през 2004 г. ЕС заяви решимостта си „да сложи край на изолацията на общността на кипърските турци и да улесни обединението на Кипър, като насърчи икономическото развитие на общността на кипърските турци“. Ето защо успоредно с подпомагането на преговорите за цялостно уреждане на кипърския въпрос Съюзът предоставя подкрепа посредством единна програма на ЕС за помощ за общността на кипърските турци.

2. ЦЕЛИ

Общата амбиция на тази програма е да спомогне за обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци, като се обърне особено внимание на икономическата интеграция на острова, на подобряването на контактите между двете общности и с ЕС и на подготовката за достиженията на правото на ЕС. Програмата има пет конкретни цели: а) развитие и възстановяване на инфраструктурите; б) насърчаване на социалното и икономическото развитие; в) съдействие за помирението, мерки за изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество; г) сближаване на общността на кипърските турци с ЕС; и д) подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на ЕС след цялостно уреждане на кипърския проблем.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата се изпълнява пряко от Европейската комисия. Някои проекти се изпълняват при непряко управление от международни организации или агенции на държави членки.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

С оглед на специфичното положение на общността на кипърските турци тази програма е самостоятелна програма на ЕС, която не е свързана с други инструменти. При все това обаче, когато възможно, тя се координира с други донори на помощ.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	240

ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАРИЧЕН СЪЮЗ

Програма за подкрепа на реформите

Чрез Програмата за подкрепа на реформите се оказва съдействие за **извършването на структурни реформи в държавите членки**. Осъществяването на структурни реформи е от ключово значение за модернизирането на европейските икономики, за повишаването на устойчивостта и за насърчаването на по-голямото сближаване в рамките на Икономическия и паричен съюз на Европа.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Програмата за подкрепа на реформите допринася за задълбочаване на сближаването и за подобряване на устойчивостта, както и за повишаване на конкурентоспособността и на производителността и за насърчаване на създаването на работни места, инвестициите и растежа. По този начин чрез нея се укрепват социално-икономическите структури в ЕС и се ускорява сближаването между държавите членки в икономически и социален аспект. За тази цел тя ще предоставя на държавите членки техническа и финансова подкрепа за осъществяване на реформите.

Въпреки че извършването на структурни реформи в държавите членки е от национална компетентност, годините на криза показаха, че поради силните връзки между икономиките на държавите членки, и по-специално на използващите една и съща валута, усилията за реформи, полагани в дадена държава членка, са от значение и за други държави членки и затова не могат да бъдат само национален въпрос. Координацията на икономическите политики бе засилена на равнището на ЕС в контекста на европейския семестър, наред с другото, и за да се постави по-голям акцент върху приоритетите на еврозоната, но изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки не е еднакво в различните държави членки. По тази програма ще бъде предоставяна допълнителна подкрепа за извършването на реформи в рамките на европейския семестър. Така тя ще допринесе за икономическите и социалните постижения и за устойчивостта на държавите членки. Ето защо тя ще окаже въздействие не само на национално равнище, но и положителен ефект върху Съюза като цяло.

Програмата ще допринесе за преодоляване на структурните предизвикателства, свързани с националните реформи. Освен това тя ще даде възможност за икономии от мащаба и за обмен на добри практики между държавите членки. Държавите членки често са изправени пред сходни предизвикателства и практически ограничения, свързани с осъществяването на реформи. Програмата ще позволи да се създаде експертна мрежа на ЕС, от чийто опит ще могат да се възползват всички държави членки. Тя ще насърчи взаимното доверие и задълбочаването на сътрудничеството между държавите членки и Комисията. Програмата ще осигури допълване и полезно взаимодействие с други програми на Съюза и политики на регионално, национално, съюзно и международно равнище, по-конкретно чрез допълване на насоките за политиките, предоставяни в рамките на европейския семестър.

2. ЦЕЛИ

Програмата има за цел да насърчава и подкрепя извършването на структурни реформи в държавите членки. Стремешът е да се модернизират европейските икономики, да се подобри устойчивостта и да се насърчи по-голямото сближаване в рамките на Икономическия и паричен съюз на Европа, като се повишат конкурентоспособността и производителността и като се подкрепят създаването на работни места, инвестициите и растежът. Осигуряването на устойчиви икономически и социални структури е особено важно за държавите, които използват единната валута, както и за тези, които се готвят да се присъединят към еврото, за да се гарантират плавният им преход към еврозоната и безпроблемното им членство в нея.

Чрез тази програма се подпомагат широк кръг реформи, и по-конкретно реформите, определени в рамките на европейския семестър за координация на икономическите политики. Тя ще бъде насочена по-специално към предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки. Акцент се поставя върху реформите, които могат да допринесат в най-голяма степен за устойчивостта на националните икономики и които имат положителни ефекти и върху други държави членки. Сред тях са реформите на продуктовете пазари и пазарите на труда, данъчните реформи, развитието на капиталовите пазари, реформите за подобряване на бизнессредата и реформите на публичната администрация.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата се състои от три отделни, но допълващи се инструмента:

- По **Инструмента за осъществяване на реформи** ще се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за извършване на структурни реформи, определени в рамките на европейския семестър за координация на икономическите политики. Той ще се управлява пряко, а държавите членки ще получават финансова подкрепа, когато изпълнят ангажиментите си за реформи, договорени с Комисията. Реформите ще се предлагат на доброволен принцип от самите държави членки въз основа на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър. Тези реформи са особено важни за държавите членки с прекомерни дисбаланси. Държавите членки ще предоставят подробен набор от мерки, етапни цели за изпълнение и график за приключването с продължителност не повече от три години. След диалог със съответната държава членка Комисията ще приема решение чрез акт за изпълнение, в който ще се определят ангажиментите за реформи (в това число основните етапи, конкретните цели и графикът), които трябва да бъдат изпълнени от държавата членка, и отпуснатите финансови средства. Държавите членки ще докладват за напредъка чрез националните си програми за реформи в рамките на европейския семестър.
- **Механизмът за сближаване** ще предоставя специална финансова и техническа подкрепа на държавите членки, които желаят да се присъединят към еврото и които са предприели доказуеми стъпки за приемане на единната валута в определен срок. Този инструмент има за цел да се подпомогне извършването на реформи, насочени към подготовката за успешно участие в еврозоната. За исканията за техническа подкрепа по него ще се прилагат същите правила, които ще се прилагат и за Инструмента за техническа подкрепа. За предложенията за

ангажименти за реформи, направени от държавите членки, за да получат финансова подкрепа по Механизма за сближаване, ще се прилагат правилата, определени за Инструмента за осъществяване на реформи. Ако до края на 2023 г. съответната държава членка, отговаряща на условията за финансиране, не е предприела необходимите стъпки, за да поиска подкрепа от Механизма за сближаване, средствата, предвидени по този механизъм, ще бъдат прехвърлени към Инструмента за осъществяване на реформи.

- **Инструментът за техническа подкрепа** ще наследи съществуващата Програма за подкрепа на структурните реформи и при поискване от държавите членки ще предоставя съобразена с нуждите техническа подкрепа за извършването на институционални, административни и поддържащи растежа структурни реформи. Този инструмент е насочен към оказване на практическо съдействие на място през целия процес на реформи или през определени негови етапи или фази. Това съдействие ще се оказва пряко от вътрешни експерти на Комисията или заедно с други доставчици на техническа подкрепа, например, в зависимост от проекта, експерти от националните администрации, международни организации, частни компании и консултантски фирми, както и експерти от частния сектор. Подкрепата за държавите членки ще се предоставя по съгласуван начин в различните области на политиката, като ще се следва интегриран подход във всички сектори и същевременно ще се отчитат особеностите, свързани с държавите членки.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Програмата ще допълва ефективно по-силната връзка между **политиката на сближаване** и европейския семестър. Заедно с други нови инструменти, като например **Европейската функция за стабилизиране на инвестициите**, тази програма е част от глобален подход към изграждането на модернизирана рамка на ЕС за подкрепа на един стабилен европейски Икономически и паричен съюз.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	25 000
включително:	
Инструмент за осъществяване на реформи	22 000
Механизъм за сближаване	2 160
Инструмент за техническа подкрепа	840

ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАРИЧЕН СЪЮЗ

Европейска функция за стабилизиране на инвестициите за Икономическия и паричен съюз

Европейската функция за стабилизиране на инвестициите ще спомогне да се смекчат последиците от асиметрични шокове и да се предотврати рискът от разпространение на отрицателни ефекти в други държави членки.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Задълбочаването на Икономическия и паричен съюз е общ приоритет. За постигането му са необходими решителни действия на държавите членки, но за него може също да се допринесе чрез адекватна подкрепа от бюджетните инструменти на ЕС и от инструментите му за координиране на политиките.

Бюджетът на ЕС винаги е насърчавал социално-икономическото сближаване в посока на подобряване на условията. През последните години капацитетът за отпускане на заеми на равнище ЕС също бе увеличен, за да може да се реагира на извънредни обстоятелства. Досега обаче бюджетът на ЕС имаше ограничена — но полезна — роля за оказването на макроикономическа подкрепа при кризи, например посредством Европейския механизъм за финансово стабилизиране и Инструмента за платежния баланс, докато действията по европейските структурни и инвестиционни фондове по отношение на държавите членки, изпитващи затруднения, имаха стабилизиращ ефект.

Държавите са различни и вероятността те да бъдат засегнати от сътресения зависи много от размера и структурата на икономиките им. Кризата обаче подчерта ограниченията на средствата, с които разполагат отделните държави членки, за да абсорбират ефекта от големи асиметрични сътресения, като в крайна сметка някои от тях загубиха възможността да получават финансиране от пазарите. В някои случаи това доведе до продължителни периоди на рецесия и до разпространяване на отрицателни ефекти в други държави членки. Това се дължи на силната взаимозависимост на икономиките в еврозоната и — в по-малка степен — в ЕС. Ето защо предотвратяването на разпространението на отрицателни ефекти посредством нов инструмент на равнището на еврозоната ще има ясни ползи и добавена стойност за ЕС като цяло.

Особеностите на тази нова Европейска функция за стабилизиране на инвестициите налагат да се постави ясен акцент върху държавите членки от еврозоната, но в същото време трябва да се предвидят възможности за участието и на други държави. Този нов инструмент допълва стабилизиращата роля на националните бюджети при големи асиметрични сътресения. Като се има предвид централната им роля в икономиката, националните бюджети ще продължат да бъдат основният инструмент на фискалната политика, чрез който държавите членки се адаптират към променящите се икономически условия. Ето защо държавите членки трябва да продължат да създават и поддържат адекватни фискални резерви, особено при добри икономически условия, както е предвидено в Пакта за стабилност и растеж, и да насочват икономическите политики така, че да се избегнат макроикономически дисбаланси. При икономически спад държавите членки първо ще използват своите автоматични стабилизатори и ще прилагат дискреционна фискална политика в съответствие с Пакта. Европейската функция за стабилизиране на инвестициите на европейско равнище следва да се

задейства само ако тези резерви и стабилизатори не са достатъчни, за да се противодейства на големи асиметрични сътресения.

2. ЦЕЛИ

Европейската функция за стабилизиране на инвестициите има за цел да предоставя ресурси на държава членка, засегната от сътресение. Това може да окаже въздействие върху дефицита/дълга на съответната държава членка.

Европейската функция за стабилизиране на инвестициите ще бъде отделен механизъм, който обаче ще допълва съществуващите инструменти на ЕС в областта на публичните финанси. За достъпа до нея ще се прилагат стриктни критерии за допустимост, което следва да допринесе за постигането на стабилна фискална и икономическа политика и да сведе до минимум моралния риск.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Европейската функция за стабилизиране на инвестициите помага да се подкрепят и запазят националните инвестиции. При натиск върху националните бюджети често първо се съкращават инвестициите, което се отразява пагубно върху производителността и растежа в дългосрочен план.

Европейската функция за стабилизиране на инвестициите ще съчетава преференциални заеми „бек-ту-бек“ в размер до 30 милиарда евро от бюджета на ЕС и безвъзмездни средства за покриване на разходите за лихви. По късно ще бъдат разработени два допълнителни компонента под формата на евентуално участие на Европейския механизъм за стабилност или на бъдещия Европейски валутен фонд, както и на доброволен застрахователен механизъм, който ще бъде създаден от държавите членки. Безвъзмездните средства по Европейската функция за стабилизиране на инвестициите ще се финансират чрез вноски на държавите членки от еврозоната, съответстващи на дял от паричните приходи (сеньораж). Държавите членки извън еврозоната, които желаят да участват в Европейската функция за стабилизиране на инвестициите, ще допринасят към финансирането съгласно алгоритъма за записване на капитала на Европейската централна банка.

За достъпа до Европейската функция за стабилизиране на инвестициите ще се прилагат критерии за допустимост и договорен механизъм за задействането ѝ. Такъв достъп ще имат само държави членки, които са спазвали рамката на ЕС за икономически и фискален надзор през периода преди големите асиметрични сътресения. По този начин ще се избегне моралният риск и ще се създаде допълнителен стимул за съблюдаване на стабилни фискални и структурни политики. Функцията ще се задейства автоматично и бързо въз основа на предварително определени параметри.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Европейската функция за стабилизиране на инвестициите е отделен механизъм, който обаче допълва съществуващите инструменти на ЕС в областта на публичните финанси. С нея се запълва празнината между, от една страна, съществуващите инструменти, финансирани от бюджета на ЕС, за работни места, растеж и инвестиции и от друга

страна — финансовата помощ от Европейския механизъм за стабилност или от бъдещия Европейския валутен фонд, предоставяна в крайни случаи.

Заедно с други нови инструменти, като например **Програмата за подкрепа на реформите**, Функцията за стабилизиране е част от глобален подход към изграждането на модернизирана рамка на ЕС за подкрепа на един стабилен Икономически и паричен съюз.

5. ИНДИКАТИВНА ГОДИШНА СУМА

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Лихвена субсидия	600*

* Лихвената субсидия ще се финансира с външни целеви приходи от вноски на държавите членки от еврозоната, съответстващи на дял от паричните приходи (*сеньораж*).

ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАРИЧЕН СЪЮЗ

„Перикъл“ — защита на еврото срещу фалшифициране

„Перикъл“ е програмата на ЕС за защита на еврото срещу фалшифициране и свързаните с него измами в ЕС и извън него.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Защитата на еврото е от решаващо значение за функционирането на Икономическия и паричен съюз и тя, естествено, трябва да бъде гарантирана на равнище ЕС. Защитата на европейската единна валута като обществено благо има ясно **трансгранично измерение** и поради това надхвърля интересите и отговорностите на отделните държави членки. Като се имат предвид трансграничното движение на еврото и международната организирана престъпност, свързана с фалшифицирането на еврото, националните рамки за защита трябва да бъдат допълнени, така че да се осигури хомогенно международно сътрудничество и да се вземат мерки спрямо нововъзникващите транснационални рискове. С програмата се насърчава **транснационалното и трансгранично сътрудничество** в рамките на ЕС и **в международен план**, като се гарантира глобалната защита на еврото срещу фалшифициране. Програмата е насочена по-специално към борбата със специфични нововъзникващи заплахи, като дълбоката/тъмната мрежа, и към сътрудничеството с някои **външни партньори**, например диалог с органите за борба с фалшифицирането и подкрепа на дейностите за защита на еврото в държави, в които фалшифицирането на еврото достига особено високи равнища. Разработването на иновационни защитни елементи на евромонетите от второ поколение също попада в тази категория транснационални въпроси.

2. ЦЕЛИ

Чрез направлението си предотвратяване, преследване и сътрудничество „Перикъл“ има за цел да подобри **изграждането на капацитет** и да съдейства за **обмена, помощта и обучението** за защита на евробанкните и евромонетите срещу фалшифициране в ЕС и в чужбина.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Възможността за подаване на заявления и за предоставяне на съответната документация по електронен път ще допринесе за опростяване на изпълнението. Механизмите за изпълнение ще продължат да са стабилни, тъй като фондовете се използват за предоставяне на безвъзмездни средства на компетентните национални органи (полиция, централни банки, съдебни органи и монетни дворове), желаещи да прилагат мерки, и за финансиране на дейности, изпълнявани пряко от Комисията.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Специфичният транснационален и мултидисциплинарен подход на „Перикъл“ и акцентът, поставян от програмата върху изграждането на капацитет, се допълват от фонд „Вътрешна сигурност“, посветен на предотвратяването на престъпността и на борбата с нея, и по-специално от усилията за предотвратяване и противодействие на фалшифицирането, свързано с тероризма, организираната престъпност, киберпрестъпността и престъпленията срещу околната среда. Налице са също така полезни взаимодействия с подкрепата в областта на борбата с фалшифицирането на еврото, която се оказва на страните кандидатки в рамките на **техническата помощ и обмена на информация**. И накрая, програмата също така допълва други действия в областта на Икономическия и паричен съюз, и по-конкретно **Механизма за сближаване** за новите членове на еврозоната.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	8

ИНВЕСТИРАНЕ В ХОРАТА, СОЦИАЛНОТО СБЛИЖАВАНЕ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕННОСТИ

Европейски социален фонд +

Европейският социален фонд + е основният инструмент на ЕС за **инвестиране в човешкия капитал** с цел устойчиво икономическо развитие. Той **помага на хората да намерят по-добра работа** чрез повишаване на уменията и преквалификация, осигурява по-справедливи възможности за работа за всички граждани на ЕС и засилва **социалното приобщаване**. По този начин той допринася за постигането на целите за устойчиво развитие до 2030 г.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Съобразно със залегналите в Договорите цели да се гарантират достъп до трудова заетост, качествено образование и социално сближаване финансирането, предоставяно от ЕС за развитие на човешкия капитал, е конкретен пример за европейска добавена стойност. От създаването си през 1957 г. Европейският социален фонд инвестира в хората, като насърчава повишаването на квалификацията на повече граждани, равенството, социалната справедливост и социалния напредък чрез конкретни действия, показващи на гражданите, че ЕС може да им даде възможности и да ги защити. Европейският стълб на социалните права, провъзгласен на социалната среща на върха в Гьотеборг през ноември 2017 г., припомни необходимостта да се даде приоритет на хората и да се задълбочи социалното измерение на Съюза. Той подчерта общите принципи в областта на равните възможности и достъпа до пазара на труда, справедливите условия на труд и социалната закрила и приобщаване.

Финансирането от ЕС има катализиращ ефект върху националните действия за справяне с такива ключови предизвикателства, свързани със заетостта и социалната сфера. Европейският социален фонд също така добавя стойност чрез разширена подкрепа за конкретни групи (например младежите и най-нуждаещите се лица), като в същото време подкрепя иновациите, експериментите, транснационалното сътрудничество, изграждането на капацитет и обмена на добри практики. Фактите сочат, че всяко евро, изразходвано на равнището на ЕС за инвестиции в заетостта и социалната сфера, генерира над три евро като постигнат резултат (повишаване на заетостта, предотвратяване на преждевременното напускане на училище и намаляване на бедността). По-специално по време на кризата Фондът помогна да се запазят публичните инвестиции при бюджетната консолидация в държавите членки.

Последната икономическа и социална криза подчерта необходимостта от допълнително засилване на социално-икономическата устойчивост и на социалното сближаване в посока на подобряване на условията, тъй като глобализацията, демографските промени и новите технологии и модели на производителност променят начина ни на живот и труд. Фондът може да окаже значителна подкрепа за посрещане на тези предизвикателства, включително чрез повишаване на ефекта от реформите в рамките на европейския семестър, като предостави съпътстващо финансиране. Без подкрепата от Фонда нямаше да бъдат предприети важни мерки за смекчаване на последиците от кризата и да бъде увеличена устойчивостта на икономиката и на публичните интервенции, въздействащи на пазарите.

2. ЦЕЛИ

Европейският социален фонд + подкрепя прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права. Чрез него се преодолява сегашната разпокъсаност на инструментите за финансиране в областта на социалната политика и ресурсите и обхватът на този фонд в настоящия му вид, на Инициативата за младежка заетост, на Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, на Програмата за заетост и социални иновации и на Здравната програма се обединяват в един-единствен, рационализиран, всеобхватен и по-гъвкав инструмент, насочен към следните приоритети на ЕС:

- ▶ насърчаване на реформите за **увеличаване на социално-икономическата устойчивост и на социалното сближаване в посока на подобряване на условията** и за повишаване на достъпността, устойчивостта и ефективността на **системите на здравеопазване и на политиките в областта на общественото здраве**, по-специално чрез рационализиране на програмирането и по-доброто му съгласуване със специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър;
- ▶ инвестиране в **образованието и уменията** (и по-конкретно в основните цифрови умения), така че те да се адаптират към сегашните и бъдещите нужди на икономиката, насърчаване на **заетостта** чрез активни мерки за (ре)интеграция на пазара на труда, по-специално по отношение на младежите и дългосрочно безработните, и предприемане на действия спрямо новите здравни рискове, свързани с променящите се форми на труд;
- ▶ специално внимание ще бъде отделено и на положението на **мигрантите** и на интеграцията им на пазара на труда;
- ▶ насърчаване на **социалното приобщаване**, гарантиране на високо равнище на здравеопазване, превенция на **бедността и неравенството** и борба с тях;
- ▶ **подкрепа на трудовата мобилност и социалните иновации** чрез общоевропейски партньорства;
- ▶ намаляване на различията между държавите членки по отношение на **достъпа до обществено здравеопазване и качествени здравни грижи, защита на хората срещу сериозни трансгранични заплахи за здравето** чрез предотвратяване и противодействие на здравните кризи, повишаване на възможностите на здравните системи с акцент върху цифровата им трансформация и подкрепа на законодателството на ЕС в областта на здравеопазването.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Опростеното и по-ефективно изпълнение ще бъде ключов елемент на Европейския социален фонд +, като ще бъдат преследвани три цели: намаляване на административната тежест, осигуряване на необходимата гъвкавост, за да може да се реагира на неочаквани социални предизвикателства, и съсредоточаване върху резултатите, а не върху разходите. Изпълнението ще се осъществява предимно при споделено управление, но също така — в по-малка степен — при пряко управление. В резултат на мерките новите програми ще бъдат стартирани по-бързо, което ще доведе до по-стабилен и по-предвидим профил на плащанията през целия период.

Административната тежест ще бъде намалена чрез използване на единен правилник, съгласуващ правилата за изпълнение за всички европейски структурни и инвестиционни фондове, намаляване на дублирането на целевите групи и действията, по-голямо взаимно използване на одити и опростена рамка за програмиране, както и чрез стимул да се продължи използването на съществуващите системи за управление и контрол.

Европейският социален фонд + ще бъде по-гъвкав, за да може да реагира по-бързо на **неочаквани социални предизвикателства и непредвидени възможности**. Що се отнася до финансирането, ще се прилагат опростени процедури за изменение на направените избори по отношение на програмирането и ще се въведат правила за финансово управление на Фонда, даващи възможност за стандартизиране на разходите, което ще подобри допълнително достъпността и гъвкавостта по отношение на бенефициерите на място.

Освен това акцентът на финансирането от ЕС ще бъде поставен в още по-голяма степен върху резултатите. Използването по подразбиране на стандартни опростени варианти за разходите ще улесни достъпа до финансиране от ЕС, което ще доведе до намаляване на разходите за контрол и до съсредоточаване на управлението на програмите върху постигането на резултати. Изпълнението на Фонда ще се подобри още повече благодарение на нови разпоредби, предвиждащи плащанията да се извършват въз основа на резултатите и на изпълнението на условията. Размерът на националното съфинансиране ще бъде увеличен, което ще спомогне да се повишат ангажираността на местно равнище и въздействието на политиката.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Ще бъдат въведени общи правила за всички фондове със споделено управление (Регламентът за общоприложимите разпоредби), които ще обхващат следните фондове: **Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд +, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за морско дело и рибарство, фонд „Убежище и миграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Фонда за интегрирано управление на външните граници.** Това ще доведе до сближаване на правилата, което ще подобри съгласуваността и полезното взаимодействие между тези фондове.

Европейският социален фонд + ще бъде съгласуван по-тясно с **европейския семестър за координация на икономическите политики**, който отчита регионалните особености. Подробният анализ на предизвикателствата пред държавите членки, направен в рамките на европейския семестър, ще бъде използван като основа за програмирането на фондовете в началото и в средата на следващия период. Той ще служи като пътна карта за кратко-, средно- и дългосрочното планиране и мониторинг на фондовете. Ще бъде поддържана система на обвързаност с предварителни и макроикономически условия. Чрез европейския семестър Комисията и държавите членки (по-специално посредством техните национални програми за реформи) ще осигурят координацията и взаимното допълването на финансирането от фондовете по политиката на сближаване и от новата Програма за подкрепа на реформите по отношение на подкрепата за структурните реформи.

Европейският фонд за приспособяване към глобализацията ще допълва средносрочните и дългосрочните структурни действия по Европейския социален фонд + и ще подпомага работниците, засегнати от отрицателното въздействие на промените, свързани с глобализацията, включително промените в моделите на търговия вследствие на решения на трети държави.

Що се отнася до останалите инструменти, по-голямото взаимно допълване ще създаде условия за интегрирана подкрепа за веригата на стойността на политиките, например чрез по-големи възможности за разширяване на транснационални проекти по „Еразъм+“ в рамките на националните политики чрез подкрепа от Европейския социален фонд +, и по-специално на проекти за младите хора в неравностойно положение, или на съвместни покани за конкурси, имащи за цел в националните политики да бъдат интегрирани резултатите от иновационни проекти по програмите на ЕС, като например учебните програми за придобиване на умения и компетентности, разработени по „Хоризонт Европа“. По отношение на развиването на умения ще бъдат постигнати полезни взаимодействия с програма „Цифрова Европа“. Освен това, допълвайки действията по фонд „Убежище и миграция“, Европейският социален фонд + ще подкрепя дългосрочната интеграция на граждани на трети държави, включително интеграцията на преместени граждани на трети държави.

Що се отнася до финансовия инженеринг, фондът InvestEU ще има голяма допълваща роля, особено чрез подобряването на достъпа до финансиране посредством компонента му за социални инвестиции и умения.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	101 174
включително:	
Европейски социален фонд	100 000
Заетост и социални иновации	761
Здравеопазване	413

ИНВЕСТИРАНЕ В ХОРАТА, СОЦИАЛНОТО СБЛИЖАВАНЕ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕННОСТИ

„Еразъм+“

„Еразъм+“ дава възможност на хората, и по-специално на младежите, да придобият нови знания и умения **чрез обучение, стажове, чиракуване, младежки обмен, преподаване, обучение, работа с младежта и спортни дейности** в цяла Европа и извън нея. Програмата помага на европейските държави **да модернизират и подобрят своите системи за образование и обучение**, както и политиките си в областта на младежта и спорта.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Програмата обхваща три основни действия: мобилност, сътрудничество и подкрепа за разработването на политики. „Еразъм+“ увеличава възможностите на хората да учат в чужбина. Освен това програмата предоставя възможности за работа в мрежа и за сътрудничество и включва дейности за изграждане на капацитет, провеждани в рамките на Съюза и с трети държави. В нея са застъпени също така взаимното обучение и обменът на добри практики. Тя подкрепя иновациите в системите и организациите и осигурява осезаеми резултати за участващите лица и институции.

Поради трансграничния характер и мащаба на тези дейности действията на равнище ЕС са от основно значение. В рамките на „Еразъм+“ всички държави членки могат да се възползват от мобилността и обмена на добри практики, като същевременно се гарантира оптимално разпространение на резултатите. Чрез действията на ЕС на място се изграждат липсващите връзки, избягва се разпокъсаността, реализира се потенциалът на Европа без вътрешни граници и се подобряват прозрачността и съпоставимостта на системите за образование и обучение в целия Съюз. Другите схеми за финансиране на сходни действия на национално равнище продължават да са със значително по-малък размер и обхват и не са в състояние да заместят финансирането по „Еразъм+“.

Европейският стълб на социалните права, провъзгласен от трите институции на социалната среща на върха в Гьотеборг през ноември 2017 г., припомни необходимостта да се даде приоритет на хората и да се задълбочи социалното измерение на Съюза. Той подчерта общите принципи в областта на равните възможности и достъпа до пазара на труда, справедливите условия на труд и социалната закрила и приобщаване. За да бъдат подготвени за конкурентния пазар на труда и за предизвикателствата пред обществото и за да могат да допринасят за изграждането на устойчиви икономики, хората трябва да разполагат с необходимите в бързо променящия се свят знания, умения и компетенции.

Ето защо „Еразъм+“ ще подпомага придобиването на знания, умения и компетенции, ориентирани към бъдещето, и ще изгражда нови партньорства със заинтересовани страни. Програмата ще стане по-приобщаваща и достъпът до нея ще бъде улеснен, особено за малките и местните организации. Тя ще даде възможност на повече младежи, включително ученици, да учат в друга държава, като ще бъдат предприети и дейности, насочени към младите хора в неравностойно положение. Насърчаването на знанията за ЕС и на активното участие в обществото ще помогнат да се преодолее непознаването на ЕС и на начина, по който той функционира. Мобилността и сътрудничеството на европейско и международно равнище също ще бъдат увеличени и обхватът им ще бъде разширен.

2. ЦЕЛИ

Общата цел на програмата е да съдейства за постигане на целите на политиката на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, като по този начин се допринася за устойчивия растеж, социалното сближаване и утвърждаването на общите ценности на ЕС и на чувството за принадлежност към ЕС.

По отношение на образованието и обучението това се изразява в създаването до 2025 г. на **европейско пространство за образование**, в което ученето и изследванията няма да бъдат възпрепятствани от границите, в изпълнението на съответните политики на ЕС в тази област, и по-специално на **Новата европейска програма за умения**, и в предприемането на последващи действия по Парижката декларация относно популяризирането чрез образование на гражданските и общите ценности — свобода, толерантност и недискриминация.

В рамките на програмата ще се подкрепят и изпълняват действия съгласно обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта, като ще бъдат застъпени **мобилността с учебна цел, изграждането на капацитет** в областта на младежта и **действията за даване на възможност на младите хора за активно участие**, и ще се оказва съдействие на държавите членки да разработят своите системи в сферата на младежта.

Програмата ще спомогне също така да се развие европейското измерение в спорта и да се насърчи европейската идентичност чрез пътувания с карти за влак Interrail, предназначени за младежи.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Бъдещата програма „Еразъм+“ ще използва резултатите от успешното си изпълнение досега и ще запази настоящата си основна структура като интегрирана програма, основана на принципа на учене през целия живот. Действията по нея обхващат няколко области, като например висшето образование, професионалното образование и обучение, училищното образование, ученето за възрастни, младежта и спорта.

Бюджетът на „Еразъм+“ ще се изпълнява предимно чрез национални агенции, създадени във всяка от държавите — участнички в програмата, и в по-малка степен от Изпълнителната агенция за образование, аудио-визия и култура и от Комисията.

В рамките на „Еразъм+“ ще се намали административната тежест за всички чрез опростяване на процедурите и процесите, чрез оптимизиране на електронните средства, чиято оперативна съвместимост ще бъде подобрена и които ще бъдат направени по-лесни за използване, чрез намаляване на задълженията за докладване и за предоставяне на информация и чрез по-добро стандартизиране на изпълнението на програмите във всички национални агенции. Опростяването и рационализирането на условията за изпълнение ще улеснят достъпа до програмата. Механизмът за изпълнение и правилата на международното направление на „Еразъм+“ също ще бъдат значително опростени и рационализирани.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Програмата допълва националните и регионалните действия и позволява структурирана мобилност, сътрудничество и подкрепа във връзка с политиката по напълно транснационален начин.

Ще бъде подсилено значителното взаимно допълване между „Еразъм+“ и други инструменти на ЕС, в това число **Европейския социален фонд+** и **„Хоризонт Европа“**. Освен това **Европейският корпус за солидарност** ще улесни участието на младежите в дейности за солидарност в пълна синергия с „Еразъм+“, тъй като и двете програми ще бъдат изпълнявани с подкрепата на Изпълнителната агенция за образование, аудио-визия и култура и на националните агенции.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	30 000

ИНВЕСТИРАНЕ В ХОРАТА, СОЦИАЛНОТО СБЛИЖАВАНЕ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕННОСТИ

Европейски корпус за солидарност

Европейският корпус за солидарност има за цел да улесни **участието на младите хора в дейности за солидарност**, които се провеждат във и извън Европа, и да използва тези възможности, за да подобри техните умения и компетенции, както и пригодността им за заетост, с оглед на преодоляването на конкретни обществени предизвикателства.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Солидарността заема централно място в Европейския съюз и е една от основните му ценности.

От декември 2016 г. насам Европейският корпус за солидарност обединява всички дейности в тази връзка по линия на съществуващите програми и дава възможност на младите хора да участват в дейности за солидарност. От 2014 г. насам инициативата „Доброволци на ЕС за хуманитарна помощ“ предоставя на гражданите на ЕС уникална възможност да дадат своя принос за хуманитарни действия в трети държави.

Ползите от засилването на дейностите за солидарност на равнището на ЕС са значителни. Този факт беше потвърден отново в средносрочните оценки на програмата „Еразъм+“, която е основен източник на възможности за доброволчески дейности в рамките на Европейския корпус за солидарност до момента, и на инициативата „Доброволци на ЕС за хуманитарна помощ“. Предвид недостига на финансови ресурси в тази област, нямаше да бъде възможно финансиране от ЕС проекти, особено такива, обхващащи дейности в няколко държави, да бъдат осъществени само въз основа на национално финансиране. Желанието за участие надхвърля предлаганите възможности: едва 8 % от младите хора са живели в чужбина с цел осъществяване на доброволческа дейност, а 76 % от тези, които не са го правили, заявяват, че това е поради липса на възможности. Като цяло над 40 % от младите европейци изявяват желание да работят, да учат или да се обучават в друга държава от ЕС.

Досега над 53 000 млади хора са заявили интереса си да участват в дейности за солидарност, като са се регистрирали в портала на Европейския корпус за солидарност. Ако Европейският корпус за солидарност и инициативата „Доброволци на ЕС за хуманитарна помощ“ не съществуваша, щеше се изгуби съществена част от потенциала за дейности за солидарност, а това щеше да доведе до отрицателни последици за благосъстоянието, уязвимите общности, развитието на младите хора и обществото като цяло. Европейският корпус за солидарност ще позволи да се обединят наличните ресурси и знания, за да може устойчивото финансиране да достигне критична маса, благодарение на която да се предприемат действия за справяне с предизвикателствата в целия ЕС чрез дейности за солидарност. За да се изпратят хора на място в дадена държава, се изисква европейското измерение да е достатъчно изявено, например като се насърчава дадена политика на ЕС (напр. в областта на миграцията, околната среда), за да бъде възможно да се покрият критериите за допустимост.

Европейският корпус за солидарност допълва съществуващите публични и частни политики и действия в допълнение към съществуващите национални схеми. Допълващият ефект е гарантиран, тъй като програмата е насочена към предприемането на действия по отношение на неудовлетворени обществени потребности.

2. ЦЕЛИ

Европейският корпус за солидарност има за цел да се повиши участието на младите хора и на организациите в достъпни и висококачествени дейности за солидарност. Това спомага за засилване на сближаването и солидарността във и извън Европа, като се оказва подкрепа на общностите и се предлагат решения за обществените предизвикателства. Европейският корпус за солидарност се основава на настоящия Европейски корпус за солидарност и програмата „Доброволци на ЕС за хуманитарна помощ“ с цел:

- ▶ Да се предприемат действия по отношение на важни неудовлетворени **обществени потребности** в широк кръг от области, като например развитието и хуманитарната помощ, образованието, здравеопазването, социалната интеграция, помощта за осигуряване на храна, изграждане на подслони, приемане, подпомагане и интегриране на мигрантите и бежанците, опазването на околната среда или предотвратяването на природни бедствия, за да се допринесе за постигането на целите на ЕС в тези области на политиката;
- ▶ Да се предоставят **възможности за действие на младите хора** чрез тяхното участие в европейски дейности за солидарност. Това позволява на младите хора да развиват своите човешки и социални умения, което на свой ред им предоставя възможност да станат независими и активни. В същото време те развиват европейска идентичност и межкултурни умения, а това е от съществено значение в условията на трайно висока безработица сред младите хора, която се наблюдава в някои части на Европа, и на нарастващ риск от трайно социално изключване за някои уязвими групи от населението;
- ▶ Да се **укрепят основите за участие в дейности за солидарност** и да се осигури по-широка база за подпомагане на организациите от цяла Европа. Това допринася и за изграждането на приобщаващи, отворени общности и способства за установяването на по-устойчиви общества като цяло.

Участието в инициативата „Доброволци на ЕС за хуманитарна помощ“ предоставя уникална възможност на младите европейци да покажат солидарност с нуждаещите се по целия свят и да дадат принос за хуманитарната дейност и дейностите в областта на развитието, които се осъществяват в трети държави. Това позволява също така организациите да получават техническа помощ и да изграждат капацитет във връзка с управлението на риска от бедствия, готовността и реагирането.

Европейският корпус за солидарност ще допринесе и за солидарността между поколенията, свързвайки младите участници с представители на други поколения в рамките на проекти, които дават възможност за полезно взаимодействие и взаимно учене. Той ще продължи да разработва своята платформа и мрежата си от участници, за да насърчи участието на по-широк кръг от хора в дейности за солидарност.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Европейският корпус за солидарност ще съдейства за приемането на участниците в акредитирани организации, ангажирани с проекти за солидарност. Дейността му ще се осъществява въз основа на успешния модел, установен за програмата „Еразъм+“. Той се основава на ясно разделение на задачите за управление на програмата между Комисията, националните агенции, създадени в рамките на „Еразъм+“, и Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура.

Географският обхват на новия Европейски корпус за солидарност включва в рамките на хуманитарната помощ всички държави по света. Във всички други възможности за доброволческа дейност ще бъдат включени потенциално всички държави, които участват понастоящем в програмата „Еразъм+“. Въпреки това стажове и възможности за заетост ще се предлагат само в държавите — членки на ЕС.

Европейският корпус за солидарност ще гарантира:

- ▶ **Цялостен подход към солидарността** в рамките на единен инструмент на ЕС, обхващащ дейности както в ЕС, така и извън неговите граници, включително хуманитарното измерение;
- ▶ Единно звено за контакт (**обслужване на едно гише**) за младите хора с интереси в сферата на солидарността, което позволява ясен и лесен достъп до схемата;
- ▶ По-голям брой доброволци, стажанти и служители чрез един **единствен инструмент**;
- ▶ **Опростяване на правилата** на съществуващите схеми и установяване на единна процедура за изпълнение;
- ▶ Намаление на разходите чрез **икономии от мащаба и обхвата** (застраховки, обучение, комуникация, онлайн платформи и др.).

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ НА ЕС/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Европейският корпус за солидарност ще осигури наличието на един център за осъществяване на дейности за солидарност в рамките на ЕС и извън него. Европейският корпус за солидарност ще изгради тесни взаимоотношения и полезни взаимодействия с национални рамки и схеми, като например програмите за граждански служби. Посредством младежките дейности в рамките на бъдещата програма „Еразъм+“ и дейностите на **Европейския социален фонд+**, насочени към увеличаването на заетостта на младите хора, ще се осигури тясно допълване и полезно взаимодействие. Полезното взаимодействие с **LIFE**, програмата на ЕС за околната среда и действията по климата, също ще се използва под формата на допълващи се действия за стратегически интегрирани проекти.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ бюджет за 2021—2027 г.	1 260

ИНВЕСТИРАНЕ В ХОРАТА, СОЦИАЛНОТО СБЛИЖАВАНЕ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕННОСТИ

Правосъдие, права и ценности

Фонд „Правосъдие, права и ценности“ е нов инструмент на ЕС, който се състои от две програми за финансиране: **програма „Права и ценности“**, която подкрепя **равенството и правата**, и програма „Правосъдие“, която насърчава развитието на **пространство на правосъдие в ЕС**.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Насърчаването, укрепването и защитата на ценностите, правата и правосъдието в ЕС допринасят за автентичното и осезаемо възприемане на ЕС в ежедневието на хората. Като насърчава и защитава равенството и правата в целия ЕС, като стимулира участието на гражданите в политическия и гражданския живот и като подпомага политиките за насърчаване на равенството и недискриминацията и за борба с насилието, Фондът допринася за укрепването на демокрацията в Европа, както и на равнопоставеността между нейните общества и гражданските ѝ институции.

Популяризирането на ценностите на ЕС се състои също в съхраняването им и в осигуряването на среда, в която се съблюдава за върховенството на закона и за независимостта на съдебната власт и в която взаимното признаване и доверие сред държавите членки са засилени. Това стои в основата на европейското пространство на правосъдие. Оставашите пречки пред съдебното сътрудничество по гражданскоправни и наказателноправни въпроси, както и непълното прилагане на правото на ЕС могат да се преодоляват най-добре именно чрез инициативи, финансирани от ЕС.

Също така двете програми по линия на фонд „Правосъдие, права и ценности“ ще засилват и подкрепят ключовата роля на неправителствените организации и организациите на гражданското общество за популяризирането, съхраняването и повишаването на осведомеността за общите ценности на ЕС и за ефективното възползване от правата, придобити по силата на правото на ЕС.

2. ЦЕЛИ

Основната цел на фонд „Правосъдие, права и ценности“ е поддържането на открити, демократични и приобщаващи общества. Той е насочен към предоставянето на възможности на гражданите посредством защита и популяризиране на правата и ценностите чрез по-нататъшно развитие на пространство на правосъдие в ЕС.

Това ще бъде постигнато посредством следните цели:

- ▶ Предоставяне на възможности на гражданите посредством насърчаване и защита на правата, ценностите и равенството и чрез създаване на възможности за участие и включване;
- ▶ Допринасяне за по-нататъшното развитие на европейско пространство на правосъдие, основано на върховенство на закона, взаимно признаване и доверие, по-специално чрез улесняване на достъпа до правосъдие, чрез насърчаване на съдебното сътрудничество по гражданскоправни и

наказателноправни въпроси и на ефективността на националните правосъдни системи.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Новият инструмент обединява маломасабни програми със съответни цели и бенефициери, така че да се подобри както ефективността, така и ефикасността на действията на ЕС. Неговата структура развива полезни взаимодействия между съществуващите програми, като същевременно позволява да има особености, характерни за политиката. Въз основа на поуки, извлечени от предишното поколение програми, изпълнението ще бъде рационализирано, за да се увеличи ефективността на разходите и да се намали административната тежест, например като се намали броят на базовите финансови операции.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ НА ЕС/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Фонд „Правосъдие, права и ценности“ има полезни взаимодействия с **програмата за единния пазар**, тъй като осигурява подкрепа за предоставяне на възможности на потребителите и за засилване на работата на правоприлагащите органи в сферата на потребителите. Чрез финансиране на дейности в областта на дружественото право, договорното право и мерките против изпирането на пари бъдещата програма за единния пазар ще допринесе пряко за изпълнението на политиката на ЕС в областта на правосъдието. Полезните взаимодействия ще бъдат разгърнати и укрепени в рамките на **Европейския социален фонд+** посредством неговото силно и пряко въздействие върху хората, включително тези, които се намират в най-неравностойно положение или са най-дискриминирани, и значението му за насърчаването на равенството между половете и равните възможности, ценностите на ЕС и спазването на основните права. **Програмата „Цифрова Европа“** ще позволи да се гарантират цифровата трансформация на съдебните системи в държавите членки, разработването на LegalTech от дружества от ЕС, както и трансграничните междусистемни връзки и оперативна съвместимост. Популяризирането на ценностите и правата в рамките на ЕС се отразява върху популяризирането им на световно равнище, включително чрез свързаността с изпълнението на целите за устойчиво развитие. В това отношение полезни взаимодействия могат да се предвидят също така с **външни действия** на многостранно равнище.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	947
включително:	
Правата и ценности	642
Правосъдие	305

ИНВЕСТИРАНЕ В ХОРАТА, СОЦИАЛНОТО СБЛИЖАВАНЕ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕННОСТИ

„Творческа Европа“

„Творческа Европа“ е програма на ЕС, която подкрепя **европейската култура**, включително по-специално **действията по програма МЕДИА**.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Популяризирането, укрепването и защитата на европейското културно многообразие, културно наследство и творчество допринасят за автентичното и осезаемо възприемане на ЕС в ежедневието на хората. Ето защо културата играе централна роля за справянето с ключови обществено-икономически предизвикателства. Освен това културата е от съществено значение за стимулирането на иновациите, икономическия растеж и създаването на работни места.

Подкрепата за културното многообразие позволява артистична и творческа свобода и укрепва осведомеността за споделяната европейска идентичност. Популяризирането на културните ценности изисква секторите на културата и творчеството, и по-специално аудиовизуалният сектор, да бъдат конкурентни и динамични, за да може да се достигне до гражданите в цяла Европа, най-вече в контекста на все по-интегрирания цифров единен пазар.

Инвестициите в сектора на културата на равнището на ЕС играят ключова роля за насърчаването на многообразието и приобщаването в обществото и подкрепят други политики на ЕС посредством общи пресечни точки. Ще се осигури съществено увеличение на добавената стойност чрез насочване на вниманието върху области, допълващи националното и регионалното финансиране, със силно застъпено трансгранично измерение, чрез действия за справяне с неефективността на пазара и чрез принос за икономии от мащаба и критичната маса.

Мобилността на професионалистите от секторите на културата и творчеството, подкрепата за новите таланти и популяризирането на творците и техните произведения на международно равнище укрепват трансграничните постижения на Европейския съюз в сферата на културата и неговите отношения на международната сцена. Действията за стимулиране на ангажираността на аудиторията и на участието в културни дейности, както и тези за подкрепа на артистичните прояви укрепват европейския потенциал за творчество и иновации, който надхвърля националните граници. Това важи в голяма степен за засиленото създаване, разпространение и популяризиране на многообразното в културно отношение и конкурентно европейско филмово съдържание, за което е от ключово значение аудиовизуалният сектор в Европа да се разгърне и консолидира допълнително.

По отношение на аудиовизуалния сектор, конкурентоспособността на творчеството и аудиовизията в Европа ще се засили посредством действия в рамките на програма МЕДИА, осигуряващи подкрепа за разработването на европейски произведения, които са в състояние да се конкурират с основни неевропейски продукции, нови технологии за новаторски подходи при разказването на истории (напр. виртуална реалност) и стратегии за маркетинг, промотиране и разпространение, както и съдействие за прилагането на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги.

2. ЦЕЛИ

Основната цел на фонд „Творческа Европа“ е поддържането на открити, приобщаващи и творчески общества, както и укрепването на конкурентоспособността на секторите на културата и творчеството, като се стимулират растежът и създаването на работни места. Програмата цели:

- ▶ Съхраняване, разгръщане и популяризиране на европейското културно многообразие и европейското културно наследство;
- ▶ Подкрепа за създаването и разпространението на качествени и разнообразни европейски произведения, достъпни за широки трансгранични аудитории;
- ▶ Подкрепа за основано на култура творчество в сферата на образованието и иновациите;
- ▶ Укрепване на трансграничното измерение на секторите на културата и творчеството;
- ▶ Повишаване на конкурентоспособността и капацитета за иновации на творчеството и аудиовизията в Европа.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРОСТЯВАНЕ

Програмата ще продължи да се изпълнява основно от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура. Въз основа на поуките, извлечени от предишното поколение програми, изпълнението ще бъде рационализирано, за да се увеличи ефективността на разходите и да се намали административната тежест, например като се намали броят на базовите финансови операции. Информационните бюра по програмата „Творческа Европа“ ще подават и разпространяват информация и последващи сведения за резултатите по оптимизиран и по-целенасочен начин.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ НА ЕС/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

„Творческа Европа“ има значителни полезни взаимодействия с програмата за единния пазар, тъй като популяризирането на културата и медиите допринася пряко за изпълнението на стратегията за цифровия единен пазар. Полезните взаимодействия с програмата „Еразъм+“ ще бъдат укрепени чрез по-системното интегриране на нуждите на институциите за образование и обучение в сферата на културата в съществуващите и бъдещите действия. Програма „Цифрова Европа“ ще осигури подкрепа за цифровата трансформация на сектора на културното наследство (напр. Europeana) и по този начин ще допринесе за изпълнението на стратегията #Digital4Culture. За да се даде тласък на частните инвестиции, малките и средните предприятия в сектора на културата и творчеството ще разполагат с възможност за дялово и дългово финансиране чрез фонд InvestEU. В рамките на „Хоризонт Европа“, клъстерът за приобщаващи, устойчиви и сигурни общества ще подкрепя научноизследователски и иновационни дейности в областта на културата и на сближаването на медиите.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ бюджет за 2021—2027 г.	1 850

включително:		
МЕДИА		1 200
Култура		650

СЕЛСКОСТОПАНСКА И МОРСКА ПОЛИТИКА

Европейски фонд за гарантиране на земеделието и Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

Общата селскостопанска политика е основна политика на Съюза, чиято цел е да се увеличи **селскостопанската производителност**, да се осигури **приемлив жизнен стандарт за земеделските стопани**, да се **стабилизира пазарите** и да се **засили конкурентоспособността**. Модернизираната обща селскостопанска политика ще трябва да подпомогне прехода към напълно устойчив селскостопански сектор и развитието на **жизнеспособни селски райони**, осигурявайки **сигурни, безопасни и висококачествени храни** за над 500 милиона потребители.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Европа се нуждае от интелигентен, устойчив, стабилен и конкурентен селскостопански сектор, за да гарантира производството на безопасни, висококачествени, достъпни, питателни и разнообразни храни за своите граждани и силна социално-икономическа структура в селските райони. Модернизираната обща селскостопанска политика трябва да засили своята европейска добавена стойност, включвайки по-високи амбиции по отношение на околната среда и климата и отговаряйки на очакванията на гражданите за тяхното здраве, околната среда и климата. Глобалният и трансграничен характер на ключовите предизвикателства, пред които са изправени селското стопанство и селските райони на ЕС, изискват обща политика на равнището на ЕС. Действията по отношение на тези предизвикателства включват:

- Постигане на единен пазар и равнопоставени условия на конкуренция чрез обща предпазна мрежа за доходите и избягване на потенциалното нарушаване на конкуренцията;
- Укрепване на устойчивостта на селскостопанския сектор в ЕС, която е необходима, за да се извлекат ползи от глобализацията;
- Постигане на резултати във връзка с основни предизвикателства за устойчивостта, като изменението на климата и биологичното разнообразие, както и качеството на почвата, въздуха и водата.

Модернизираната политика ще позволи поддържането на напълно интегриран единен пазар за селскостопански стоки в ЕС, като в същото време засилва акцента върху устойчивото производство с по-амбициозни цели по отношение на околната среда и климата. Различията в развитието на селскостопанския сектор ще бъдат намалени, а готовността за реагиране при кризи ще се увеличи.

2. ЦЕЛИ

Общата селскостопанска политика за периода след 2020 г. е съсредоточена върху цели, които обхващат всичките три измерения на устойчивото селско стопанство в ЕС:

- Насърчаване на развитието на интелигентен и устойчив селскостопански сектор;
- Укрепване на грижите за околната среда и действията в областта на климата, както и принос за постигане на целите на ЕС, свързани с околната среда и климата;

- Укрепване на социално-икономическата структура в селските райони.

Тя ще трябва също така да продължи да отговаря на обществените очаквания във връзка с устойчивото производство на храни, по-специално що се отнася до безопасността на храните, тяхното качество и стандартите, свързани с околната среда и хуманното отношение към животните. Политиката ще включва по-голям акцент върху консултациите, трансфера на знания и сътрудничеството.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Политиката ще продължи да се изпълнява предимно в рамките на споделено управление между ЕС и държавите членки. Тя ще се финансира по линия на два фонда — Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Ще бъде въведен **нов модел на изпълнение**, като се обединят операциите в рамките на един програмен инструмент — **стратегическия план за общата селскостопанска политика**. Въз основа на общ набор от цели, определени на равнището на ЕС, и при пълно спазване на международните ангажименти на ЕС държавите членки ще разполагат с повече възможности да установяват нуждите си и да определят схемите за намеса, при условие че са подходящи за постигане на конкретните цели на ЕС. Тези конкретни цели на ЕС трябва да бъдат съгласувани с целите на други политики на ЕС, например в областта на околната среда и климата.

Стратегическите планове за общата селскостопанска политика ще бъдат одобрени от Комисията, ако са съгласувани и допринасят по адекватен начин за постигането на целите и задачите на ЕС. Този нов модел представлява преминаване от днешната политика, която се основава на съгласуваност, към политика, която е ориентирана към резултатите, с цел да се постигне набор от общи цели на равнището на ЕС. Това ще осигури също така на държавите членки подходяща възможност да отговарят на конкретни нужди на национално или регионално равнище. За оценяването на дългосрочните резултати на политиката ще се използва набор от показатели за въздействието, докато за проследяването на изпълнението ще се използват общи показатели за крайния продукт и за резултатите. Новият модел за изпълнението ще доведе до **съществено опростяване на правилата за земеделските стопани и администрациите**.

- Директните плащания ще продължат да бъдат съществена част от политиката, но те ще бъдат умерено намалени и по-добре насочени. Основното подпомагане на доходите посредством директни плащания, по-специално необвързаните с производството плащания, ще бъде част от интервенциите, обхванати от стратегическия план, изготвен от държавите членки.
- Държавите членки ще разполагат с възможността да прехвърлят част от предоставените им директни плащания за развитие на селските райони и обратно.
- В момента 20 % от земеделските стопани получават 80 % от директните плащания и това е отражение на система, при която плащанията са свързани със земя, концентрирана в ръцете на малък брой стопани.
- Трябва да се насърчи по-балансираното разпределение чрез задължителен таван на ниво земеделско стопанство (с изключение на разходите за труд) или плащания, които намаляват прогресивно според размера на стопанството.

Спестяванията ще останат в бюджета на държавата членка, в която са направени, с цел помощта да се преразпределя за развитие на селските райони или за малки и средни земеделски стопанства.

- ▶ Размерите на директните плащания на хектар в отделните държави членки ще продължат да се сближат (външно сближаване). По отношение на всички държави членки с директни плащания под 90 % от средната стойност за ЕС-27 ще се счита че разликата между настоящия им размер и 90 % от средната стойност на директните плащания за ЕС е преодоляна, когато достигне 50 %. Това сближаване ще бъде финансирано от всички държави членки.
- ▶ „Екологизирането“, както се прилага понастоящем, ще бъде заменено чрез интегриране на настоящото кръстосано съответствие, сегашните зелени директни плащания и доброволни агроекологични и климатични мерки в по-целенасочен и по-амбициозен, но гъвкав подход с оглед на залагането на по-високи амбиции на общата селскостопанска политика по отношение на околната среда и климата.
- ▶ Ще бъде необходимо в стратегическите планове да бъде въведена подкрепа за инструменти за управление на риска, включително инструменти за стабилизиране на доходите. В рамките на Европейския фонд за гарантиране на земеделието ще бъде създаден нов резерв за кризисни ситуации. Достъпът ще зависи от създаването на национална стратегия за подходящи инструменти за управление на риска (например застрахователни тип инструменти).

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ НА ЕС/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Модернизирането на общата селскостопанска политика ще помогне за създаването на повече полезни взаимодействия и за по-голямата съгласуваност с други политики на ЕС, по-специално в областта на околната среда, климата, регионалното развитие, научните изследвания и развойната дейност. По-голямата съгласуваност на политиката ще доведе до опростяване както за администрациите, така и за земеделските стопани. По-високите амбиции в областта на околната среда не могат да бъдат осъществени, без да има стабилна подкрепа за знанието, иновациите и технологиите. Успешните полезни взаимодействия с „Хоризонт Европа“ ще продължат да се осигуряват и разгръщат в рамките на клъстера „Храни и природни ресурси“, който има за цел системите на селското стопанство и храните да станат напълно безопасни, стабилни, устойчиви, кръгови, разнообразни и иновационни. По-силният акцент върху развитието и прилагането на научни знания в селското стопанство на ЕС е от ключово значение за неговото модернизиране и за преминаването му към устойчиво бъдеще. Ето защо в рамките на „Хоризонт Европа“ ще бъдат предвидени 10 милиарда евро за подкрепа на научните изследвания и иновациите в областта на храните, селското стопанство, развитието на селските райони и биоикономиката. Ще се осигурят полезни взаимодействия и по линия на програма LIFE, програмата на ЕС за околната среда и действията по климата, за да се оптимизира използването на средства в подкрепа на инвестициите в областта на околната среда. Също така могат да бъдат осигурени оперативни оценки на състоянието на селскостопанската среда и въздействието на политиките чрез насърчаване на тесните полезни взаимодействия с **космическата програма**.

Доколкото е възможно, опростената рамка за целите и основните правила на ЕС ще бъде обща с тази на останалите **европейски структурни и инвестиционни фондове**.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	365 005
включително:	
Европейски фонд за гарантиране на земеделието	286 195
Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони	78 811

СЕЛСКОСТОПАНСКА И МОРСКА ПОЛИТИКА

Европейски фонд за морско дело и рибарство

Европейският фонд за морско дело и рибарство е специална програма на ЕС в подкрепа на **устойчивия сектор на рибарството в ЕС и крайбрежните общности**, които зависят от него.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Глобалният характер на морската екосистема изисква действия на ЕС на международно равнище за защита, опазване и устойчиво използване на океаните и техните ресурси. Действие на равнището на ЕС е много по-ефикасно и ефективно, отколкото на равнището на някоя отделна държава членка. Морските биологични ресурси скоро ще бъдат изчерпани, ако не се осъществят координирани действия на равнището на ЕС, а това незабавно ще се отрази на наличието на рибни продукти и на унищожаването морската екосистема. Фондът подкрепя опазването на морското биоразнообразие и екосистеми, спомага за увеличаване на инвестициите, работните места и растежа и за стимулиране на иновациите чрез научни изследвания и развойна дейност и допринася за целите в областта на енергетиката и климата.

Свърхкапацитетът на флота на ЕС и прекомерният улов все още представляват проблем в много сегменти и в различните морски басейни. Продължават да преобладават структурни проблеми в сектора на рибарството, по-специално в транснационални морски басейни и крайбрежия, обхващащи няколко държави членки, които не могат да бъдат разрешени успешно, ако те действат самостоятелно. Интегрираната морска политика осигурява съгласуван подход към морските въпроси чрез тясна координация и сътрудничество между различните сектори.

Насърчаването на синята икономика в областта на рибарството и аквакултурите, туризма, енергията от океаните и сините биотехнологии в крайбрежните общности осигурява на равнището на ЕС действителна европейска добавена стойност, като насърчава правителствата, промишлеността и заинтересованите страни в ЕС да разработват съвместни подходи, за да стимулират растежа, като същевременно се опазва морската среда.

2. ЦЕЛИ

Европейският фонд за морско дело и рибарство ще се съсредоточи върху три цели:

- ▶ **Съхраняване на доброто състояние на моретата и океаните и осигуряване на устойчив риболов и аквакултури** чрез намаляване на въздействието на рибарството върху морската среда, като същевременно се повишават конкурентоспособността и привлекателността на сектора на рибарството;
- ▶ **Насърчаване на синята икономика**, особено чрез стимулиране на устойчивите и проспериращи крайбрежни общности да се занимават с инвестиции, знания, умения и развитие на пазара;
- ▶ **Укрепване на международното управление на океаните и на безопасността и сигурността на морското пространство** в зони, които все още не са обхванати от международни споразумения в областта на рибарството.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата ще се изпълнява както под споделено, така и под пряко управление. Безвъзмездните средства и финансовите инструменти ще бъдат основните инструменти за финансиране. При споделеното управление държавите членки ще бъдат основните действащи лица, които подпомагат директно бенефициерите. Прякото управление ще се използва, за да се насърчи развитието на иновационни политики с незабавен ефект върху дейностите в областта на морската политика и на международното управление на океаните и морската сигурност.

Фондът ще споделя общо правно основание с всички **европейски структурни и инвестиционни фондове**. Предвиждат се обаче специфичен за сектора регламент и ограничен набор от делегирани актове и актове за изпълнение.

Ще се използват все по-често **опростени варианти за разходите** (фиксираны ставки, еднократни суми и единични разходи), за да се намали административната тежест. Държавите членки ще разполагат и с голяма гъвкавост за адаптиране на мярката към целите, които са определени предварително на равнището на ЕС. Освен това в случай на пряко управление ще се насърчава приемането на модули за електронни обществени поръчки и електронно отпускане на безвъзмездни средства, при което ще има възможност за по-нататъшно възлагане на прякото управление на средствата на изпълнителни агенции.

За по-голяма **гъвкавост** ще се увеличат възможностите за комбиниране на финансирането между европейските структурни и инвестиционни фондове, както и между споделено и пряко управление. Освен това за всяка подкрепа, насочена към развиване и повишаване на доходността на предприятията от сектора на рибарството, ще има по принцип повече финансови инструменти (заеми, гаранции) и възможности за възстановима помощ, като например възстановими безвъзмездни средства на ниво програма. И накрая, държавите членки ще разполагат с по-голяма гъвкавост за реагиране на непредвидени обстоятелства и за справяне с променящите се приоритети по отношение на разходите.

Фондът ще премине също така към **модел за подпомагане, който се основава в по-голяма степен на резултатите**, на база на предварително определен списък с подробни мерки, от който държавите членки могат да избират. Въздействието на политиката ще се засили благодарение на по-добри информационни системи, основани на интегрирани рамки за данните.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ НА ЕС/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Ще се използва по-специално възможността за полезни взаимодействия на морската и синята икономика с **Европейския фонд за регионално развитие** по отношение на инвестициите в секторите на синия растеж и на стратегията за морските басейни, с **Европейския социален фонд+** по отношение на преквалификацията на рибарите за придобиване на умения и с **Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони** по отношение на подкрепата за аквакултурите. Сътрудничество и полезни взаимодействия с „Хоризонт Европа“ за морски научни изследвания и иновации ще се осъществяват например чрез подпомагане на малките и средните предприятия да внедряват и реализират на пазара иновационни решения за син растеж и чрез

осигуряване на подкрепа за платформа за тематични инвестиции, насочена към научни изследвания и иновации в синята икономика. Ще се осъществяват също така полезни взаимодействия с програма LIFE, програмата на ЕС за околната среда и действията по климата, за подпомагане на действия, насочени към подобряването на морската среда, по-специално като допълнителни действия в рамките на стратегически интегрирани проекти. **Фонд InvestEU** ще играе важна роля по отношение на финансовите инструменти за свързани с пазара действия, по-специално чрез предоставянето на подкрепа за платформа за тематични инвестиции, насочена към научни изследвания и иновации в синята икономика.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	6 140

СЕЛСКОСТОПАНСКА И МОРСКА ПОЛИТИКА

Международни споразумения в областта на рибарството

Международните споразумения в областта на рибарството осигуряват на риболовните флотове на ЕС **достъп до водите на трети държави** и изискват финансирането на задължителни годишни вноски, произтичащи от **членството на ЕС в регионалните организации за управление на рибарството**.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

ЕС е сред лидерите в областта на морското дело и рибарството в световен мащаб. Той насърчава устойчивото управление на международните рибни запаси и защитава икономическите и социалните интереси на ЕС. В рамките на ЕС насърчаването на устойчивия риболов е изключителна компетентност на Съюза, тъй като трансграничното измерение на рибарството изисква действия в целия ЕС. Това важи в още по-голяма степен за действията на международно равнище, независимо дали става дума за договаряне на споразумения в областта на рибарството, или за участие в регионалните организации за управление на рибарството.

ЕС пое също така ангажимент да играе водеща роля за изпълнението на целите на ООН за устойчиво развитие за „опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и морските ресурси за устойчиво развитие“ и поради това проявява интерес към определянето на международното управление на океаните, включително опазването на ресурсите и предотвратяването на незаконния риболов, в рамките на сключените от него международни споразумения в областта на рибарството.

Над една четвърт от рибата, уловена от европейските риболовни кораби, се хваща извън водите на ЕС. Поради това ЕС се възползва от споразумения в областта на рибарството, за да осигурява устойчиво снабдяване с храни в ЕС и за да развива своя сектор на рибарството, от който зависят крайбрежните общности, и устойчива синя икономика. Освен това са налице косвени ползи от подпомагането на трети държави чрез действия за справяне с миграцията и за социално-икономическо развитие на местно равнище. В рамките на споразуменията за партньорство за устойчиво рибарство ЕС оказва финансова и техническа подкрепа за установяване на правна, екологична, икономическа и социална рамка за управление на риболовните дейности, извършвани от корабите на Съюза във води на трети държави. ЕС разполага със съвместно управление на общи ресурси с Норвегия, Исландия и Фарьорските острови. Тези споразумения играят важна роля за развитието на по-силни връзки с трети държави и за насърчаването на ролята на Европейския съюз на световната сцена.

ЕС е договаряща се страна по Конвенцията на ООН по морско право и Споразумението на ООН за рибните запаси. Той трябва да си сътрудничи с други риболовни нации и да членува в регионални организации за управление на рибарството, за да извършва риболов в открито море. Като единствен представител за всички интереси на ЕС в сферата на рибарството ЕС е водещ член на тези организации и има влияние и авторитет, за да защитава интересите си по-ефективно и енергично, отколкото биха го направили държавите членки на ЕС поотделно.

2. ЦЕЛИ

От взаимен интерес за ЕС и неговите партньори програмата за международните споразумения в областта на рибарството има за цел:

- ▶ Да осигурява **достъп за флота на ЕС до водите под юрисдикцията на трети държави**;
- ▶ Да предоставя финансиране за укрепване на **изграждането на капацитет на крайбрежните държави** за установяване на устойчиво управление на рибните ресурси и за укрепване на **мониторинга, контрола и наблюдението на риболовните дейности** в техните води, по-специално с цел борба с **незаконния, нерегулиран и недеклаиран риболов**;
- ▶ Да развива и подкрепя необходимите **научни и изследователски институции**;
- ▶ Да повишава прозрачността и да насърчава **равнопоставеността между всички флотове**, извършващи дейност в съответните води;
- ▶ Да укрепва и насърчава **управлението на океаните** в регионалните органи в областта на рибарството.

Освен че представлява правно изискване, когато се извършва риболов в международни води, **членството в регионални организации** позволява на ЕС да насърчава принципите на **общата политика в областта на рибарството** извън водите на ЕС, доколкото е възможно да се създадат равнопоставени условия на конкуренция за операторите от ЕС. Като член на тези организации ЕС е длъжен да участва във финансирането на дейностите на регионалните организации чрез задължителни вноски.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата се изпълнява пряко от Европейската комисия чрез финансово участие.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ НА ЕС/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Полезните взаимодействия с общата политика в областта на рибарството са от първостепенно значение за успешното прилагане на споразуменията в областта на рибарството.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ бюджет за 2021—2027 г.	990

ОКОЛНА СРЕДА И ДЕЙСТВИЯ ПО КЛИМАТА

LIFE — програма за околната среда и действията по климата

LIFE е програмата на ЕС за околната среда и действията по климата. Тя е насочена към разработване и прилагане на **иновационни начини за реакция на свързаните с околната среда и климата предизвикателства**, като по този начин се катализират промени в разработването на политики, тяхното прилагане и привеждането им в изпълнение.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

По своята същност проблемите, свързани с околната среда, включително изменението на климата, излизат извън пределите на политическите, правните и създадените от човека граници и не могат да бъдат решени по подходящ начин от отделните държавите членки. Намесата на ЕС под формата на специален инструмент за околната среда и климата, включително енергийна ефективност и маломасабни възобновяеми енергийни източници, е необходима за ефективно справяне с тези проблеми, за избягване на проблеми с координацията и за допълване на действията за интегриране на околната среда и климата в бюджета на ЕС с целенасочени действия.

Повечето екологични активи представляват обществени блага, които са разпределени неравномерно на територията на ЕС. Задължението за опазването им изисква последователно прилагане на принципите на солидарност и споделяне на отговорностите. От ключово значение е прилагането на законодателството и политиките на ЕС в областта на околната среда и климата да бъде съгласувано в целия ЕС, както и да се осигури платформа на равнището на ЕС за обмен на най-добри практики и ноу-хау. Улесняването на прехода към чиста енергия допринася както за целите в областта на околната среда, така и в областта на климата, като способства за по-доброто качество на въздуха в закрити помещения и на открито, за кръговата икономика и за ефективността на ресурсите. Това има висока добавена стойност, тъй като стимулира конкурентоспособността и устойчивостта на икономиката на Съюза. Освен това подкрепата за енергийната ефективност се нарежда сред най-ефективните начини за декарбонизация на нашата икономика.

2. ЦЕЛИ

Програмата допринася за:

- ▶ Преминването към **кръгова икономика, за която са характерни ефективно използване на ресурсите и енергийна ефективност и която е нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата;**
- ▶ Опазването и подобряването на **качеството на околната среда;**
- ▶ Опазването на природата, прекратяването на **загубата на биоразнообразие** и обръщането на тази тенденция.

Програмата ще бъде насочена и към изграждане на капацитет, насърчаване на инвестициите и подпомагане на изпълнението на политиката в области, в които **преходът към чиста енергия** е най-труден за осъществяване.

Нейните цели ще бъдат осъществявани или чрез пряка намеса, или чрез интегрирането им в други политики, както и посредством координирано използване на средства, налични по линия на други програми за финансиране на ЕС.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата е структурирана около две основни области на дейност:

- ▶ **Околна среда: природа и биологично разнообразие и кръгова икономика и качество на живот;**
- ▶ **Действия по климата: смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него и преход към чиста енергия.**

Безвъзмездните средства и обществените поръчки в рамките на програма LIFE ще продължат да се управляват пряко от Комисията с подкрепата на изпълнителна агенция.

Програмата ще бъде опростена, по-специално по отношение на процедурите за кандидатите/бенефициерите. Новите елементи включват също така по-голяма стратегическа гъвкавост и начини за постигане на по-балансирано териториално покритие.

Финансови инструменти за околната среда и действията по климата ще бъдат използвани в рамките на **фонд InvestEU**, по-специално в частта му за устойчиви инфраструктури.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ НА ЕС/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Програма LIFE се вписва в съществуващите приоритети на ЕС в областта на околната среда, климата, енергетиката и свързаните с тях политики. Тя допълва други програми на ЕС за финансиране. Полезни взаимодействия ще бъдат развити по-специално с **фонд InvestEU**, особено частта му за устойчиви инфраструктури, **„Хоризонт Европа“**, **Европейския фонд за регионално развитие**, **Европейския социален фонд+**, **Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони** и **Европейския фонд за морско дело и рибарство**. С цел да се постигнат максимални резултати, схемата „Печат за високи постижения“ ще бъде разширена, за да може проектите, оценени успешно по програма LIFE, да бъдат финансирани на регионално равнище по линия на европейските структурни и инвестиционни фондове.

Програма LIFE е разработена в подкрепа на демонстрирането на техники и най-добри практики, които могат да бъдат възпроизведени и разпространени в рамките на по-големи програми. Стратегическите интегрирани проекти по програмата мобилизират други европейски, национални, регионални и частни средства за изпълнението на ключови планове в областта на околната среда и климата (например планове за управление на речните басейни, планове за чист въздух и др.). Интегрирането на действията в **подкрепа на прехода към чиста енергия** ще засили цялостната съгласуваност на програмата и полезните взаимодействия при изпълнението на политиките на ЕС в областта на околната среда, климата и чистата енергия, които се подкрепят по проектите.

Всички действия, предприети по програма LIFE ще бъдат съвместими с дългосрочните цели на ЕС в областта на климата и околната среда.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	5 450
включително:	
Околна среда	3 500
Климат	1 950

МИГРАЦИЯ

Фонд „Убежище и миграция“

Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ допринася за **ефективното управление на миграционните потоци**. Той подкрепя дейности и мерки, свързани с **предоставянето на убежище, законната миграция и интеграцията**, както и **незаконната миграция и връщането**.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Миграционната криза от 2015 г. показва, че държавите членки не могат да се справят сами с предизвикателството на миграцията. Действията на ЕС осигуриха всеобхватна и бърза реакция за подпомагане на капацитета на държавите членки, както и политически ответни мерки в рамките на европейската програма за миграцията. По този начин бяха извършени действията, необходими за спасяване на човешки живот, за гарантиране на сигурността на външните граници на Съюза, за подкрепа на силна обща политика в областта на убежището, за отстраняване на стимулите за незаконна миграция и за насърчаване на нова политика за законната миграция. По всички тези работни направления беше осъществен напредък. Последователното изпълнение на изявлението на ЕС и Турция, Рамката за партньорство и съвместните действия, предприети във връзка с маршрута през Централното Средиземноморие, доведоха до значително намаляване на броя на незаконно пристигащите. В същото време управлението на външните граници на ЕС отбеляза важна стъпка напред с въвеждането на подхода на „горещите точки“ и значително засили FRONTEX, **Европейската агенция за гранична и брегова охрана**.

Предизвикателствата в областта на убежището, миграцията и външните граници са транснационални по своя характер и не могат да бъдат решени по адекватен начин от държавите членки, действащи самостоятелно, и всички държави членки се възползват от действията, предприети от държавите членки, намиращи се на първа линия и подкрепяни от бюджета на ЕС. Макар постепенно да намалява броят на гражданите на трети държави, които пристигат незаконно в ЕС, миграцията ще продължи да бъде предизвикателство през идните години. Освен това премахването на граничния контрол на вътрешните граници изисква общи мерки за ефективен контрол и наблюдение на външните граници на Съюза, както и обща политика в областта на убежището и миграцията.

В член 80 от Договора за функционирането на Европейския съюз изрично се посочва, че общите политики в областта на убежището, миграцията и външните граници се основават на принципа на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите между държавите членки. ЕС предоставя конкретните финансови средства, за да се осъществи този принцип на практика.

Миграцията е структурно предизвикателство. ЕС се нуждае от стабилни и подходящи инструменти, за да отговори на него. Насърчаването на солидарността и споделянето на отговорността чрез презаселване и преместване, увеличаването на законните канали за влизане в ЕС на лицата, нуждаещи се от международна закрила, приемането, интеграцията и връщането на граждани на трети държави и завършването на общата европейска система за убежище — всички те ще имат финансови последици.

Отговорът на ЕС на кризата изискваше силна мобилизация на бюджета на ЕС, за да се гарантира, че предизвикателствата могат да бъдат преодоляни бързо и ефективно. Този отговор е осезаемо проявление на начините, по които ЕС оказва подкрепа на държавите членки. Първоначално заделеното финансиране за сигурността и миграцията в текущата многогодишна финансова рамка трябваше да бъде удвоено, за да се отговори на мащабните потребности. Прекратяването или ограничаването на съществуващите финансови интервенции на ЕС биха имали значително, дори критично, въздействие върху изпълнението на европейската програма за миграцията.

ЕС ще продължи да се сблъсква с предизвикателства в областта на миграцията. Ясно е, че те не могат да бъдат управлявани единствено от държавите членки, нито без финансовата и техническата помощ на ЕС. Добавената стойност на ЕС от програмата се отнася по-специално до подкрепата на управлението на големия приток на мигранти и лица, търсещи убежище, капацитет за издирване и спасяване, за да се опази животът на хората, опитващи се да достигнат Европа, управлението на връщанията и други действия, които се нуждаят от координирани ответни мерки на Съюза и надхвърлят капацитета на отделните държави членки.

2. ЦЕЛИ

Основната цел на **фонд „Убежище и миграция“** ще бъде принос към **ефективното управление на миграционните потоци**. По-конкретно фондът допринася за:

- ▶ Укрепване и развитие на **общата европейска система за убежище**, като се включват мерки, свързани с политиката, законодателството и изграждането на капацитет;
- ▶ Засилване на **ефективни и справедливи политики за връщане** и принос за **борбата с незаконната миграция**, с акцент върху ефективните национални процедури и структури, трайния характер на връщането и ефективното обратно приемане в трети държави;
- ▶ Засилване на **солидарността и на споделянето на отговорностите** между държавите членки, по-специално по отношение на онези от тях, които са най-засегнати от потоците от мигранти и търсещи убежище, включително чрез практическо сътрудничество;
- ▶ Подкрепа за **законната миграция** към Европа и принос, в ранната фаза на интегриране, за ефективната интеграция на граждани на трети държави;
- ▶ Подкрепа за **външното измерение** на политиката на ЕС за миграцията и убежището в пълна съгласуваност и синергия с външната дейност на ЕС.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Споделено управление следва да бъде основното средство за изпълнение на фонда, тъй като това ще гарантира условия на равнопоставеност и чрез него ще се избегне несъответствието между потребностите и конкуренцията по отношение на средствата за финансиране. Това ще позволи предсказуемост на финансирането и дългосрочно планиране и ще гарантира необходимите разходи за всяка държава членка, като същевременно се осигури възможността за изпълнение на съюзните приоритети в целия ЕС. Споделеното управление ще бъде допълнено от пряко — и в ограничена степен непряко — управление и изпълнение посредством транснационални действия на

Съюза и чрез **спешна помощ**, които допълват националните програми на държавите членки със значителни нужди от финансиране. Чрез тематичния механизъм ще се насочват средства в подкрепа на предварително установени приоритети чрез действия на Съюза, спешно финансиране и допълнителни средства за националните програми.

Агенциите на Съюза, особено Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, играят ключова оперативна, координационна и консултативна роля в изпълнението на приоритетите на ЕС в областта на убежището и миграцията. Те разполагат със свои собствени бюджети отделно от фонда, за да изпълняват задачите си.

Ключов елемент от новия инструмент за убежище и миграция ще бъде **гъвкавостта**, тъй като предизвикателствата в областта на миграцията не могат да се предвидят предварително и геополитическите изменения могат да имат преки последици върху миграционните потоци. Гъвкавостта е от съществено значение по отношение на разпределянето между държавите членки. Част от средствата ще се отпускат предварително, а значителен пакет от тях ще бъде разпределен впоследствие по специфични приоритети, така че средствата да могат да бъдат насочени по такъв начин, че да отразят променените обстоятелства или спешни случаи.

Рамката за мониторинг и оценка ще бъде подобрена, за да се стимулира своевременното изпълнение на националните програми и да се гарантира, че оценките предоставят ефективен принос за всяко бъдещо преразглеждане на интервенциите на политиката. Подобряването на показателите и засилването на партньорския принцип за управлението на фонда ще допринесат за солиден мониторинг и оценка.

Хармонизиране и опростяване: Новият инструмент ще се възползва от новия регламент за споделено управление, който ще направи правилата по-прости и хармонизирани във всички области.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Ще бъдат установени полезни взаимодействия с фонда за интегрирано управление на границите и фонда „Вътрешна сигурност“, както и: i) с **политиката на сближаване**, що се отнася до **средносрочната и дългосрочната интеграция на гражданите на трети държави**, включително интеграцията, свързана с трансферите, и ii) с новия **Инструмент за съседство, развитие и международно сътрудничество**, който следва да включва силен акцент върху миграцията, включително частта от този инструмент, съдържаща неразпределени средства за нововъзникващи предизвикателства.

5. ПРЕДЛОЖЕНИ БЮДЖЕТНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.*

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ бюджет за 2021—2027 г.	10 415

* Вж. също бюджета за Фонда за интегрирано управление на границите в размер на 9 318 милиона евро.

УПРАВЛЕНИЕ НА ГРАНИЦИТЕ

Фонд за интегрирано управление на границите

Фондът за интегрирано управление на границите има за цел да гарантира **по-добро и интегрирано управление на външните граници на ЕС**, по-високо равнище на **сигурност на границите** в Съюза, както и **целостта на веригата на доставки**, като същевременно защитава свободното движение на хора и стоки и осигурява условия за това да не бъде нарушена законната търговия.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Фондът за интегрирано управление на границите ще играе ключова роля в управлението на външните граници, включително чрез оказване на подкрепа на държавите членки при гарантирането на сигурността на външните граници на Съюза като израз на споделената отговорност за защитата на нашите общи граници и чрез подкрепа за това държавите членки да разполагат с адекватно оборудване за митнически проверки.

Инструментът ще допринесе за по-нататъшното развитие на общата визова политика и за изпълнението от държавите членки на европейското интегрирано управление на границите, за да се подпомогне борбата с незаконната миграция и да се улесни законното пътуване. С финансирането следва да се продължи да се осигурява подкрепа за държавите членки да изградят и укрепят капацитета си в тези области и да засилят сътрудничеството, включително със съответните агенции на Съюза.

От създаването на митническия съюз митническите органи поемат все повече отговорности, които далеч надхвърлят надзора и улесняването на търговията в ЕС и обхващат областта на безопасността и сигурността. Фондът ще играе роля в гарантирането на по-голяма съгласуваност в извършването на митнически проверки по външните граници чрез преодоляване на съществуващите дисбаланси между държавите членки поради географските различия и различията в наличния капацитет и ресурси. Това не само ще укрепи митническите проверки, но и ще улесни законната търговия, като допринесе за сигурен и ефикасен митнически съюз.

Граничната политика е по своята същност транснационална. Заплахата за една държава членка засяга ЕС като цяло, което потвърждава необходимостта от действие на равнището на ЕС. Предизвикателства на миграцията и тероризма от последните години не можеха да бъдат управлявани от отделните държави членки, действащи самостоятелно и без финансовата и техническата помощ от ЕС. Освен това са необходими действия на равнище ЕС, за да се гарантира, че всички митнически органи разполагат с необходимите инструменти, за да изпълняват своите функции по границите на ЕС, като по този начин се намалят рисковете за сигурността и финансовите рискове и се избегне търсенето на по-изгодни митнически правила, което ще окаже въздействие върху целия Съюз.

2. ЦЕЛИ

Фондът за интегрирано управление на границите ще има два компонента, които ще допринесат за:

Управление на границите и визите (лица):

- ▶ Насърчаване на еднаквото прилагане, по-нататъшното развитие и модернизацията на общата политика по отношение на **визите за краткосрочно пребиваване**, включително **цифровизацията на обработването на визите**;
- ▶ По-нататъшно разработване на различни форми на **консулско сътрудничество**;
- ▶ **Укрепване на граничния контрол чрез засилване на капацитета на държавите членки**, включително чрез улесняване на законното преминаване на границите и когато е целесъобразно, предотвратяване и разкриване на терористични нападения и трансгранични престъпления, като контрабанда на мигранти и трафик на хора, както и подкрепа за държавите членки, подложени на съществуващ или потенциално несъразмерно голям миграционен натиск по външните граници на ЕС;
- ▶ Подкрепа за разработването, експлоатацията и поддръжката на **информационни системи**, включително за оперативна съвместимост;
- ▶ Засилване на **междуведомственото сътрудничество** на национално равнище между националните органи в държавите членки, отговорни за граничния контрол или за други задачи, извършвани по границите;
- ▶ Извършване на **анализи на риска и установяване на заплахите**, които могат да засегнат функционирането или сигурността на външните граници;
- ▶ Гарантиране на **еднаквото прилагане на достиженията на правото от Шенген** относно външните граници;
- ▶ По-нататъшно развитие на **Европейската агенция за гранична и брегова охрана** и принос за обмяна или командироването на гранични служители и други компетентни експерти между държавите членки или между държава членка и трета държава.

Оборудване за митнически контрол (стоки):

- ▶ Реализиране на пълния потенциал на митническия съюз посредством защита на финансовите ни интереси, предотвратяване на незаконната търговия и измамите чрез еквивалентен и **подходящ митнически контрол по границите на ЕС**;
- ▶ Насърчаване на **споделянето на оборудването за контрол** (напр. рентгенови скенери, система за автоматично разпознаване на регистрационните номера и т.н.) между всички съответни правопривагащи органи.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Компонентът за управлението на границите и визите ще се изпълнява чрез споделено управление посредством многогодишни програми от страна на държавите членки, а финансов пакет ще бъде насочен чрез пряко или — в ограничена степен — непряко управление и изпълнение чрез действия на Съюза. Чрез **спешната помощ** фондът ще реагира при непредвидени обстоятелства и ще допълня програмите на държавите членки със значителни нужди от финансиране. Чрез тематичен механизъм ще се заделят средства за предварително определени стратегически приоритети чрез действия на Съюза, спешно финансиране и допълнителни средства за програмите на държавите членки. Споделеното управление ще осигури условия на равнопоставеност и ще намали неблагоприятните последици от конкуренцията по отношение на средствата за

финансиране, ще позволи предсказуемост на финансирането и дългосрочно планиране и ще гарантира необходимите разходи за всички държави членки, като същевременно се осигури възможността за изпълнение на съюзните приоритети в целия ЕС. Що се отнася до компонента за оборудване за митнически контрол, той ще се изпълнява при пряко управление.

Редица агенции подпомагат дейността на ЕС в областта на границите и визите, и по-специално **Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex)**, **Европол** (Европейската агенция в областта на правоприлагането) и **eu-LISA** (Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие). Те разполагат със свои собствени бюджети отделно от фонда, за да изпълняват задачите си.

Фондът следва да допринесе и с **по-голяма гъвкавост** за реагиране на непредвидени събития, които не са нещо необичайно в областта на управлението на границите. По отношение на управлението на границите и визите, част от средствата ще бъдат разпределени предварително, като след това значителен финансов пакет ще бъде разпределян периодично за конкретни приоритети, за да се отговори на променящите се обстоятелства или спешните случаи. За фонда ще бъдат полезни, **по-рационалните и по-опростени правила**, приложими за другите фондове при споделено управление. Това ще даде възможност и за преминаване към **единен набор от правила**, които следват принципа на пропорционалност и са еднакво подходящи за всички фондове на ЕС при споделено управление.

Рамката за мониторинг и оценка следва да бъде подобрена, за да се стимулира своевременното изпълнение на националните програми и да се гарантира, че оценките предоставят ефективен принос за всяко бъдещо преразглеждане на интервенциите на политиката. Подобряването на показателите, засилването на принципа на партньорство за управлението на фонда и извършването на междинен преглед на изпълнението, основан на обвързано с резултатите възнаграждение (не се прилага за оборудване за митнически контрол), ще допринесат за солиден мониторинг и оценка.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Що се отнася до границите и визите, ще бъдат установени полезни взаимодействия между новите инструменти за интегрирано управление на границите и **фонд „Убежище и миграция“** и **фонд „Вътрешна сигурност“**, както и с други инструменти, по-специално с фондовете и програмите в областта на морската сигурност и наблюдение, изследванията в областта на сигурността, сигурността на инфраструктурата, **политиката на сближаване** и инструментите в подкрепа на външното измерение на управлението на границите. Що се отнася до оборудването за митнически контрол, полезни взаимодействия ще бъдат установени с **програмата „Митници“**. Ефективните механизми за координация са от съществено значение, за да се получи максимална ефективност при постигането на целите на политиката и да се използват от икономии от мащаба. Това ще гарантира взаимно допълване и яснота между обхвата на интервенцията на всички инструменти, включително яснота за бенефициерите.

5. ПРЕДЛОЖЕНИ БЮДЖЕТНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.*

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	9 318
включително:	
Управление на границите и визи	8 018
Оборудване за митнически контрол	1 300

* Вж. също бюджета за фонд „Убежище, миграция и интеграция“ в размер на 10 415 милиона евро.

СИГУРНОСТ

Фонд „Вътрешна сигурност“

Фонд „Вътрешна сигурност“ допринася за осигуряване на високо равнище на сигурност в Съюза, като се противопоставя на **тероризма и радикализацията, организираната престъпност и киберпрестъпността** и като подпомага и защитава **жертвите на престъпления**.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

През последните години заплахите за сигурността в Европа се засилиха и диверсифицираха. Терористичните нападения, новите начини за извършване на организирана престъпност и нарастващата киберпрестъпност притежават трансграничен характер, който изисква силна реакция на ЕС. Действията на ЕС предоставиха цялостен и бърз отговор на тези предизвикателства, а общият отговор на политиката беше формулиран през 2015 г. от Програмата за сигурност. Сигурността ще продължи да бъде основна тема за ЕС през следващите години и гражданите на Европа очакват Съюзът им и националните им правителства да предоставят сигурност в един бързо променящ се и несигурен свят.

Предизвикателствата, пред които е изправен Съюзът, особено по отношение на международния тероризъм, не могат да бъдат управлявани от отделните държави членки, действащи самостоятелно и без финансовата и техническата помощ от ЕС. В епоха, в която тероризмът и други сериозни престъпления действат трансгранично, както Европейският съюз, така и неговите държави членки носят отговорност пред своите граждани да осигурят пространство на сигурност, в което физическите лица са защитени, при пълно зачитане на основните права на ЕС. Във връзка с това в Договорите е предвидена необходимостта да се гарантира високо равнище на сигурност, включително чрез превантивни мерки и чрез координация и сътрудничество между полицейските, съдебните и други компетентни органи. Това трябва да бъде осигурено на равнище ЕС.

Подкрепата на ЕС осигурява на националното финансиране съществена добавена стойност чрез стимулиране на сътрудничеството и обмена на информация между служителите на правоприлагащите органи и други съответни органи на държавите членки, и по-конкретно чрез предоставяне на възможност за оперативна съвместимост на различните системи за сигурност и увеличаването на ефективността и ефикасността на информационните системи на ЕС, чрез улесняване на съвместните оперативни дейности, както и чрез предоставяне на подкрепа за обучението, за изграждането на съоръжения за сигурност от основно значение и за закупуване на необходимото техническо оборудване. Например, след терористичните нападения в Париж през 2015 г. спешната помощ помогна да се въведе цифрово решение за обработването на големи обеми данни от наблюдението, като се повиши степента на готовност на Съюза за евентуални бъдещи заплахи.

2. ЦЕЛИ

Фонд „Вътрешна сигурност“ има за цел по-специално:

- ▶ Увеличаване на **обмена на информация** между правоприлагащите и други органи в рамките на ЕС, включително с Европол и други компетентни органи на Съюза, трети държави и международни организации в областта на предотвратяването, разкриването и разследването на тежки престъпления и организирана престъпност с трансгранично измерение;
- ▶ Увеличаване на **трансграничните съвместни операции** между правоприлагащите и други органи в рамките на ЕС, включително с агенции на Съюза, занимаващи се със сигурността, и с други органи на Съюза, трети държави и международни организации в областта на предотвратяването, разкриването и разследването на тежки престъпления и организирана престъпност с трансгранично измерение;
- ▶ Осигуряване на колективни мерки по отношение на заплахите за сигурността чрез **увеличаване на капацитета и засилване на подготвеността и устойчивостта на ЕС**, включително чрез засилване на сътрудничеството между публичните органи, гражданските фактори и частните партньори от държавите — членки на ЕС, и трети държави, включително агенции на Съюза и международни организации.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Фонд „Вътрешна сигурност“ се изпълнява главно чрез споделено управление чрез многогодишни програми, изпълнявани от държавите членки, както и чрез пряко и — ограничена степен — непряко управление. **Спешната помощ** може да допълва програмите на държавите членки чрез бързо реагиране при извънредна ситуация. Споделеното управление дава възможност за предсказуемост на финансирането и дългосрочно планиране; то гарантира разпределението на средства за всички държави членки, като същевременно се осигурява възможността за изпълнение на общи приоритети в рамките на Съюза. За да бъде финансирането по-добре насочено към приоритетите на ЕС обаче, споделеното управление е допълнено от тематичен механизъм, който ще бъде на разположение, за да насочва средствата в подкрепа на действията, подкрепящи предварително установени приоритети чрез пряко и непряко управление, чрез действия на Съюза, спешна помощ и допълнителни средства за програмите на държавите членки.

Няколко децентрализирани агенции, като **Европол** (Агенцията на ЕС за сътрудничество в областта на правоприлагането), и **CEPOL** (Агенцията за обучение в областта на правоприлагането), играят ключови оперативни, координационни и консултативни функции във връзка с изпълнението на приоритетите и целите на ЕС в областта на сигурността. Те разполагат със свои собствени бюджети отделно от фонда, за да изпълняват задачите си.

Въз основа на опита от текущата програма правилата за бенефициерите на бъдещия фонд ще бъдат допълнително опростени. Ключовите оперативни характеристики включват:

- ▶ Повишена **гъвкавост** за реагиране на непредвидени събития — обща характеристика на пространството на сигурност. Част от средствата ще се отпускат предварително, а значителен пакет от тях ще бъде разпределен впоследствие по специфични приоритети, така че да може да се реагира периодично на променените обстоятелства или спешни случаи (чрез тематичния механизъм).

- ▶ Допълнително **опростяване**, понеже ще се възползва от новия регламент за споделено управление, който ще направи правилата по-прости и хармонизирани във всички области;
- ▶ Допълнителни **подобрения на рамката за мониторинг и оценка**, за да се стимулира своевременното изпълнение на националните програми и да се гарантира, че оценките предоставят ефективен принос за всяко бъдещо преразглеждане на интервенциите на политиката. Подобряването на показателите, засилването на принципа на партньорство за управлението на фонда и междинен преглед на изпълнението ще допринесат за солиден мониторинг и оценка.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Сигурността е въпрос, който засяга всички сектори, и новият фонд „Вътрешна сигурност“ не може да осигури ефективна реакция на ЕС без другите инструменти за финансиране, включително **европейските структурни и инвестиционни фондове** и инструментите за външна дейност. Ще бъдат установени полезни взаимодействия на фонд „Вътрешна сигурност“ с други свързани инструменти по-конкретно върху следните аспекти: управление на границите и оборудване за митнически контрол, сигурност на инфраструктурата и обществените пространства, киберсигурност (киберсигурността е основна тема в **Програмата за цифрови технологии в Европа**, като фондът се насочва върху киберпрестъпността), предотвратяване на радикализацията и външно измерение на сигурността. Ефективните механизми за координация са от съществено значение за максималната ефективност при постигането на целите на политиката и за използването на икономии от мащаба, тъй като ще има взаимно допълване и яснота между обхвата на интервенцията на всички инструменти, включително яснота за бенефициерите.

5. ПРЕДЛОЖЕНИ БЮДЖЕТНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	2 500

Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения в Литва

Програмата предоставя подкрепа за Литва за безопасното извеждане от експлоатация на ядрени реактори от първо поколение.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Като условие за присъединяването си към Европейския съюз Литва пое ангажимент да закрие и впоследствие да изведе от експлоатация два ядрени реактора от първо поколение по съветски модел, за които бе сметнено за икономически неизгодно да бъдат модернизирани по западните стандарти за безопасност. Съответно ЕС се ангажира в член 3 от протокол № 4 от Акта за присъединяване от 2003 г. да окаже финансова подкрепа за извеждането от експлоатация.

Към днешна дата дейността по извеждането от експлоатация напредва, като се предвижда тя да приключи през 2038 г. В интерес на Съюза е да продължи да предоставя строго целева финансова помощ, с което се допринася за осигуряването на най-висока степен на безопасност на дейността. В програмата се предвижда значителна и дълготрайна подкрепа за здравето на работниците и обществеността, като се предотвратява влошаването на околната среда и се осигурява действителен напредък в ядрената безопасност и сигурност.

Програмата притежава голям потенциал да се превърне в модел в ЕС за безопасното управление на технологични проблеми, свързани с извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения, като извеждането от експлоатация на реакторите с графитен забавител.

2. ЦЕЛИ

Програмата има за цел да **продължи предоставянето на целева помощ за Литва, за да управлява предизвикателствата на радиоактивната безопасност по отношение на извеждането от експлоатация на атомната електроцентрала „Игналина“.**

Програмата има за цел и **разпространението на знания** за всички държави членки относно процеса на извеждане от експлоатация.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Програмата е управлявана непряко чрез национална агенция на държавата членка. Запазването на извеждането от експлоатация на тези реактори по специална програма за финансиране означава, че изпълнението продължава без прекъсване чрез установения изпълнителен орган. През новия програмен период ще бъде необходимо **по-голямо национално съфинансиране** в програмата в съответствие със Специален доклад № 22/2016 на Сметната палата *Програми на ЕС за подпомагане на извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения в Литва, България и Словакия: постигнат е известен напредък след 2011 г., но предстоят сериозни предизвикателства.*

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Ще бъдат засилени полезните взаимодействия с **политиката на сближаване** през следващия програмен период. По-конкретно, чрез тази политика ще може да се окаже подкрепа за развитието на съответния регион чрез създаване на работни места, насърчаване на устойчив растеж и иновации. По подобен начин ще бъдат проучени полезните взаимодействия с „Хоризонт Европа“ в области като технологичното развитие и изпитване, както и обучението и образованието.

5. ПРЕДЛОЖЕНИ БЮДЖЕТНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	552

Ядрена безопасност и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения

Целта е да се окаже подкрепа на България и Словакия за безопасното извеждане от експлоатация на ядрени реактори от първо поколение и отделно от това да се финансира процесът по извеждане от експлоатация и окончателно погребване на отпадъците на собствените ядрени съоръжения на Комисията.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Като условие за присъединяването си към ЕС България и Словакия поеха ангажимент да закрийт и впоследствие да изведат от експлоатация шест ядрени реактора от първо поколение по съветски модел, за които бе сметнено за икономически неизгодно да бъдат модернизирани по западните стандарти за безопасност. Съответно ЕС се ангажира в рамките на член 203 от Договора за Евратом да окаже финансова подкрепа за извеждането от експлоатация. Дейността по извеждането от експлоатация напредва, като се предвижда тя да приключи през 2025 г. за АЕЦ „Бохунице“, Словакия и 2030 г. за АЕЦ „Козлодуй“, България. В интерес на Съюза е да продължи да предоставя финансова подкрепа за извеждането от експлоатация, с което се допринася за осигуряването на най-висока степен на безопасност на дейността. Ще бъде предоставена значителна и дълготрайна подкрепа за здравето на работниците и обществеността, като се предотвратява влошаването на околната среда и се осигурява действителен напредък в ядрената безопасност и сигурност.

Отделно от това, като собственик на ядрени съоръжения Комисията е длъжна да управлява ядреното си наследство. Процесът на извеждане от експлоатация започна с „Програмата за извеждане от експлоатация и управление на отпадъци“ от 1999 г.

Тези действия притежават голям потенциал да се превърнат в модел в ЕС за безопасното управление на технологични проблеми, свързани с извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения, и разпространението на знания за други държави членки.

2. ЦЕЛИ

Целта е да продължи да се оказва съдействие на България и Словакия да управляват предизвикателствата на радиоактивната безопасност по отношение на процеса на извеждане от експлоатация. Освен това, извеждането от експлоатация на обектите на Комисията (Съвместния изследователски център) ще спомогне за проучването и разработването на варианти за очакваното прехвърляне на задълженията за извеждане от експлоатация и управление на отпадъците към приемащите държави членки на Съвместния изследователски център. Инициативата има за цел и разпространението на знания за държавите членки относно програмите за извеждане от експлоатация.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Управлението на програмата за България и Словакия е възложено (метод на непряко управление) на Европейската банка за възстановяване и развитие, както и на

национална агенция в Словакия. Запазването на извеждането от експлоатация на тези реактори по специална програма за финансиране означава, че изпълнението продължава без прекъсване чрез установените изпълнителни органи.

Извеждането от експлоатация на обектите на Комисията се управлява пряко от Съвместния изследователски център.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Интегрирането на дейностите по извеждане от експлоатация в България и Словакия, както и на дейностите на Комисията, ще създаде полезни взаимодействия и допълнително вътрешно ноу-хау за Комисията, за да проучи и разработи варианти за планираното прехвърляне на задълженията за извеждане от експлоатация и управление на отпадъците към приемащите държави членки на Съвместния изследователски център. Ще бъдат засилени полезните взаимодействия с **политиката на сближаване** през следващия програмен период. По-конкретно, чрез тази политика ще може да се окаже подкрепа за развитието на съответния регион чрез създаване на работни места, насърчаване на устойчив растеж и иновации. По подобен начин следва да бъдат проучени полезните взаимодействия с „Хоризонт Европа“ в области, като технологичното развитие и изпитване, както и обучението и образованието.

5. ПРЕДЛОЖЕНИ БЮДЖЕТНИ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	626
включително:	
Подкрепа за България	63
Подкрепа за Словакия	55
Извеждане от експлоатация на обектите на Комисията	348
Ядрена безопасност и ядрени гаранции	160

ОТБРАНА

Европейски фонд за отбрана

Новият Европейски фонд за отбрана ще насърчава съвместни проекти за развитие на способности в областта на отбраната и ще допълва националните инвестиции в тази област.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

В днешния свят гарантирането на сигурността означава борба със заплахи, които излизат извън националните граници. Нито една държава не може да се справи с тях сама. В допълнение към и в сътрудничество с Организацията на Северноатлантическия договор Европа ще трябва да поеме по-голяма отговорност, за да защити своите интереси, ценности и европейския начин на живот. Усилията за изпълнение на амбициите на ЕС в областта на сигурността и отбраната (потвърдени от Европейския съвет през 2016 г.) ще допринесат за постигането на тази цел. За да бъде готова да се справи с утрешните предизвикателства и да защити своите граждани, Европа трябва да подобри стратегическата си автономност. Това изисква разработването на ключови технологии в критични области и на стратегически способности, които да ѝ осигурят лидерска позиция в технологиите. Сътрудничеството на всички равнища е единственият начин да се оправдаят очакванията на гражданите на ЕС. Като насърчава сътрудничеството, Европейският съюз може да спомогне за максимална възвращаемост и възможно най-високо качество на инвестициите на държавите членки в областта на отбраната. Европейският фонд за отбрана ще създаде европейска добавена стойност, като допринесе за развитието на съвместни научни изследвания и способности в областта на отбраната за повишаване на ефективността на публичните разходи и оперативната автономност на Съюза.

Макар Съюзът да не може да замени усилията на държавите членки в областта на отбраната, той може, в рамките на ограниченията, заложи в Договорите, да допълни и да засили ефекта от тяхното сътрудничество за развитие на отбранителни продукти и технологии, необходими за справяне с общите предизвикателства за сигурността. Това ще доведе до намаляване на дублирането и ще позволи по-ефективно използване на парите на данъкоплатците. Според оценките липсата на сътрудничество между държавите членки в областта на отбраната и сигурността струва между 25 милиарда и 100 милиарда евро годишно. Над 80 % от обществените поръчки и над 90 % от научните изследвания и технологиите се управляват на национално равнище. Равнището на инвестициите в развитието в Европа и на осигуряване на бъдещи способности е недостатъчно и изостава от инвестициите в други държави. Освен това се наблюдава голяма разлика между разходите за отбрана в отделните държави членки. В допълнение, разходите за отбранителна техника нарастват с по-бързи темпове от националните бюджети за отбрана. Степента на фрагментираност остава висока. Така например в Европа съществуват 178 различни оръжейни системи в сравнение с 30 в Съединените щати. Ниското равнище на координация на планирането в областта на отбраната на национално равнище води до неефективно използване на парите на данъкоплатците и до ненужно дублиране. Освен това слабото сътрудничество, разпокъсаността и систематичното дублиране на ресурси засягат способността за разгръщане и възпрепятстват способността на ЕС да предприема действия и осигурява защита.

Ползите от засиленото сътрудничество в областта на отбраната включват:

- ▶ повишаване на ефективността на националните разходи за отбрана чрез постигане на по-голяма стойност от вложените средства;
- ▶ намаляване на дублирането на отбранителни системи;
- ▶ по-добра оперативна съвместимост на отбранителната техника, позволяваща съвместни операции по отбрана;
- ▶ намаляване на фрагментацията и увеличаване на конкурентоспособността и иновациите в европейската отбранителна промишленост.

2. ЦЕЛИ

Европейският фонд за отбрана е инструмент за развитие на способности в областта на отбраната за укрепване на стратегическата автономност на ЕС. Той има за цел стартирането на програми за сътрудничество, които не биха били реализирани без финансовото участие на Съюза, както и да осигури необходимите стимули за засилване на сътрудничеството на всеки етап от индустриален цикъл, включително научноизследователски и развойни дейности. Целите на Европейския фонд за отбрана включват:

- а) насърчаване на **конкурентоспособността и иновационния капацитет на отбранителната промишленост** в целия Съюз чрез **подпомагане на съвместни действия на всеки етап от индустриалния цикъл**, и по-специално от научноизследователската фаза до фазата на развитие;
- б) подпомагане и насърчаване на **трансграничното сътрудничество между предприятията** в целия Съюз, включително между малките и средните предприятия, в областта на научните изследвания и развитието на технологии и продукти в съответствие с приоритетите в областта на отбранителните способности, договорени от държавите членки в рамките на ЕС чрез плана за развитие на способностите, като се отчита също и координираният годишен преглед на отбраната;
- в) подпомагане на **съвместни проекти по време на целия цикъл на научни изследвания и развитие**, насочени към развитието на отбранителни продукти и технологии.

Особено внимание ще бъде отделено на насърчаването на съвместни проекти със съществено трансгранично участие на малки и средни предприятия. Това ще гарантира, че Фондът е отворен за бенефициери от всички държави членки, независимо от техния размер и местоположение в Съюза.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Проектирането и структурата на Европейския фонд за отбрана отчитат опита, натрупан от подготвителното действие в областта на научните изследвания за нуждите на отбраната и Предложението за регламент за създаване на Европейска програма за промишлено развитие в областта на отбраната.

Съществуването на един-единствен съгласуван европейски фонд за отбрана, обхващащ научноизследователската и развойната дейност, ще позволи предоставянето на интегрирана, взаимно подсилваща се подкрепа, като по този начин се избягва рискът

резултатите от научните изследвания да бъдат изгубени поради липса на последваща подкрепа за допълнителното разработване и изпитване на технологиите. Това ще засили разпространението на продукти и технологии, подпомагани чрез финансиране от ЕС. Освен това един интегриран фонд ще даде възможност за нови форми на подкрепа, в това число чрез обществени поръчки за продукти в предпазарен стадий. Това ще позволи измежду решенията, които пазарът може да осигури за посрещането на нуждите на Европа в областта на научните изследвания и развитието в областта на отбраната, да бъдат открити онези, които осигуряват най-голяма стойност за вложените средства.

Предвижда се размерът на подкрепата да се различава в зависимост от етапа на развитие. Процентите на финансиране за научни изследвания в областта на отбраната ще бъдат по принцип по-високи от процентите за финансиране за разработването на прототипи. Това ще гарантира подходящи стимули за подкрепа на стартирането на съвместни проекти, като същевременно се взема предвид важната роля на финансирането от страна на държавите членки в тази област. Правилата за участие в Европейския фонд за отбрана ще отчитат характерните особености на сектора на отбраната, особено що се отнася до стриктната необходимост от сигурност на информацията, управлението на правата върху интелектуалната собственост и т.н.

Специален акцент ще бъде поставен върху гарантирането на подходящо участие на малките предприятия чрез увеличаване на процентите на финансиране за насърчаване на трансграничното участие на малки и средни предприятия в съвместни проекти.

Програмата ще се изпълнява от Комисията при пряко управление, за да се увеличат в максимална степен ефективността и ефикасността на нейното изпълнение. Държавите членки ще участват активно в изпълнението на програмата за отбрана.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Ще бъдат осигурени допълване и полезни взаимодействия с програмата „Хоризонт Европа“ с цел резултатите от научните изследвания в областта на отбраната да бъдат от полза и за изследванията за граждански цели и обратно. Това ще помогне да се избегнат евентуални случаи на ненужно дублиране.

Европейският фонд за отбрана ще бъде координиран с други дейности на Комисията и с върховния представител в областта на отбраната. Това ще включва мерки за гарантиране на подходящи полезни взаимодействия с работата на Комисията по набора от финансови мерки, чиято цел е да се улесни допълнително съвместното разработване и придобиване на отбранителни способности чрез стандартизацията на механизмите за финансиране на европейско и национално равнище, вариращи от обединяването на ресурси до съсобственост. Тези полезни взаимодействия ще включват подходяща подкрепа за държавите членки при стартирането на съвместни проекти за научни изследвания и развитие.

Между Европейския фонд за отбрана и проектите, изпълнявани в рамките на постоянното структурирано сътрудничество в областта на отбраната (ПСС), ще бъдат гарантирани тесни връзки. Проектите за развитие в рамките на постоянното структурирано сътрудничество, оценени като допустими, ще получават ПСС „бонус“ под формата на увеличен размер на финансиране. Това ще налага провеждането на предварителна консултация с Комисията на ранен етап, която ще помогне да се оцени

евентуалната допустимост на проекти по линия на постоянното структурирано сътрудничество в рамките на Фонда.

Фондът ще вземе предвид плана на ЕС за развитие на способностите и координирания годишен преглед на отбраната на Европейската агенция по отбрана, по-специално що се отнася до изпълнението на приоритетите и идентифицирането на нови възможности за сътрудничество. При изпълнението ще бъдат взети предвид съответните дейности на Организацията на Северноатлантическия договор и други партньори.

Освен това Фондът допълва дейностите в областта на отбраната, изпълнявани чрез **Европейския механизъм за подкрепа на мира** — извънбюджетен инструмент, който се предлага извън многогодишната финансова рамка.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	13 000
включително:	
Научни изследвания	4 100
Развитие на способности	8 900

РЕАКЦИЯ ПРИ КРИЗИ

rescEU — Механизъм на Съюза за гражданска защита

rescEU — Механизмът на Съюза за гражданска защита, подпомага държавите — членки на ЕС, в **предотвратяването, подготовката и отговора на природни и причинени от човека бедствия**, по-специално чрез бърза и добре координирана взаимопомощ.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

През последните години Съюзът беше изправен пред многобройни бедствия, довели до загуба на човешки живот и други тежки последици за гражданите, предприятията, общностите и околната среда. Само през 2017 г. 304 души загубиха живота си в природни бедствия. През 2016 г. в Европа бяха отчетени щети за близо 10 милиарда евро. Мащабът на тези бедствия вече е толкова голям, че те може да надхвърлят способностите за реагиране на отделните държави и техния капацитет за взаимопомощ.

В това се изразява европейската добавена стойност на Механизма за гражданска защита на Съюза, и по-специално на новата инициатива rescEU. Тя дава възможност на държавите — членки на ЕС, и на другите участващи държави (Исландия, Норвегия, Сърбия, Черна гора, Бивша югославска република Македония и Турция) да обединят своите способности за гражданска защита и своя експертен опит с цел да реагират по-бързо и по-ефективно и да защитят населението при бедствия.

В допълнение към националните способности, предлагани от държавите членки, Съюзът може да разчита на специален резерв от способности, като например средства за борба с пожарите от въздуха, помпи с висок капацитет при наводнения, способности за издирване и спасяване и екипи за спешна медицинска помощ. Тези способности по линия на rescEU ще бъдат разгръщани при претоварване на националните способности и когато взаимопомощта между държавите членки не е достатъчна за предоставянето на ефективен отговор. Развитието на способности на равнището на ЕС, които ще бъдат използвани при изчерпване на всички други възможности, позволява реализирането на по-големи икономии от мащаба. Държавите членки трябва да бъдат подготвени да реагират в „обичайни“ ситуации на риск от бедствия в рамките на своите съответни територии, но те могат да поискат съдействие от други държави членки и, в краен случай, способности по линия на rescEU за екстремни и непредвидени ситуации или бедствия, които изискват редки и скъпоструващи способности.

2. ЦЕЛИ

Механизмът за гражданска защита на Съюза е на разположение на държавите членки и трети държави при бедствия. Той осигурява сътрудничество и координация между ЕС и държавите членки при подготовката за и реагирането на природни и причинени от човека бедствия.

За постигането на тази обща цел акцентът на инициативата rescEU е поставен върху три основни цели:

- **Укрепване на колективната способност на ЕС да реагира при бедствия.** rescEU предлага специален резерв от способности в областта на гражданската

защита — отчасти, управлявани от ЕС, отчасти чрез Европейския резерв за гражданска защита — доброволен резерв от средства, които държавите членки предварително са обещали да предоставят за използване при операции на ЕС.

- ▶ Подобряване на **предотвратяването и готовността за реагиране при бедствия** както на национално равнище, така и на равнището на ЕС, чрез ефективното оценяване на рисковете, пред които са изправени държавите членки. Тази информация се използва както при консултирането, така и евентуално в изготвянето на препоръките за инвестиране.
- ▶ Улесняване на бързото, ефикасно и координирано реагиране при бедствия, като централно място заема **Координационният център за реагиране при извънредни ситуации** към Комисията. Той работи денонощно седем дни в седмицата, следи заявките за подкрепа от участващите държави и предупреждава всички останали държави съответно.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Бяха положени съществени усилия за максималното ограничаване на административните процедури с цел да се намалят тежестта и забавянията при разгръщането на помощта. В духа на административното опростяване, когато това е възможно ще бъде насърчавано използването на единични суми, еднократни суми и единни ставки и всяко задействане на механизма ще бъде ограничено във времето с цел ускоряване на разгръщането на помощта.

По-специално:

- ▶ Множеството **различни ставки на съфинансиране в действащия механизъм са рационализирани**, като вече ще се прилага ставка от 75 % за всички дейности, свързани с Европейския резерв за гражданска защита. Тези дейности включват по-конкретно експлоатация на способности, използвани в участващите държави, приспособяване на способности, използвани на национално равнище, за международно (както е понастоящем), и тяхната поправка. Това далеч надхвърля разходите за транспортиране, предвидени в рамките на сегашния механизъм, и води до значително увеличение на подкрепата, която се предоставя на държавите членки за готовност и реагиране при бедствия.
- ▶ Новият подход, предложен от Комисията, има за цел да се покрият изцяло разходите, свързани с наличността и способността за разгръщане на способностите по линия на rescEU.
- ▶ Освен това подсиленият Механизъм за гражданска защита на Съюза ще подкрепя дейностите на Мрежата на Съюза за знания в областта на гражданската защита, съставена от представители на заинтересовани страни и институции, в областта на обучението, ученията и разпространението на знания.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Управлението на риска от бедствия е застъпено във все по-голяма степен в други политики и програми на ЕС. Например, превенцията и управлението на бедствия е важна тема в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове и фонд

„Солидарност“ на Европейския съюз (за финансова подкрепа за спешни и възстановителни мерки, необходими след тежки природни бедствия). С rescEU се създават допълнителни и по-големи полезни взаимодействия между гражданската защита и други свързани области, като например регионалната политика, политиката в областта на селските райони и околната среда, които също са от важно значение за управлението на риска от бедствия. rescEU ще покрива само изключителни ситуации, за които не се предоставя спешно финансиране по линия на други програми, което изключва например пазарните кризи в селскостопанския сектор.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	1 400

ВЪНШНА ДЕЙНОСТ

Инструмент за съседство, развитие и международно сътрудничество

Инструментът за съседство, развитие и международно сътрудничество е програмата, която позволява на ЕС да **защитава своите интереси, политики и ценности отвъд своите граници**. Той подкрепя партньорите на ЕС в техния политически и икономически преход към устойчиво развитие, стабилизиране, укрепване на демокрацията, изкореняване на бедността и, що се отнася до политиката на съседство, постепенна икономическа интеграция в единния пазар на Съюза и привеждане на правилата и стандартите на съседните държави, които са избрали този път, в съответствие с тези на ЕС.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

В наши дни нарастващата взаимосвързаност на страните и регионите създава много нови възможности. В същото време някои части на света — както съседните ни държави, така и други страни — са изправени пред все по-големи предизвикателства и нестабилност, които имат трансгранични последици и пряк ефект върху Съюза. През изминалите години станахме свидетели на регионални конфликти, тероризъм, миграционен натиск, неустойчиво използване на ресурсите и по-висока степен на протекционизъм. Държавите членки няма да бъдат в състояние да предоставят ефективен отговор на тази глобална динамика поотделно. Съюзът и държавите членки могат обаче заедно да посрещнат предизвикателствата и да се възползват от възможностите на бързо променящия се свят, и да играят ключова роля за реализиране на ползите от глобализацията, за разпространяване на ценностите на ЕС и за гарантиране на сигурност и стабилност за гражданите. Програмите на ЕС за външна дейност и други инструменти на ЕС са неразделна част от този процес.

Член 21 от Договора за Европейския съюз отразява принципите и целите, от които се ръководи външната дейност на Съюза, а именно демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност и зачитането на принципите, заложи в Устава на Организацията на обединените нации и в международното право.

В допълнение, съгласно член 8 Съюзът развива привилегирани отношения със съседните страни с оглед установяване на пространство на просперитет и добросъседство, основано на ценностите на Съюза и характеризиращо се с близки и мирни отношения, изградени на основата на сътрудничеството.

Добавената стойност от намесата на Съюза в областта на външната дейност произтича от:

- ▶ неговите основни правомощия и области на експертни знания (като например сътрудничество за развитие, управление на кризи, предотвратяване на конфликти, правата на човека, демокрация, опазване на околната среда, търговия, публична дипломация и изграждане на устойчивост);
- ▶ неговите ценности и доверието в него като защитник на мира, демокрацията и правата на човека и лидер в борбата с изменението на климата и опазването на околната среда;

- ▶ неговия характер на наднационален субект, критичната му маса на световната сцена и неговото влияние и стимулиращ ефект за реформите, произтичащи от политическата и икономическата му тежест и опит като фактор от световно значение;
- ▶ неговото географско/геополитическо покритие (на основата на мрежата от делегации на ЕС и местни бюра за хуманитарна помощ в световен мащаб) и мащаба на осъществяваното сътрудничество;
- ▶ приложното поле, съгласуваността и съчетанието от инструменти и широкия набор от инструменти, с които разполага, за изпълнение на място.

Благодарение на своята водеща роля в хуманитарната помощ и сътрудничеството за развитие, ЕС е в уникална позиция да защитава своите ценности, да насърчава целите за устойчиво развитие в целия свят и да отговаря на глобалните предизвикателства, в това число миграцията, конфликтите, нестабилността, сигурността, бедността, неравенството, изменението на климата, влошаването на околната среда и енергийната сигурност. Новият инструмент за финансиране на външната дейност ще предоставя съгласувана рамка и финансови средства за външна дейност, които държавите членки поотделно на са в състояние да предоставят.

2. ЦЕЛИ

Целите на инструмента се основават на насоките на ЕС за външните политики, както са определени например в глобалната стратегия „Обща визия, общи действия: по-силна Европа“, ангажимента на ЕС към Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, новия Европейски консенсус за развитие „Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“ и преразгледаната европейската политика за съседство, както и на междусекторните цели на многогодишната финансова рамка за гъвкавост, съгласуваност и полезни взаимодействия, опростяване и съсредоточаване върху постигането на резултати. Географските и тематичните стратегическите цели на ЕС са отразени в разпределението на средствата.

ЕС трябва да разполага с инструменти, които да позволяват осъществяването на действия, които отговарят на целите на външната дейност на Съюза, и по-специално действия със следните общи цели:

- ▶ подпомагане на **демократията, върховенството на закона, доброто управление, правата на човека и принципите на международното право**;
- ▶ принос за **сигурността** и опазването на **мира**, подкрепа за предотвратяването и ефективната реакция при **кризи и конфликти**; подпомагане на **стабилизацията и устойчивостта**;
- ▶ подпомагане на **устойчивото икономическо и социално развитие и развитието в областта на опазването на околната среда в развиващите се страни**, с основна цел изкореняване на бедността;
- ▶ подпомагане на **специалните отношения със съседните страни** с оглед установяване на пространство на споделен просперитет, социално-икономическо развитие и добросъседство;
- ▶ борба с **незаконната миграция** и с нейните първопричини, като същевременно се създават условия за по-добрата организация на законната миграция и за ефективно управлявана мобилност;

- ▶ подпомагане на дипломатията на ЕС във всичките ѝ аспекти, популяризиране на вътрешните политики на ЕС в тяхното международно измерение и подпомагане на търговската политика и икономическото сътрудничество;
- ▶ засилване на партньорствата, насърчаване на диалога в областта на политиката и на колективните ответни мерки на предизвикателствата в световен план, включително в областта на околната среда и изменението на климата.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

С цел да се осигурят по-голяма съгласуваност, икономии от мащаба, полезни взаимодействия и по-опростени процеси, Комисията предлага стратегическо опростяване на инструментите за финансиране на външната дейност на ЕС за периода 2021—2027 г., включително **интегриране на Европейския фонд за развитие в бюджета на ЕС**, с цел по-нататъшно повишаване на ефективността и ефикасността.

Няколко инструмента и условия от многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. ще бъдат **рационализирани и интегрирани в Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество**, който ще има световно покритие: Европейският фонд за развитие, Инструментът за сътрудничество за развитие, Европейският инструмент за съседство, Европейският инструмент за демокрация и права на човека, Инструментът за партньорство, Инструментът, допринасящ за стабилността и мира, Инструментът за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и Общият регламент за изпълнение. Инструментът за предприсъединителна помощ, заедно с хуманитарната помощ, общата външна политика и политика на сигурност, както и сътрудничеството с отвъдморските страни и територии и Гренландия, ще останат самостоятелни инструменти поради специфичния им характер или различното им правно основание.

Освен това Инструментът за съседство, развитие и международно сътрудничество ще рационализира и сегашната структура на финансови гаранции за външна дейност, която включва Европейския фонд за устойчиво развитие като съществен стълб на Европейския план за външни инвестиции, финансовото обезпечаване за макрофинансова помощ, мандата за външно кредитиране, Гаранционния фонд за външни дейности, Инвестиционния механизъм за Африка, Карибския инвестиционен инструмент и Тихоокеанския инвестиционен механизъм. Инструментът за съседство, развитие и международно сътрудничество ще предвижда възможност за принос в капитала на европейски или международни банки за развитие или финансови институции, които допринасят за постигането на целите на ЕС в областта на външната дейност.

Интегрирането на Европейския фонд за развитие в многогодишната финансова рамка ще доведе до увеличение на тавана на общите разходи, като същевременно се запазват съществуващите възможности за гъвкавост. Общият регламент за изпълнение, който се прилагаше за шест финансови инструмента от Многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г., е включен в новия Инструмент за съседство, развитие и международно сътрудничество. Тези разпоредби ще продължат да се прилагат за Инструмента за предприсъединителна помощ.

Инструментът за съседство, развитие и международно сътрудничество ще има четири основни компонента и ще обхваща сътрудничеството с трети страни чрез географски и тематични подходи, като се запазят гъвкавостта в способността за реагиране и за

действия в съответствие с приоритетите на Съюза (по-специално политиката за съседство, политиката за Африка, правата на човека, стабилността и миграцията).

В центъра на Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество ще бъде неговият географски стълб, включващ определени географски райони, като той ще се допълва от тематичен стълб и от стълб за бързо реагиране.

- ▶ **Географският стълб** („сътрудничество с партньори“) ще обхваща програмираното сътрудничество със съседните страни и с всички останали трети страни (с изключение на страните, обхванати от Инструмента за предприсъединителна помощ и програмата за сътрудничество с отвъдморските страни и територии и Гренландия). Той ще се състои от няколко географски финансови пакета с минимални суми, заделени за всеки от тях, включително специално значително по размер направление за съседните страни с допълнителни специални характеристики, като например подкрепа за регулаторно сближаване, подход на основата на стимули и трансгранично сътрудничество. Разпределението на средствата между отделните географски програми ще отразява стратегическите приоритети на ЕС, като се признават основните стратегически цели на ЕС, по-специално в съседните на ЕС страни и Африка. Този стълб ще включва също така външното измерение на програмата „Еразъм +“.
- ▶ По **тематичния стълб** („постигане на общите цели“) ще бъдат подпомагани действия, насочени към аспекти, които не могат да бъдат включени в географски пакети поради своя глобален характер и/или поради това, че те представляват водещи политически инициативи, например в области като правата на човека и демокрацията, организациите на гражданското общество, мира и стабилността, миграцията и други теми, свързани с изпълнението на целите за устойчиво развитие в световен мащаб, включително икономическата дипломация и търговията.
- ▶ **Стълбът за бързо реагиране** (със световно покритие) ще позволи бързо реагиране във връзка с управление на кризи и предотвратяване на конфликти, изграждане на устойчивост, включително обвързването на спешната помощ, възстановяването и развитието, както и бързо реагиране от страна на външната политика, като той ще се прилага за целия свят и за всички сектори (в областта на политиката, сигурността и икономиката). По-специално, този стълб ще бъде правопреемник на механизма за поемане на сътресения на Европейския фонд за развитие, член 3 от Инструмента, допринасящ за стабилността и мира, включително частта за изграждане на капацитет в подкрепа на сигурността и развитието, и елементи на Инструмента за партньорство. Правилата и процедурите за този стълб ще гарантират, че те ще запазят своя бърз, гъвкав и адаптивен характер.

В допълнение инструментът ще включва **резерв за нововъзникващи предизвикателства и приоритети** от неразпределени средства, което ще осигури гъвкавост в отговор на съществуващите или възникващите неотложни приоритети. Основна цел на този резерв ще бъде справянето с миграционния натиск, но той ще предвижда известна гъвкавост и за справяне с непредвидени събития, нужди в областта на стабилността и нови международни инициативи и приоритети. Тази неразпределена сума ще бъде мобилизирана въз основа на критериите, определени в Регламента.

Някои важни хоризонтални приоритети — като например околна среда, действия в областта на климата и равенството между половете, ще бъдат застъпени в целия

инструмент. **Миграцията** е приоритет, който ще бъде открит и включен в целия инструмент и в различните стълбове, включително чрез използването на неразпределени финансови средства.

Сегашните възможности за гъвкавост в рамките на Европейския фонд за развитие са интегрирани в Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество, по-специално възможността за пренасяне на непоети като задължение суми и за повторно използване на отменени суми.

Що се отнася до методите на изпълнение, всички форми на подкрепа ще бъдат включени в Регламента и ще бъдат предоставяни чрез преки или косвени методи на управление — в зависимост от специфичната програма, която се изпълнява, и от съответната страна или регион. В съответствие с принципите, заложи в Европейския консенсус за развитие, формите на помощ с най-преференциални условия, а именно безвъзмездните средства, ще бъдат насочвани там, където има най-голяма нужда, особено към най-слабо развитите страни (независимо от тяхното географско местоположение) и към страни, изправени пред нестабилност и конфликти. Сътрудничеството с по-напреднали развиващи се страни ще се основава предимно на новаторски форми на участие, предвид на по-малката нужда от преференциални форми на подпомагане. Характеристиките на Европейския инструмент за съседство, в частност по отношение на подхода „повече за повече“ и диференцирането, ще се запазят. Външното направление на програмата „Еразъм +“ ще продължи да бъде важен инструмент за външна дейност и един от стълбовете на редица приоритети, преследвани заедно с партньорските държави в усилията им за подобряване на образователните системи, борба с безработицата и предотвратяване на радикализацията. Механизмът за изпълнение и правилата за външното направление на програмата „Еразъм +“ ще бъдат значително опростени.

Регламентът ще подкрепя също и **новата структура на ЕС на външните инвестиции**, която ще осигури по-добро изпълнение на целите на политиките на ЕС в областта на външната дейност, като същевременно дава възможност за привличане на допълнителни средства от частния сектор за преодоляване на предизвикателствата пред развитието. Той ще предвижда финансови гаранции за насърчаване на инвестициите в страните партньори, с акцент върху Африка, съседните държави и евентуално Западните Балкани. Особено внимание ще бъде отделено и на страните, засегнати от нестабилност и конфликти, както и на други региони с критични нужди в областта на инфраструктурата и свързаността. Операциите за смесено финансиране и бюджетните гаранции ще бъдат финансирани от географския стълб. Предложеният набор от инструменти включва възможността за бюджетна гаранция от ЕС и/или за принос в капитала на европейски или международни банки за развитие или финансови институции, при условие че отговарят на определени условия, свързани с добавената стойност и със способността за поемане на риск, и че се ръководят от целите на политиката на ЕС.

Обезпечаването за **макрофинансова помощ** също ще попада в обхвата на Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество, но конкретните операции ще продължат се задействат по целесъобразност въз основа на отделни *ad hoc* решения.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

В рамките на клъстерите за външна дейност и предприежителна помощ от многогодишната финансова рамка различните инструменти ще се допълват в голяма степен и ще бъдат гарантирани полезни взаимодействия със съответните вътрешни политики и инструменти на вътрешната политика в области като миграцията, сигурността и климата. Също така ще бъде осигурено допълване между инструментите, финансирани от бюджета на ЕС, и предложения **Европейски механизъм за подкрепа на мира** (който ще бъде създаден извън многогодишната финансова рамка), за да се гарантират силни и съгласувани действия на ЕС.

По-малкият брой инструменти за външна политика ще доведе до намаляване на изкуствените граници между предишния набор от географски и тематични инструменти. Това ще позволи да се гарантира, че ЕС разполага с подходящото съчетание от политики във всяка държава/регион без риск от припокриване и/или непоследователност на подходите. Това ще доведе и до рационализиране на процедурите за управление на програмите и по този начин ще подобри ефективността и прозрачността.

Взаимодействието и взаимното допълване с **хуманитарната помощ** ще се осъществяват чрез географски програми, както и чрез стълба, свързан с устойчивостта и свързващ спешната помощ, възстановяването и развитието, за да се осигури цялостна непрекъснатост на дейностите.

Преразгледаният Механизъм за гражданска защита на Съюза — **rescEU**, обхваща също така действия извън ЕС и ще осигури допълване в областта на предотвратяването, готовността и реакцията при природни бедствия.

Между дейностите в областта на сигурността по линия на Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество и **общата външна политика и политика на сигурност**, както и между бъдещия **Европейски механизъм за подкрепа на мира** ще бъдат осигурени полезни взаимодействия и координация, като в същото време се премахват някои пропуски и се избягва припокриване.

Въпреки че **Инструментът за предприежителна помощ** има различни цели от останалите инструменти за външна дейност, с него се преследват допълнителни цели за подпомагане на правата на човека и основните ценности, както и за подкрепа в областта на сигурността. Полезни взаимодействия ще се наблюдават и при тематичните направления на инструмента с оглед на финансирането на глобални действия.

Сътрудничеството с откъдморските страни и територии и Гренландия ще доведе до полезни взаимодействия, тъй като те ще участват в действия по географския и тематичния компонент на Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество, по-специално когато тези действия имат глобален, трансрегионален или регионален характер.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ бюджет за 2021—2027 г.	89 500

ВЪНШНА ДЕЙНОСТ

Хуманитарна помощ

По програмата на ЕС за хуманитарна помощ се предоставя **спешна животоспасяваща помощ на хора, засегнати от природни или причинени от човека бедствия**, по специално на най-уязвимите от тях.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Европейският съюз се утвърди като водещ фактор в областта на хуманитарната помощ, както по отношение на способността си да осигурява бърза и гъвкава помощ в широк кръг от кризи, така и въз основа на влиянието в определянето на световния дневен ред в областта на хуманитарната политика. Поради финансовата си тежест (ЕС и държавите членки заедно са най-големият донор на хуманитарна помощ в света) и световния мащаб на хуманитарните си действия ЕС е също така в състояние да насърчава други хуманитарни донори да прилагат ефективни и принципни стратегии за хуманитарна помощ. Едно ключово сравнително предимство на хуманитарната помощ произтича от факта, че тя често пъти е единственият инструмент на ЕС, който може да се използва в случаи на остър конфликт или кризисни ситуации. Благодарение на своята гъвкавост, хуманитарната помощ доведе също и до значителна положителна промяна на място в много от страните, засегнати от световната бежанска и миграционна криза.

В контекста на недостатъчно финансиране за справяне с постоянно нарастващите световни нужди ЕС може също така да запълни празнотите в световната хуманитарна помощ, като покрива нужди в труднодостъпни области и реагира не само на най-големите и най-видимите хуманитарни кризи, но също така и на забравени кризи (които не получават или получават недостатъчна международна помощ и политическо и медийно внимание). Нещо повече, държавите членки често пъти разчитат на ЕС като донор, който предоставя помощ при кризи, в които те не могат да се намесват в национален капацитет.

Държавите членки могат също така се възползват от дипломацията на ЕС в хуманитарната област, която води до по-ефективно предоставяне на хуманитарна помощ. Друг ключов елемент на добавената стойност на ЕС за държавите членки се изразява в съществените оперативни знания и технически експертен опит на единствената по рода си мрежа на местни бюра за хуманитарна помощ на ЕС, обхващаща над 40 държави.

2. ЦЕЛИ

В съответствие с Регламента за хуманитарната помощ, който продължава да се прилага, хуманитарната помощ от ЕС се предоставя пряко на хора, засегнати от природни бедствия или конфликти, независимо от тяхната раса, етническа принадлежност, религия, пол, възраст, националност или политическа принадлежност, и тя не трябва да се ръководи от политически съображения или да бъде подвластна на тях. Намесата на ЕС се основава на международните хуманитарни принципи на хуманност, неутралност, безпристрастност и независимост. Основните цели включват:

- осигуряване на **основана на потребностите помощ от ЕС за спасяване и опазване на човешкия живот, предотвратяване и облекчаване на**

човешкото страдание и опазване на неприкосновеността и достойнството на населението, засегнато от природни бедствия или кризи, причинени от човека, включително продължителни кризи;

- ▶ **изграждане на устойчивостта и способността за възстановяване на уязвими или бедстващи общности** в допълнение към други инструменти на ЕС.

Тези цели допринасят за общите цели, принципи и действия на външната дейност на Съюза, както са определени в член 21 от Договора за Европейския съюз.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Комисията изпълнява операциите на ЕС за хуманитарна помощ чрез над 200 партньорски организации, сред които агенции на ООН, други международни организации, включително на Червения кръст и Червения полумесец, и неправителствени организации. Комисията разработи постоянна мрежа от международни и местни експерти в хуманитарната област, работещи в зоните на хуманитарни кризи по целия свят. ЕС играе водеща роля за развитието на нови подходи в областта на политиката и новаторски методи на финансиране (например подпомагане под формата на парични средства).

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Макар **rescEU** да е замислен като инструмент, който на първо място ще подпомага действия в рамките на ЕС, той допълва и хуманитарната помощ извън ЕС, а именно чрез наблюдение в реално време, извършвано от Координационния център за реагиране при извънредни ситуации, и чрез разгръщане на незабавна подкрепа при извънредни ситуации в трети страни под формата на експертни екипи и оборудване за оказване на помощ, предоставени от държавите членки и другите участващи държави. Освен това **резервът за спешна помощ** — специален инструмент за реакция при извънредни ситуации и бедствия на територията на Съюза и извън нея, в случаите когато финансирането по съответните програми се окаже недостатъчно, осигурява допълнителна степен на гъвкавост.

В много кризисни ситуации се поставя силен акцент върху взаимното допълване между хуманитарната помощ и помощта за развитие с цел да се гарантира плавен преход от възстановяването към устойчивото развитие, което попада в обхвата на **Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество**.

Инструментът за хуманитарна помощ на ЕС има потенциал да мобилизира финансиране от държавите членки посредством използването на външни целеви приходи. Това може да допринесе за засилване на допълването с национални ресурси.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

Стойности по текущи цени	(милиони евро)
Общ бюджет за 2021—2027 г. [XXX]	11 000

ВЪНШНА ДЕЙНОСТ

Обща външна политика и политика на сигурност

Общата външна политика и политика на сигурност на Европейския съюз позволява на ЕС да има единна позиция по въпросите, свързани с общата външна политика и политиката на сигурност. Тя допринася за опазването на мира, предотвратяването на конфликти и укрепването на международната сигурност. Това е един от основните инструменти за прилагане на **Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз**, който укрепва ролята на ЕС като фактор от световно значение. Инструментите за външна дейност следва да служат на целите на ЕС и да утвърждават ценностите на ЕС в световен мащаб.

Договорът за Европейския съюз (дъл V: „Общи разпоредби относно външната дейност на Съюза и специфични разпоредби относно общата външна политика и политика на сигурност“) засилва тази политика чрез създаването на длъжността **върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност**, както и на Европейската служба за външна дейност. Общата външна политика и политика на сигурност допринася за опазване на ценностите, принципите и интересите на Съюза. Член 21 от Договора за Европейския съюз отразява принципите и целите, от които се ръководи външната дейност на Съюза, които включват демокрация, върховенство на закона, права на човека и основни свободи, зачитане на човешкото достойнство, принципи на равенство и солидарност и зачитане на принципите на Хартата на ООН и на международното право.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Общата външна политика и политика на сигурност предоставя възможност на Съюза да действа като външен субект от името на държавите членки и заедно с тях. Като осигурява съвместни действия, ЕС добавя стойност, която превишава стойността на дейностите на отделните държави членки, чрез достигане на критична маса в отговор на глобалните предизвикателства. Като се има предвид безпристрастната позиция на ЕС във външната дейност от името на държавите членки и заедно с тях, операциите на общата външна политика и политика на сигурност се ползват с повишена надеждност и доверие в страните, в които се провеждат. Демографската и икономическата сила на Европейския съюз и възможността да се вземат общи външнополитически решения укрепват позициите на ЕС.

Въпреки че индивидуалните действия на държавите членки определено допринасят за постигането на целите на ЕС в областта на общата външна политика и политика на сигурност, критична маса в отговор на глобалните предизвикателства се достига чрез общата външна политика и политика на сигурност. Съвместната ангажираност на ЕС, съчетана с влиянието и ливъриджа за реформи, които ЕС има като участник на световната сцена, както и силният политически сигнал за стабилен механизъм на ЕС, отговарят на нуждите от сигурност и стабилност на страните партньори.

Със своята водеща позиция в областта на хуманитарната помощ и сътрудничеството за развитие ЕС има уникалната възможност да утвърждава своите ценности и да реагира на световните предизвикателства, като конфликти, нестабилност и заплахи за сигурността/заплахи за глобалната сигурност. В синергия с други инструменти за външна дейност, общата външна политика и политика на сигурност допринася за

създаване на съгласувана рамка и за осигуряване на финансови средства за външна дейност, които държавите членки сами не биха могли да си позволят.

2. ЦЕЛИ

Като се имат предвид политическите приоритети и глобалните предизвикателства, действията на общата външна политика и политика на сигурност ще продължат да бъдат в основата на глобалната стратегия (или на нейния наследник) в периода след 2020 г., в подкрепа на три стратегически приоритета: 1) реагиране на външни конфликти и кризи, 2) изграждане на капацитета на партньорите и 3) защита на Съюза и неговите граждани. За да може общата външна политика и политика на сигурност да бъде ефективна, ЕС трябва да бъде готов да реагира бързо и решително на възникващите заплахи за своите стратегически интереси.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Цялостното въздействие и резултатите, които са предизвикани от общата външна политика и политика на сигурност, имат много по-голяма стойност от сбора на индивидуалните действия. По-специално в областта на мисиите на общата политика за сигурност и отбрана обхватът на съгласуваните дейности надхвърля това, което една отделна държава членка би могла да постигне. Мисиите на общата политика за сигурност и отбрана се ползват по-специално от многонационалния характер на ЕС както по отношение на имиджа — доверието в ЕС като фактор за мира — така и по отношение на достъпа до по-широк набор от човешки ресурси и експертен опит, включително и от заинтересовани трети държави, участващи в действията, ръководени от ЕС. Действията на общата политика за сигурност и отбрана допринасят по-конкретно за изпълнение на политиката чрез 1) изграждане на капацитет, предоставяне на подкрепа и консултации чрез граждански и военни мисии за обучение по линия на общата политика за сигурност и отбрана, 2) насърчаване на мира и стабилността, както и насърчаване и разпространяване на ценностите на ЕС чрез специални представители, и 3) насърчаване на многостранните действия в отговор на заплахите за сигурността, включително борбата срещу разпространението на оръжия за масово унищожение и незаконното разпространение и трафик на конвенционални оръжия. .

Освен това чрез операциите на своята обща външна политика и политика на сигурност ЕС предоставя финансиране за Европейския колеж по сигурност и отбрана и за работата на специализираните състави за Косово. Общата външна политика и политика на сигурност може да се използва също за действия въз основа на член 28 от Договора за Европейския съюз.

Необходимостта от бърза и решителна реакция означава, че много от действията на общата външна политика и политика на сигурност не могат да бъдат предварително планирани и бюджетът трябва да включва достатъчен марж всяка година, за да се даде възможност за бърза реакция в кризисни ситуации.

Бюджетът на общата външна политика и политика на сигурност се управлява и изпълнява от Службата за инструментите в областта на външната политика на Комисията.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

В частите от многогодишната финансова рамка, посветени на външната дейност и предприсъединителната помощ, ще бъде осигурено голямо взаимно допълване между различните инструменти. Взаимодействие и синергии ще се търсят и между инструментите, финансирани от бюджета на ЕС (по-специално **Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество**, **Инструмента за предприсъединителна помощ**, **хуманитарната помощ**, **преизследателния инструмент на Механизма за гражданска защита на Съюза — rescEU**, и предложението **Европейски механизъм за подкрепа на мира** (който ще бъде създаден извън многогодишната финансова рамка поради ограниченията за финансиране на дейности за отбрана, определени от Договора за Европейски съюз), за да се гарантира силна и последователна външна дейност на ЕС.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	3 000

ВЪНШНА ДЕЙНОСТ

Сътрудничество с отвъдморските страни и територии (включително Гренландия)

Програмата има за цел да подкрепи и **укрепи икономическите, политическите и културните връзки между Европейския съюз и 13-те отвъдморски страни и територии**, свързани с Дания, Франция и Нидерландия. Условието на програмата ще вземат под внимание специфичните нужди и предизвикателства на отвъдморските страни и територии като цяло и специфичното положение на Гренландия.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Отвъдморските страни и територии, които са разпръснати от полюсите до тропиците, са асоциирани към ЕС. Те играят важна роля като предни постове на Съюза в районите, в които се намират, но въпреки това не съставляват част от територията на ЕС или от единния пазар на ЕС.

Целта на асоциирането на отвъдморските страни и територии е да се поощри икономическото и социалното развитие на тези страни и територии и да се установят по-тесни икономически връзки между тях и Съюза като цяло.

Подкрепата за отвъдморските страни и територии ги прави по-малко зависими от ЕС и неговите държави членки и насърчава сътрудничеството между тях и с техните регионални, европейски и международни партньори. Тя дава възможност за популяризиране на ценностите, културата, законите и икономическите партньорства на ЕС по целия свят.

2. ЦЕЛИ

Целта на подкрепата за отвъдморските страни и територии е да се запазят **тесните и трайни връзки между партньорите**, като се **подпомага тяхното устойчиво развитие** и се **увеличава тяхната конкурентоспособност и икономическа устойчивост**.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Подкрепата за отвъдморските страни и територии, различни от Гренландия, се осъществява чрез Европейския фонд за развитие. Програмите се изпълняват пряко от Европейската комисия главно под формата на пряка бюджетна подкрепа, но и в някои случаи — чрез предоставяне на безвъзмездни средства.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Сътрудничеството с отвъдморските страни и територии е тясно свързано и съгласувано с националните политики за подкрепа на Дания, Франция и Нидерландия. Освен това ще бъдат използвани полезните взаимодействия с отделни европейски програми за развитие за най-отдалечените региони на ЕС и с Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

<i>Стойности по текущи цени</i>	<i>(милиони евро)</i>
Общ бюджет за 2021—2027 г.	500

ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНА ПОМОЩ

Инструмент за предприсъединителна помощ

Инструментът за предприсъединителна помощ **подпомага страните кандидатки и потенциални кандидатки по пътя им към изпълнение на критериите за присъединяване**. Той е поставен в контекста на стратегията за Западните Балкани и отразява развитието на отношенията с Турция.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Подкрепата за разширяването на Европейския съюз е задача, която поради своето естество се изпълнява най-добре на равнището на ЕС. Предоставянето на предприсъединителна помощ в рамките на един-единствен инструмент въз основа на единен набор от критерии е по-ефективно, отколкото предоставянето на помощ от различни източници, включително от националните бюджети на държавите членки, като се следват различни процедури и приоритети. Освен това политическото влияние и ливъридж на ЕС му позволяват да ангажира националните органи с по-голяма тежест и правна сигурност, отколкото отделните държави членки. Инструментът допълва политиката на разширяване на Съюза, като подкрепя политическите и икономическите реформи, включително по отношение на ценностите на ЕС и зачитането на върховенството на закона, и правилното функциониране на институциите, осигурява стабилно финансово управление в страните кандидатки/потенциални кандидатки и се използва активно за постигане на напредък в преговорите с правителствата на страните бенефициери към изпълнение на критериите от Копенхаген и на изискванията на споразуменията за стабилизиране и асоцииране.

Инструментът за предприсъединителна помощ допринася за постигане на по-общите европейски цели за гарантиране на стабилността, сигурността и просперитета в непосредствено съседство със Съюза. Близостта между държавите членки и бенефициерите и съответната нужда от координация също гарантират, че подкрепата, предоставяна на бенефициерите, помага на ЕС да постигне собствените си цели по отношение на устойчивото икономическо развитие, миграцията, сигурността, енергийните доставки, транспорта, околната среда и изменението на климата.

2. ЦЕЛИ

Целта на Инструмента за предприсъединителна помощ е да **се подпомагат страните кандидатки и потенциални кандидатки при приемането и прилагането на политическите, институционалните, правните, административните, социалните и икономическите реформи, необходими за спазване на ценностите на Съюза и за постепенно постигане на съблюдаване на правилата, стандартите, политиките и практиките на Съюза с оглед на членството в Съюза**.

Инструментът ще се опира на следните ключови приоритети: **Върховенство на закона, основни права и миграция** — това ще включва засилване на сътрудничеството в областта на сигурността, борба с радикализацията и организираната престъпност, както и подкрепа за **интегрирана политика за миграцията, включително управление на границите; Политики на ЕС и достижения на правото на ЕС; Социално-икономическо развитие; Инвестиции за растеж; Помирение,**

добросъседски отношения и регионално и трансгранично сътрудничество. Тези цели произтичат от целите, които се преследват в рамките на предходната програма.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Ще бъде осигурена приемственост с инструмента за периода 2014—2020 г. Силният акцент върху постигнатите резултати ще бъде запазен, но ще бъде опростен, за да се улеснят текущият контрол и докладването и за да се осигури истински стимул за бенефициерите. Бързото и гъвкаво мобилизиране на средствата е важно, както и необходимите финансови средства за подготовка на бъдещите присъединявания, когато е уместно, както и за осигуряване на постепенен и плавен преход към членство, което позволява увеличаване на капацитета за усвояване, който трябва да бъде наличен.

Всички възможни начини на изпълнение ще бъдат включени в регламента (безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди, вноски за доверителните фондове на ЕС, бюджетна подкрепа, финансови инструменти и бюджетни гаранции). Те ще бъдат реализирани чрез пряко, непряко и споделено управление в зависимост от вида на програмата и страната партньор.

Що се отнася до инвестиционната структура, финансовите инструменти, изпълнявани понастоящем в региона, ще останат активни с оглед на добрите резултати, постигнати до момента.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Програмата ще се допълва с пълен набор от програми на Съюза, включително програми на вътрешните политики (взаимодействия с политиките за сигурността, миграцията и енергетиката, както и с **Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество**, с инвестиционния компонент, както и в подкрепа на външното измерение на „Еразъм+“. Държавите бенефициери ще продължат да се възползват от тематични програми, в частност за правата на човека. Ще се запазят полезните взаимодействия с **политиката на сближаване и общата селскостопанска политика** при подготовката на държавите бенефициери за усвояване и управление на бъдещото финансиране от Съюза.

Трябва да се запази съгласуваността между новия единен инвестиционен инструмент за вътрешните политики на ЕС — **фонда InvestEU**, и Инструмента за предприемаческа помощ, за да се гарантира потенциалният достъп до новия фонд на държавите в процес на присъединяване. Необходимото увеличение на нуждите от инвестиции ще бъде покрито предимно чрез **Европейския фонд за устойчиво развитие**, който ще бъде интегриран в Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество. Това ще позволи големи икономии от мащаба, като същевременно се даде възможност за разширяване на операциите в региона на Западните Балкани, ако е необходимо.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

Стойности по текущи цени

(милиони евро)

Общ бюджет за 2021—2027 г.	14 500
----------------------------	--------

ИНСТРУМЕНТИ ИЗВЪН ТАВАНИТЕ НА МНОГОГОДИШНАТА ФИНАНСОВА РАМКА

СПЕЦИАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Резерв за спешна помощ

Резервът за спешна помощ е инструмент, който предоставя допълнителни средства за редица секторни програми при настъпване на криза както в ЕС, така и извън него.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Способността за реагиране на бюджета на ЕС е все по-необходима в условията на нестабилно геополитическо и вътрешно положение, което води до непрограмирани разходни нужди. Въпреки че редица програми както в рамките на ЕС, така и извън него, предвиждат специални разпоредби за покриване на спешни мерки, наличните средства могат бързо да бъдат изчерпани и да се наложи увеличаване на средствата, понякога в кратък срок. Например, наличните ресурси за спешна помощ в рамките на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и фонд „Вътрешна сигурност“ не бяха достатъчни, за да се удовлетворят всички искания от държавите членки в отговор на кризата с миграцията и сигурността, започнала през 2015 г. По същия начин програмата „Храни и фуражи“ се оказа твърде недостатъчна, за да посрещне заявките на държавите членки, засегнати от кризата с птичия грип през 2016 и 2017 г. В резултат на това се наложи да бъдат преразпределени средства от други програми и да се мобилизират редица механизми за гъвкавост, за да се запълни недостигът.

Широкомащабните бедствия, били те природни или предизвикани от човека, могат да надвишат капацитета на една отделна държава членка и имат очевиден транснационален елемент. Такива бедствия са все по-чести и интензивни поради променящите се климатични условия или се увеличават новите рискове, свързани с икономически, екологични и социални последици. Това изисква засилване на способността за реагиране на ЕС, като се спазват следните принципи:

- ▶ Гъвкава правна рамка, която да дава възможност за намеса на бюджета на ЕС в широк спектър от кризисни ситуации, дори в области, които не се възприемат традиционно като високорискови. Съответните разходни програми следва да бъдат снабдени със съответните разпоредби за спешно реагиране, които да задействат реакцията на ЕС веднага след възникване на извънредно събитие.
- ▶ Достатъчно финансиране, налично при необходимост: големите кризи не могат да бъдат прогнозирани и затова е изключително важно да има бюджетен резерв, от който да могат да се теглят допълнителни ресурси в кратки срокове.

2. ЦЕЛИ

Сред специалните инструменти, които могат да бъдат мобилизирани над таваните на многогодишната финансова рамка, е Резервът за спешна помощ, който е специално разработен да осигурява **увеличение на средствата в случай на кризи**. Той представлява временна годишна сума над таваните, която може да бъде прибавена към

бюджета на конкретна програма в рамките на няколко седмици с цел покриване на **непредвидени събития**.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Обхватът на Резерва за спешна помощ ще бъде разширен, за да включи операциите в рамките на ЕС, като по този начин се използват съществуващите процедури и се оптимизира разпределението на бюджета. Това ще осигури общ механизъм за финансово укрепване на действията на ЕС в отговор на всякакви видове кризи (природни бедствия, екологични кризи, извънредни хуманитарни ситуации, епидемии и др.) във всички географски райони.

За да се избегне конкуренцията и за да се гарантира справедлив подход към спешните нужди, през първите 9 месеца на годината ще се прилага временен таван от 50 % както към вътрешните, така и към външните измерения. Освен това 25 % от годишния таван ще остане на разположение за последното тримесечие на годината, за да се гарантира, че има налични суми и за случаите, възникнали към края на годината.

Настоящият процес на мобилизиране на Резерва за спешна помощ е гладък и проверен, като основните му характеристики ще бъдат запазени:

- ▶ Като специален инструмент, създаден с цел справяне с непредвидени събития и нужди от финансиране, резервът ще бъдат мобилизиран над таваните на многогодишната финансова рамка;
- ▶ Резервът се записва в бюджета като провизия; той се мобилизира съвместно от Европейския парламент и Съвета посредством трансфер в съответствие с Финансовия регламент;
- ▶ С цел максимално увеличаване на капацитета на резерва неизползваните суми могат да бъдат прехвърлени за следващата година.

С цел максимално увеличаване на капацитета за реагиране на бюджета на ЕС ще се въведат общи правила за използване на резерва за всички програми и бюджетни редове, за които той е отворен. Това означава, че няма да има целево заделяне на средства или приоритетно използване, например, за вътрешни, а не за външни кризи или за отделни области на политиката.

В изключителни години, когато пълният годишен размер на резерва е бил изчерпан, допълнителните нужди могат да бъдат покрити чрез други механизми за гъвкавост (Инструмента за гъвкавост, маржа за непредвидени обстоятелства), макар и с по-тежка процедура за мобилизиране (т.е. коригиращ бюджет).

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Резервът за спешна помощ ще отговаря на извънредни ситуации, които не могат да бъдат преодолені чрез спешно финансиране в рамките на конкретни програми. Например, резервът не е насочен към преодоляване на последиците от кризи, свързани с пазара, които засягат производството и разпространението на земеделски продукти.

Другият специален инструмент, свързан с реакция при кризи, е **фонд „Солидарност“ на ЕС**. Той също е ограничен до максимална годишна сума, но е много различен по

характер от Резерва за спешна помощ. Подкрепата от фонд „Солидарност“ се предоставя на държава членка като израз на солидарността на ЕС с нейните усилия да се справи с щетите, причинени от голямо природно бедствие. Тази подкрепа е под формата на безвъзмездни средства, чрез които се покриват някои разходи, направени от държавата членка за възстановяване и реконструкция след бедствия, без да има конкретни дейности, управлявани на равнище ЕС, и без разходна програма.

5. ПРЕДЛОЖЕНА МАКСИМАЛНА ГОДИШНА СУМА

<i>Стойности по цени за 2018 г.</i>	<i>(милиони евро)</i>
Максимална годишна сума	600

СПЕЦИАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз е инструмент за солидарност, чрез който, по искане на държава членка или на държава, която е в процес на преговори за присъединяване към Съюза, се реагира на **сериозни природни бедствия** и се изразява европейската солидарност с пострадалите от бедствия региони чрез намаляване на разходите за националните мерки за намеса.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Солидарността между държавите членки е един от основополагащите принципи на Съюза и фонд „Солидарност“ на ЕС е ясно доказателство за този принцип. Той се характеризира с много голяма видимост сред гражданите. Тъй като природните бедствия вероятно ще станат по-чести и интензивни поради променящите се климатични условия, този специален инструмент извън многогодишната финансова рамка също допринася за смекчаване на неблагоприятното въздействие от изменението на климата.

Поради неговото целево въздействие, той допълва намесата на многогодишните програми, които акцентират върху средносрочните инвестиционни приоритети, и освен това може да спомогне за преодоляване на усложненията, които биха могли да възникнат от междурегионалното сътрудничество, в случай че бедствието засяга няколко региона.

2. ЦЕЛИ

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз предоставя финансова помощ за покриване на **разходите за спешни и възстановителни операции**, направени от публичните бюджети на отговарящите на условията държави. Неговите операции включват възстановяване на разходи с цел бюджетна подкрепа за **възстановяване на основната инфраструктура**, подпомагане на населението чрез предоставяне на **временно настаняване** и **финансиране на спасителни служби**, осигуряване на **превантивна инфраструктура** и мерки за **защита на културното наследство**, както и за **почистване на засегнатите от бедствието области**, включително природните зони.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Поради естеството на интервенциите, механизмът за изпълнение на фонда е прост и ориентиран към резултатите. Ще бъде запазена **гъвкавостта**, позволяваща пренасяне на неизползваните суми от предходната година, като същевременно ще бъдат разрешени по-големи суми на авансовите плащания.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Преразглеждането през 2014 г. засили връзката с политиките за намаляване на риска от бедствия и създаде стимул за държавите членки да увеличат инвестициите от **европейските структурни и инвестиционни фондове** в подкрепа на превенцията, адаптирането към изменението на климата и изграждането на устойчивост при бедствия.

Тъй като фонд „Солидарност“ на ЕС се намесва след настъпване на бедствието, той се допълва от **rescEU** и други извънредни инструменти, с които се предприемат незабавни мерки в случай на природни или предизвикани от човека бедствия.

5. ПРЕДЛОЖЕНА МАКСИМАЛНА ГОДИШНА СУМА

<i>Стойности по цени за 2018 г.</i>	<i>(милиони евро)</i>
Максимална годишна сума	600

СПЕЦИАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Европейски фонд за приспособяване към глобализацията

Европейският фонд за приспособяване към глобализацията е инструмент за солидарност и за оказване на спешна помощ, който предоставя **еднократна помощ на работници, загубили работата си в контекста на значителен брой неочаквани съкращения, причинени от неблагоприятното въздействие на икономическите промени.**

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

Като допълват обичайните национални мерки за устойчивост (помощи за безработица, социални мерки) и структурните интервенции от Европейския социален фонд, мерките по линия на Европейския фонд за приспособяване към глобализацията увеличават броя и разнообразието на предлаганите услуги, но и степента им на интензивност.

Поради това целево въздействие фондът допълва намесата на многогодишните програми, финансирани от ЕС, които са насочени към средносрочните приоритети, и може също така да спомогне за преодоляване на сложността при междуправителствената координация на национално/регионално равнище, тъй като мащабните колективни съкращения могат да изискват комбинирани мерки.

На последно място, Европейският фонд за приспособяване към глобализацията допринася и за прякото прилагане на някои принципи на Европейския стълб на социалните права, като обучението и ученето през целия живот или активната подкрепа за трудовата заетост.

2. ЦЕЛИ

От 2021 г. Европейският фонд за приспособяване към глобализацията ще подпомага работниците, засегнати от по-широк набор от промени, водещи до мащабни масови съкращения (глобализация, кризи, технологични промени и др.).

За тази цел мерките са насочени към: i) предоставяне на **индивидуално разработена подкрепа за подпомагане на реинтеграцията на пазара на труда**, ii) засилване на акцента върху придобиването на **цифрови умения** и iii) **подкрепа за мобилността**, когато е целесъобразно.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

За да може Европейският фонд за приспособяване към глобализацията да съответства по-добре на своята специфична функция на инструмент за спешни случаи, мобилизирането му ще бъде подобро в два аспекта: i) **по-широк обхват на интервенциите**, при който се отчитат разширени критерии за намеса (например, технологичните промени), и ii) опростяване на процедурите, като например по-лек процес на кандидатстване, предоставяне на техническа помощ за улесняване на достъпа до финансиране.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ / СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Процентите на съфинансиране ще бъдат съгласувани с процентите на **политиката на сближаване**.

5. ПРЕДЛОЖЕНА МАКСИМАЛНА ГОДИШНА СУМА

<i>Стойности по цени за 2018 г.</i>	<i>(милиони евро)</i>
Максимална годишна сума	200

ИЗВЪН БЮДЖЕТА

Европейски механизъм за подкрепа на мира

Европейският механизъм за подкрепа на мира има за цел да финансира общите разходи на военните операции в рамките на общата политика за сигурност и отбрана; да допринася за финансирането на военни операции за подкрепа на мира, ръководени от други международни участници; и да предоставя подкрепа на въоръжените сили на трети държави с цел предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и засилване на международната сигурност.

1. ЕВРОПЕЙСКА ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

ЕС е признат като надежден участник на световната сцена. Това му дава конкурентно предимство по отношение на предотвратяването на конфликти и опазването на мира. Намесата на ЕС в тези области може да бъде под различна форма — осигуряване на подкрепа за мироопазващите операции на трети държави или международни организации (като например чрез Механизма за подкрепа на мира в Африка), пряка подкрепа за капацитета на партньорите или разполагане на войски за операции в рамките на общата политика за сигурност и отбрана. Тази способност на ЕС да допринася за предотвратяването на кризи, възстановяването на мира или обществения ред или за стабилизиране на държави или региони, изправени пред конфликти или безредие, е от съществено значение. Това не само служи за защита на ЕС и неговите граждани, но също така спомага за стабилизиране на държавите, дава възможност за развитие и предотвратява масовото разселване на хора.

ЕС е участвал в мироопазващи операции или е осигурявал подкрепа за такива операции в различни точки на света — Африка, Близкия изток и Западните Балкани, включително чрез разполагане на военни сили на ЕС. Тези операции демонстрираха добавената стойност на европейското измерение, като дадоха възможност на участващите държави членки да обединят своите ресурси, да поделят разходите и да покажат истинска европейска ангажираност на място. Въпреки това през последните години нарасна броят на предизвикателствата пред сигурността и стабилността в съседните ни региони и отвъд тях, което доведе до по-чести искания за мироопазващи операции.

Това налага засилен ангажимент на ЕС за реагиране на външни конфликти и кризи чрез поддържане на мира и управление на конфликти. Това се постига по-ефикасно и ефективно на равнището на ЕС. Много малко държави членки разполагат с достатъчно ресурси, за да поддържат или провеждат ефективни военни операции самостоятелно, а държавите членки, които могат да си го позволят, не следва да поемат всички разходи за провеждане на операции, които от своя страна са от полза за целия ЕС. Следователно солидарността между държавите членки и обединяването на ресурсите са от основно значение. Освен това участието на ниво ЕС може да улесни сътрудничеството с международни и регионални организации и с държави по целия свят чрез мрежата от делегации на ЕС. Малко държави членки могат да предложат такъв обхват на действие.

2. ЦЕЛИ

Целта на механизма е да се даде възможност на ЕС да постигне повече и да действа по-бързо за **предотвратяване на конфликти, укрепване на човешката сигурност, преодоляване на нестабилността и изграждане на един по-сигурен свят, като и използва военни и отбранителни средства, ако е необходимо.**

Договорът за Европейския съюз не позволява операции по линия на общата външна политика и политика на сигурност, които имат военни или отбранителни последици, да бъдат финансирани от бюджета на ЕС. Затова основната цел на механизма ще бъде провеждането на дейностите на външната политика и политика на сигурността на ЕС, които имат военни и/или отбранителни последици и не могат да бъдат финансирани от бюджета на ЕС. Освен когато Съветът реши друго, действията по линия на общата външна политика и политика на сигурност, които могат да бъдат финансирани от бюджета на ЕС, трябва да продължат да бъдат финансирани от бюджета на ЕС. Прилагането на механизма ще изисква пълна съгласуваност и последователност с бюджета на ЕС, които трябва да бъдат гарантирани на всички равнища на функциониране на механизма.

Механизмът е нов единен извънбюджетен инструмент. Той ще съчетае подкрепа, която по линия на многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г., е включена отчасти в обхвата на **Механизма за подкрепа на мира в Африка** (финансиран от извънбюджетния Европейски фонд за развитие), и **механизма Athena**. Военните операции на общата политика за сигурност и отбрана се финансират извън бюджета на ЕС главно от участващите държави членки, а ограничен процент от общите разходи се финансират чрез механизма Athena.

Тези съществуващи механизми за финансиране, макар да имат очевидна добавена стойност, до момента само частично са отговорили на очакванията на партньорите и на необходимостта да се гарантира външната стабилност на ЕС в контекста на безпрецедентни външни предизвикателства. Затова механизмът има за цел да:

1. увеличи финансирането на **военните операции в рамките на общата политика за сигурност и отбрана**, които следва да станат по-гъвкави и ефикасни;
2. разшири обхвата на **подкрепата на ЕС за мироопазващи военни операции** под ръководството на трети държави и международни организации в целия свят, и да изгражда военния капацитет на трети държави и международни организации с цел предотвратяване на конфликти, укрепване на мира и засилване на международната сигурност;
3. улеснява финансирането на **други оперативни действия в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, които имат военни или отбранителни последици**, когато бъде взето решение от Съвета.

Механизмът ще бъде създаден чрез решение на Съвета в рамките на общата външна политика и политика на сигурност. Като инструмент в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, неговото прилагане ще бъде гарантирано от върховния представител. Що се отнася до финансовото изпълнение на Механизма в съответствие с Финансовия регламент, върховният представител ще бъде подпомаган от Службата на Комисията за инструментите в областта на външната политика.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРОСТЯВАНЕ

Механизмът ще се финансира чрез годишни вноски на държавите членки въз основа на коефициент на разпределение по брутен национален доход. Той ще подобри гъвкавостта и способността за реагиране на кризи, въз основа на опита от съществуващите инструменти и механизми. Той ще гарантира, че финансирането от ЕС е постоянно на разположение, като същевременно дава възможност за бърза реакция при кризи и други спешни искания. Механизмът също ще улеснява осигуряването на интегрирани пакети с военно обучение, предоставено чрез мисии на ЕС за военно обучение, военно оборудване и подкрепа. Европейският механизъм за подкрепа на мира е разработен по ефективен и гъвкав начин, така че да се отчита различното естество на неговите дейности. Съществената роля на партньорите ще бъде ясно отразена.

4. ДОПЪЛВАНЕ И ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПОЛИТИКИ/СЪГЛАСУВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ НА ЕС С НАЦИОНАЛНИТЕ И РЕГИОНАЛНИТЕ РЕСУРСИ

Механизмът ще се ръководи от принципите на последователност и допълване, като се гарантира пълна съгласуваност и полезни взаимодействия със съответните инструменти и мерки за външна дейност в рамките на бюджета на ЕС, по-специално общата външна политика и политика на сигурност, изграждането на капацитет в подкрепа на сигурността и развитието, както и други форми на помощ, свързана със сигурността, и действия в рамките на целите на мира и сигурността на политиките на ЕС за съседство и развитие. Гъвкавостта и способността за реагиране ще гарантират, че подкрепата е на разположение своевременно и обслужва външните военни нужди, както е договорено. Освен това ще се осигури опростяване и рационализиране на източниците и структурите на финансиране. Механизмът ще подлежи на силно политическо управление, за да се гарантира неговата ефективност и съгласуваност с цялостния подход на външната политика на ЕС.

Механизмът отразява необходимостта да се намери израз на ролята на ЕС в областта на отбраната, но е ясно разграничен от Европейския фонд за отбрана, който има за цел да допълни и увеличи националните инвестиции в научни изследвания в областта на отбраната и промишленото развитие. Въпреки това Европейският фонд за отбрана има потенциала да даде значителен тласък на стратегическата автономност на ЕС и на конкурентоспособността на европейската отбранителна промишленост, като по този начин косвено позволи на ЕС да осигури по-ефективна подкрепа за мироопазващите военни операции в чужбина.

5. ПРЕДЛОЖЕНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 г.

Европейският механизъм за подкрепа на мира е извънбюджетен инструмент.

*Стойности по текущи
цени*

(милиони евро)

Общ бюджет за 2021—2027 г.

10 500